

Republiški gledališki vrh tokrat pri nas

26. srečanje gledaliških skupin in Naša beseda 83 se bosta iztekla na Dolenjskem

Po sklepu Združenja gledaliških skupin Slovenije bosta zaključni republiški prireditvi letošnjega, 26. srečanja gledaliških skupin in Naše besede 83 od prihodnjega tedna do sredine junija v vseh občinah dolenske regije. Nastopilo bo deset odraslih in dvanajst mladinskih gledaliških skupin ter lutkarji. V okviru 26. srečanja gledaliških skupin se bo predstavil tudi Amaterski oder iz Brezic in sicer s komedijo „Vražji fant z zahodne strani“, ki jo je režiral Vlado Podgoršek. V okviru Naše besede 83 pa bodo nastopili Oder mladih sevniškega gasilskega društva, ki je v režiji Petra Žuraja pripravil delo Žarka Petana „Obtoženi volk“ in mladi Trebanjci z delom, ki ga je že preteklo sezono pripravila za na oder Zvonka Falkner. Nastopi bodo ob koncu tednov v krajevnih središčih tostran in onstran Gorjancev. „Vrtljak“ zaključnih, republiških prireditev pa bo stekel že prihodnji teden v petek, 27. maja.

DRAGATUŠ: SREČANJE ŠOLSKIH FOLKLORNIH SKUPIN

Zveza kulturnih organizacij Črnomelj in osnovna šola iz Dragatua sta preteklo nedeljo pripravili 1. srečanje šolskih folklornih skupin iz Bele krajine, ki naj bi bilo v prihodnje tradicionalno. S to revijo mlajh folkloristov so v Dragatuu počastili tudi svoj krajevni praznik. Čeprav so se letos predstavile le folklorne skupine osnovnih šol iz Črnomlja, Dragatua in Metlike, so strokovnjaki ugotovili, da so le-te pokazale izenačen raven ter da so bile dokaj izenačene. Čeprav so bili domačini najboljše, bo na republiško tekmovanje šolskih folklornih skupin v Celje odšla skupina iz Metlike, ki je nastopila v narodnih nošah, ima pa tudi zelo dobro tamburaško zasedbo. Prihodnje leto bo tovrstno srečanje v drugem belokranjskem kraju, organizatorji pa upajo, da bodo pritegnili tudi folklorni skupini iz viniške in semiške osnovne šole.

PREUREJENA BLAGOVNICA V TREBNJEM

V sodelovanju z Brestom iz Cerklje in Slovenijalesom je Dolenjska blagovnica v Trebnjem preuredila svoje podstrešne prostore, kjer bodo lahko razstavili več pohištva. Kot pričakujejo, naj bi se zaradi tega sprostil ostali prostor, kjer bodo lahko ponudili več bele tehnike, galanterije in glasbil.

V TREBNJEM ODPRLI TURISTIČNI URAD

Zaradi lepega vremena in temeljitih priprav je letošnje praznovanje krajevnega praznika krajevnih skupnosti Trebnje in še treh drugih krajevnih skupnosti lepo uspelo. Še posebno slovesno je bilo, ko so v Trebnjem odprli turistični urad. Le-ta je lepo urejen in brzkone postavljen na pravem kraju. Kot pričakujejo v turističnem društvu Trebnje, ga bodo tudi kmalu odprli.

KITAJSKI GOSTJE NA OTOČCU – Minuli petek je prišla na dvodnevni obisk v Slovenijo kitajska delegacija na čelu z generalnim sekretarjem KPK Hu Yaobangom (na sliki v sredini). Kitajske goste so po prihodu iz Zagreba na Otočcu sprejeli in jim zaezeli dobrodošlico predsednik predstva CK ZK Slovenije Andrej Marinc, član predsedstva CK ZKS Jože Smole, predsednik občinske skupščine Novo mesto Uroš Dular in sekretarka OK ZK Vilma Manček. Pristrčnega pozdrava s cvetjem pa je bil kitajski voditelj deležen od pionirjev Mateje Grabnar in Grege Gutmana iz 3. razreda osnovne šole Katje Rupena iz Novega mesta. Kitajska delegacija se je skoraj eno uro zadržala v prelepem okolju starega otoškega gradu. (Foto: Janez Pavlin)

Industrija že prihaja k sebi

Trimesečni rezultati dolenskega gospodarstva so v več pogledih obetavni – Izgubarjev je sicer znatno več kot v tem času lani, vendar skupna vsota ne dosega polovice lanske

Dosežena 59-odstotna rast poprečnega celotnega prihodka v dolenski regiji je eden obetavnih kazalcev po trimesečnih obračunih, ki so jih v Službi družbenega knjigovodstva predstavili 16. maja na tiskovni konferenci. Močno se pozna normalizacija proizvodnje v IMV, po drugi strani pa izvozni rezultati niso zadovoljivi in zaskrbljujoč je padeč življenjske ravni prebivalstva.

Po doseženih rezultatih na območju štirih dolenskih občin je moč zaključiti, da je stanje občutno boljše, kot je bilo ta čas lani. Po občinah pa so rezultati dokaj različni. K doseženemu poprečnemu 59-odstotnemu porastu celotnega prihodka so s 63 odst. največ pripomogli Novomeščani, sledijo Črnomaljši, Trebanjci in nazadnje Metli-

čani z 38-odstotno rastjo. Pri doseženem dohodku pa so na prvem mestu v občini Trebnje.

Medtem ko je izguba v regiji ob lanskem prvem trimesečju znašala (Nadaljevanje na 2. strani)

PETSTO NASTOJAJOČIH ŠTAFETI V POZDRAV – Štafetno palico, simbol bratstva in enotnosti, ki bo čez teden dni po tisočih prepotovanih kilometrih po domovini svečano izročena predsedstvu SFRJ v Beogradu, so nadvse slovesno pričakali in pozdravili tudi Dolenjci. Na novomeškem Glavnem trgu, od koder je tudi naš posnetek, so jo pričakali tako kot še nikoli. Več kot petsto mladih je s pesmijo, plesom, besedo in igranjem pričakalo zadnjega nosilca, mladega kmetijca Igorja Ravbarja. Po pozdravnih besedah in željah je štafeta v rokah prizadevne mladinke Vide Rataj nadaljevala svojo pot proti Šentjerneju. Več o tem, kako so štafeto pričakali v drugih občinskih centrih po Dolenjski in Posavju, poročamo v sliki in besedi na 5. strani Dolenjskega lista. (Foto: Janez Pavlin)

Pohvale za rosé

V Mariboru so bila metliška vina deležna precejšnje pozornosti in so dobila dobre ocene

V tednu slovenskih vin, ki je bil konec prejšnjega meseca v Mariboru pod naslovom „Vinski letnik 82“, je metliška Kmetijska zadruga predstavila kakovostno in vrhunsko metliško črnino, rose in šentlovenko.

Med 66 vzorci je ocenjevalna komisija med rdečimi vini še posebej opozorila na belokranjski rose; strokovnjaki so menili, da so Belokranjci dosegli tako kakovost tega vina, da so priporočili, naj bi izdelovanje in „solanje“ roseja razširili tudi na območja, kjer take sorte doslej niso poznali.

Ocenjevalci so bili prijetno presenečeni tudi nad kakovostjo šentlovenke, res pa je, da je Vinska klet proizvedla le en vagon tega sortnega vina. „Ne le po barvi, tudi po okusu je belokranjska šentlovenka vino, ki mu bodo ljubitelji dobrih črnih vin posvetili veliko pozornosti.“ je bilo rečeno v Mariboru, za metliško črnino pa so rekli, da ostaja na spodobni ravni. Rose so ocenili s 16,7 točke, šentlovenka je dobila 17,2 točke, prav toliko kakovostna metliška črnina, medtem ko je vrhunska črnina dobila 17,9 točke.

Zbor pionirjev Jugoslavije

V Kočevju bo zaključek letošnjih poti Kurirčkove torbice, pohod „Po poteh osvoboditve Primorske“ in osrednja prireditev Zbora pionirjev

Z današnjim dnevom se začne v Kočevju prireditev ob letošnjem Zboru pionirjev Jugoslavije, ki je med drugim posvečen tudi 40-letnici Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju, 40-letnici ustanovnega kongresa slovenske mladine, ki je bila v Kočevski Reki, 40-letnici Zbora aktivistov na Pugledu pri Kočevju in 40-letnici ustanovitve 9. brigade.

Pionirji iz drugih republik in pokrajin bodo prihajali v Kočevje danes, 19. maja, do 13. ure. Zvečer ob 20.30 pa bo predsednik občinske skupščine Jože Novak priredil sprejem za mentorje. Jutri, 20. maja, si bodo pionirji ogledovali najprej kočevske delovne organizacije, ob 10.30 pa bodo v Parku herojev sprejeli kurirčkovo pošto iz vseh petih smeri. Prva torbica s Koroške proge je prišla v kočevsko občino 13. maja in so jo svečano sprejeli v Strugah. Včeraj,

dolu in gradbišča doma pionirjev v Dolenjskih Toplicah. Ob 18.30 bo v Kočevju pri spomeniku koncert delavske godbe.

V soboto, 21. maja, bodo prispeli z avtobusi in vlaki še udeleženci Zbora pionirjev iz vse Slovenije. Osrednja prireditev Zbora pionirjev Jugoslavije bo v soboto ob 12. uri pri brunarici v Dolgi vasi pri Kočevju. Na njej bo govoril predsednik skupščine Slovenije Vinko Hafner. Raport pohodne enote „Po poteh osvoboditve Primorske“ bo sprejel narodni heroj Albert Jakopič-Kajtimir. Raport vseh petih prog kurirčkove pošte in kurirске torbice pa bo prevzel narodni heroj Andrej Cetinski-Lev.

J. PRIMC

SHOTA JUTRI SE V KRŠKEM

Po drevišnem nastupu ob 19. uri v novomeški športni dvorani kosovski folklorni ansambel Shota nadaljuje turnejo po Sloveniji. Ansambel iz Prištine, ki je imel doslej že več kot 2 tisoč nastopov doma in v tujini, bo namreč jutri, 20. maja, ob 20. uri nastopil še v veliki dvorani Delavskega doma Edvarda Kardelja v Krškem.

Jubilej ribniških topničarjev

General Jerkič obiskal ribniško enoto

V Laščah pri Dvoru je bila 7. maja 1944 ustanovljena prva slovenska topniška brigada, ki je delovala v sestavi 9. korpusa NOV. Ob ustanovitvi je štela 440 borcev, do konca vojne pa je število njenih borcev še občutno poraslo. Prvi njen komandant je bil Miha Mišič.

Revolucionarne tradicije te brigade nadaljuje danes enota iz ribniške vojašnice. Tako je določil zvezni sekretariat za ljudsko obrambo.

Ob 39. obletnici ustanovitve prve slovenske topniške brigade je bila v ribniški vojašnici svečanost, na kateri so se zbrali preživeli borci te brigade, predstavniki družbeno-političnega življenja iz občin Kočevje in Ribnica in predstavniki ljubljanske armijske oblasti. Proslava s kulturnim programom je bila tudi v letnem gledališču v ribniškem gradu. Na njej so nastopili učenci osnovnih šol Kočevje in Ribnica, tamburaši iz Sodražice in vojaki.

M. G.

KOMANDANT PREGLEDAL VOJSKO – Generalpodpolkovnik Branko Jerkič, komandant ljubljanske armadne oblasti, je na svečanosti v Ribnici pregledal enoto, ki nadaljuje tradicije prve slovenske topniške brigade. (Foto: M. Glavonjič)

LETALCI PRAZNUJEJO 21. MAJA

Na dvorišču Posavskega muzeja v Brežicah bo jutri zvečer ob 19.30 uri svečana akademija v počastitev 21. maja, dneva jugoslovanskega vojnega letalstva in protiletalske obrambe. Na prireditvi bo igral vojaški orkester zagrebške garnizije. Nastopil bo tudi mešani pevski zbor Viktor Parma iz Krškega. V programu sodelujejo še kvartet Studio ter vokalni solisti Gordana Marić, Matiša Rajčič in Rahela Borzevska. V soboto dopoldan bo slovesnost na letališču v Cerkljah, kjer prireja komandant letališča podpolkovnik Nedeljko Ivković tudi sprejem za udeležence na svečanosti.

SREČANJE RVS OBKOLPSKIH OBČIN

Za nedeljo, 22. maja, pripravljajo rezervni vojaški starešine iz Ormolja, Duge Rese, Metlike in Ozlja skupaj z mladino tradicionalno srečanje, ki bo letos v Metliki. Za razliko od preteklih let, ko so odhajali na orientacijske pohode, bodo letos tekmovali v razstavljanju in sestavljanju lahkega pehotnega orožja, šahu, malem nogometu, kegljanju, namiznem tenisu ter streljanju.

UREDNIŠTVO V GOSTEH

Novinarji Dolenjskega lista vabimo v sredo, 25. maja, ob 20. uri krajane krajevnih skupnosti

DOBLIČE – KANIŽARICA

v gasilski dom v Dobljučih. Pogovarjali se bomo o težavah, ki jih tarejo, o uspehih, načrtih.

V DRUGI POLOVICI TEDNA BO ŠE SONČNO IN TOPLO, Z JUGOZHODNIMI VETROVI.

Brez enotnosti ni akcije, brez akcije ni sprememb

Vrsta neurejenih zadev kali odnose v Dolenjskem zdravstvenem centru - Neučinkovitost skupnih služb in premajhna akcijska in idejna enotnost komunistov sta poglavita vzroka za to - Poslej akcijska konferenca ZK

Težav v dolenjskem zdravstvu ne manjka, prav zato jih je težko spraviti na skupni imenovalec. Na posvetu sekretarjev osnovnih organizacij ZK iz Dolenjskega zdravstvenega centra, ki so ga pretekli teden pripravila medobčinska telesa ZK (na posvetu je sodeloval tudi član predsedstva CK ZKS Franc Sali), je bilo namreč slišati veliko pripomb o delovanju centra, njegovih skupnih službah in poslovnih organov, prav tako so zdravstveni delavci spregovorili o pomanjkanju dolgoročnih načrtov razvoja dolenjskega zdravstva ter o dilemah med zdravstvenimi etičnimi načeli in varčevanjem.

Skratka, vprašanj ne manjka, toda tudi po lanskem obisku delovne skupine CK ZKS se jih komunisti niti niso lotevali, še manj reševali. Temu je kajpada botrovala premajhna akcijska in idejna povezanost komunistov znotraj centra, pogosto tudi oportunistična. Bržkone najhujše težave imajo v trebanjskem zdravstvenem domu, kjer so bili celo poskusi izrivanja tamkajšnje osnovne organizacije iz družbenega toka. Do vsega tega pa je lahko prihajalo le zato, ker je bila partija tako znotraj centra, kot tudi tozdog premalo učinkovita, premalo enotna.

Najhujši očitki, ki so leteli na Dolenjski zdravstveni center oziroma na njegove skupne službe, prav gotovo niso samo v tem, da imajo delavci še vedno občutek, kot bi živeli vsak na svojem bregu. Najbolj bojevni, da doslej v centru še niso sprejeli enotnega akta o nagrajevanju. Tako se še vedno dogaja, da se nadurno delo po tozdih plačuje različno, da so različni tudi normativi, da ne prihaja do združevanja zmogljivosti, do bolj racionalnega poslovanja. Majhen je tudi vpliv tozdog na skupne službe, ki še vedno žive na račun proračunskih odnosov, medtem ko ves riziko nosijo tozdi sami. Prav zaradi slabega delovanja skupnih služb je med delavci čutili vse večjo apatičnost, ki se kaže tudi v nesklepčnih zborih delavcev, poskusih prekinitve dela ipd. Tudi ni povsem jasno, zakaj so v skupnih službah še referati za investicije, ko investicij ni.

V Dolenjskem zdravstvenem centru je pet občin in vsaka je „država zase“, s svojim lastnim konceptom razvoja. Pomanjkanje dolgoročnih načrtov je najbolj očitno v novomeški bolnišnici, ki je postala pravi gigant, a brez strokovnega zaledja in

brez potrebnih aparatov. Pa še ti zdravniki, ki so tu zaposleni, odhajajo drugam, ker tu nimajo prave perspektive. Eden izmed razpravljalcev je celo dejal, da je novomeška bolnišnica med najslabšimi v republiki. Po drugi strani pa se je dogajalo in se še vedno dogaja, da imajo najmodernejšo opremo v zdraviliščih, ki prevzemajo vlogo klinik.

Med drugim je bilo slišati precej pripomb na večnoma izsiljene varčevalne ukrepe, ki porajajo spet nove in nove dileme. Zmanjšanje dežurstva bo bržkone okrnilo redno opravljanje dela med počitnicami. Prav tako je s strokovnega vidika nezdružna zahteva za zmanjšanjem ležalne dobe v bolnišnici, ko ni bilo hkrati mogoče okrepiti dela na terenu.

V Dolenjskem zdravstvenem centru tudi ni dovolj ne zdravnikov splošne prakse ne zobozdravnikov. Na pediatriji je to pomanjkanje najbolj občutno in tam se ne zgodi tako poredko, da mora en sam zdravnik pregledati tudi po 200 otrok.

Kljub temu da za posvet ni bila pripravljena gradiva (tudi to je bila ena izmed pripomb), je bila na njem vendarle razgrnjena cela paleta vprašanj, s katerimi se bodo morali komunisti v centru in tudi na medobčinski ravni še in še spopadati. Toda slej ko prej ostaja glavna naloga, da delo centra oživi, da se njegovo delo spravi na raven, ki bo v skladu s potrebami dolenjskih zdravstvenih delavcev. Te naloge bodo poskušali reševati tudi z rednimi sestanki sekretarjev OO ZK in ustanovitvijo akcijske konference, ki se bo sestajala enkrat na mesec.

J. SIMČIČ

PREMOR MED PREDAVANJI - Udeleženci seminarja za slovenske pravnike iz zamejstva so si med tridnevni bivanjem v Novem mestu ogledali nekaj naših zanimivosti, med njimi samostan Pleterje in muzej NOB. Na sliki: obisk novomeškega muzeja NOB. (Foto: M. Markelj)

Delovno srečanje zamejcev

5. seminar za slovenske pravnike iz zamejstva je bil v Novem mestu - Zveza deluje že petnajst let

Prejšnji teden je bil v Novem mestu tridnevni seminar za slovenske pravnike iz zamejstva, ki se ga je udeležilo 29 študentov prava in pravnikov iz Koroške v Avstriji in iz Italije. To je bil že peti tovrstni seminar, ki ga je pripravila Zveza društev pravnikov v gospodarstvu Slovenije, tokrat ob pomoči novomeškega društva in pod pokroviteljstvom Gospodarske zbornice Slovenije.

Seminar se je začel 12. maja z uvodnim referatom Vide Tomšičeve, v naslednjih dneh pa se je vrstilo lepo število predavateljev, med njimi dr. Matevž Grilc, ki je govoril o aktualnih problemih slovenske narodnostne skupnosti v Avstriji, dr. Franjo Škerlj, ki je govoril o Slovencih v

Italiji, dr. Stojan Cigoj s primerjalnim orisom avstrijskih, italijanskih in jugoslovanskih obilicij, mag. Silvo Devetak, dr. Rudi Kyovsky in drugi, ki so tako razgrnili pestro paleto aktualnih pravnih in pravnogospodarskih problemov pri nas in zunaj naše države, kolikor se tičejo naše narodne skupnosti.

„Vsako leto pripravimo seminar v drugem kraju Slovenije, da se tako udeleženci seznanijo z matično domovino,“ je povedal organizacijski tajnik Joško Ziberna. „Na koncu pa seminar zaključimo s srečanjem članov zveze, ki danes, po 15 letih delovanja, šteje že okrog 900 članov.“

M. M.

Maks Vale

Še 1. maja letos je bil Maks Vale s svojimi soborci na Javorovici na vsakoletni spominski proslavi v čast krajevnemu prazniku rojstnega Sentejerna, komaj deset dni zatem pa ga je na hitro vzela zahrbtna bolezen. Maks Vale, ki je odrasel v znani trgovski Valetovi družini sredi Sentejerna je bil rojen 1. aprila 1912 in je bil že v mladeniški dobi in kot študent prava napredno usmerjen. Ni čudno, da je bil med prvimi, ki so aktivno začeli sproti odporu proti okupatorju. Bil je nosilec partizanske spomenice in vrste visokih odlikovanj in priznanj.

Njegovo delovanje za časa NOB v Gorjanskem bataljonu, kjer je postal tudi komandant, je bilo tako vidno, da je omenjeno v več knjigah; precej natančno pa nam njegov lik osvetli tudi zadnja knjiga Iva Pirkoviča „Republika pod Gorjanci“.

Po osvoboditvi najdemo Maksa Valeta na vrsti odgovornih dolžno-

sti. Med drugim je bil pomočnik ministra za gospodarstvo Slovenije, ko pa je v letih druge in tretje petletke prišel spet na Dolenjsko, je bil v kratkem družbenopolitičnem življenju novomeškega okraja ena najvidnejših osebnosti. Bil je predsednik okrajnega odbora ZZB NOV, podpredsednik okraja, nato pa več let predsednik novomeške občine, ki je prav v tistih letih zaznala prve zametke večjega vzpona.

Maks Vale je bil osebno zavzet za načelo, da je funkcionalno delo z ljudmi in v nenehni stiki z njimi, kakšna pa je bila njegova vizija gospodarskega napredka, priča izjava, ki jo je dal Dolenjskemu listu 26. marca 1959, ko je opravljal dolžnost predsednika občine:

„Skrbeli bomo za razvoj vseh panog gospodarstva. To bomo skušali doseči z dvigom proizvodnje, s povečanjem delovne storilnosti, s polnim izkoriščanjem vseh zmogljivosti in z doslednim plačevanjem po učinku dela. Vzporedno s tem pa bomo razvijali tudi družbeno raven.“

Nazadnje je bil Maks Vale direktor Papirografije v Ljubljani, kjer je tudi dočkal upokojitve. Zadnja leta je živel v Sentejnerju v domači hiši, kjer se je z vsem žarom predajal ljubiteljskemu na področju likovne umetnosti. Vedno pa je bil kljub bolehnosti sredi vseh dogajanj, najtesnejše stike pa je prav do zadnjega ohranil s svojimi partizanskimi tovariši. Kot aktiven član odbora Gorjanskega bataljona, ki vzpodbuja akcije napredka v Podgorju in krajih, kjer je Gorjanski bataljon med NOB deloval, je bil tudi med današnjo generacijo cenjen in spoštovan.

Kako priljubljen je bil Maks Vale, je pokazalo njegovo zadnje slovo na šentejnerskem pokopališču. Novomeščani so se od njega poslovili v poslopju občinske skupščine. Dve uri so se ob njegovem mrtvašnem odru menjavale častne straže v slovo in zahvalo človeku, ki je po svojih najboljših močeh in sposobnostih deloval za napredek in lepše življenje dolenjskih rojakov.

Smeti na divje

Več deset občanov že kaznovanih, več tisoč pa je še kandidov

V novomeški občini je Komunala začela že konec lanskega leta resno preganjati občane, katerim bi morali po občinskem odloku odvažati smeti iz kant, pa površin sploh niso prijavi, ne nabavili smetarskih posod. Iz predela Gotne vasi je bilo že okrog 50 predlogov za kazni sodniku za prekrške in so bile izrečene kazni v višini 300 do 1.000 din. Nadaljnjih 60 občanov iz Mačkoveca in Karteljevca je bilo že zaslanih, kazni pa bodo sledile.

Vprašanje je, kako bodo postopali s kmeti, ki se jim je mesto približalo in so bili prav tako predlagani za kaznovanje. Doslej jim je sodnik za prekrške izrekel ukor, dokler ne bo jasno, kaj bo s spremembo odloka, ki so jo predlagali kmetje.

Na območju novomeške občine je v raznih krajih, še nekaj tisoč krajanov, ki bi morali Komunali prijaviti površine za odvoz smeti. Prej ali slej bodo dobili uradni pozdravček. Jeza in slaba volja bosta odveč, če bodo svojo dolžnost izpolnili pravočasno.

Pri dohodku drsijo navzdol

V prvem tromesečju so 4 tozdi Novolesa izkazali primanjkljaj - Izvoz ni dosegel niti 80 odst. načrtovanega, na domačem tržišču prodaja upada - Obetajo pa novi posli

Rezultati prvega trimesečja so v Novolesu znatno slabši kot pretekla leta, vendar kljub izgubi v štirih tozdih delovna organizacija kot celota še vedno donosno posluje. Precej obeta prodor na ameriško tržišče s pohištvom za dolge izvažali le kosovne izdelke.

Z nedavno sklenjenimi posli za 2 milijona dolarjev, ki pomenijo izvoz na ameriško tržišče kompletnih jedilnic v raznih izvedbah, bo Novolesov izvozni plan precej na boljšem, vendar pa v prvem trimesečju niso mogli izvoziti niti 80 odst. načrta. Zakaj?

„Ni vzrok slabega izvoza toliko v tržišču, kot je bil lani, marveč v proizvodnji. Ta je bila motena zaradi neradne oskrbe s suhim lesom v zimskem času, deloma pa zaradi vpeljave novih programov, pri katerih produktivnost še ni tako razvita kot pri že utečeni proizvodnji. Posli pa so glede na svetovno krizo tudi bolj razdrobljeni,“ je povedal dipl. inž. Vili Pavič, direktor tozda blagovni promet.

V Novolesu se zavedajo, da bodočnost ni več v velikoserijski proizvodnji enostavnih programov, marveč v zahtevnejših pohištvih programih v manjših serijah in v več izvedbah. Na domačem trgu krepko čutijo padec kupne moči, saj je prodaja upadla za 15 do 20 odst. zato tudi tozde, ki so doslej delali predvsem za domači trg, že usmerja-

LETOS VEČ OBRTNIKOV

Sodeč po podatkih, ki so jih pripravili na komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo trebanjske občine, zanimanje za obrt se narašča. Lani je bilo izdanih 37 dovoljenj za opravljanje obrti, od tega 14 dovoljenj za redno obrt, 4 za avtoprevoznitvo in 19 potrdil za opravljanje obrti kot postranskega poklica. Vendar je nekaj občanov tudi odjavilo obrt. Med njimi je bilo 11 avtoprevoznikov, 8 občanov, ki so se z obrtjo ukvarjali kot s postransko dejavnostjo, in 4 samostojni obrtniki.

SPOSOJENO TRNJE

V zvezni skupščini nič novega: delegati sprašujejo, člani vlade odgovarjajo. Kviz, katerega mikavnost pa zmanjšuje dejstvo, da za napačne odgovore ne dobivajo negativnih točk.

(Iz Svijeta)

Izkupiček društvu

Društvo multipleks skleroze proslavilo 10-letnico

Društvo bolnikov skleroze multipleks Slovenije, ki ima svoj sedež v Kočevju, dela pa za območje vse republike, je proslavilo minulih petek 10-letnico obstoja.

Svečanost je bila v Seškovem domu v Kočevju, v kulturnem programu pa so nastopili nonet Rog iz Zeljn, folklorna skupina Rog iz Zeljn, ki jo vodi Čveto Križ, harmonikarja brata Veble, učenci glasbeny šole Kočevje ter osnovnih sol Kočevje in Zeljne. Izkupiček prireditve so nastopajoči darovali društvu bolnikov skleroze multipleks.

Ivanka Palman iz Kočevja, ki je predsednica tega društva že od njegove ustanovitve, se je med prireditvijo zahvalila vsem nastopajočim in krajevni skupnosti Kočevje - mesto, ki je za nastop odstopila brezplačno dvorano; Zvezi kulturnih organizacij Kočevje, ki je plačala prevoz nastopajočih in darovala vstopnice in Tiskarni Kočevski tisk, ki je brezplačno natisnila plakate za prireditve.

Predsednica je poslušalce seznanila tudi z značilnostmi te bolezni, ki je sicer na srečo še redka, vendar zelo nevarna in za zdravljenje katere še niso odkrili zdravila.

J. P.

GRIBELJČANI V POBRATENEM KRIZU

Mešani pevski zbor iz Gribelj in tamburaški ansambel glasbene šole iz Črnomlja sta pretekli petek pripravila v Kulturnem domu Alberta Sirk v Križu pri Trstu celovečerni koncert ter s tem vrnila obisk tamkajšnjemu moškemu pevskemu zboru Vesna, ki je lani gostoval v Gribljah. Takšno sodelovanje utrjuje vezi ne le med kulturno-umetniškima društvoma iz Gribelj in Križa, temveč tudi med obema krajevnima skupnostma, ki sta že vrsto let pobrateni.

Industrija...

(Nadaljevanje s 1. strani)

čez 500 milijonov dinarjev, je letos ugotovljena le v znesku 231 milijonov dinarjev. Pri tem pa poudarjajo, da je uradne podatke treba jemati z rezervno, kajti v IMV so na primer neplačano stimulacijo za izvoz, ki jo tovarni dolguje država, všteli že v prihodek.

K precej boljšemu splošnemu rezultatu je znatno pripomogla normalizacija proizvodnje v IMV, kjer so v letošnjem prvem trimesečju naredili štirikrat več avtomobilov. Pozna se, da je uspešna začela delati Krkina tovarna izolacijskih vlaken, da se je v Črnomlju močno izboljšalo poslovanje v tovarni Gorenje, in še nekaj je takih primerov.

Osebnih dohodki so se v regiji v masi sredstev povečali prepročno za 30 odst.; največje povečanje so dosegli v črnomeljski občini, in sicer za 33 odst., v novomeški občini za 32 odst., v trebanjski za 23 odst., v metliški pa samo za 19 odst. Očiten pa je povsod padec realnih osebnih dohodkov in s tem življenjske ravni sploh, kajti inflacija in cene so poskočile precej nad napovedano raven.

Podatki o doseženem izvozu pa v SDK izkazujejo neverjetno rast: kar 76 odst. več naj bi iztržili v tujini s prodajo blaga in s skupnim prihodkom takih poslov; medtem ko podatki gospodarske zbornice (zbrani na osnovi carinskih deklaracij) govore povsem drugače. Izvoz je po fizičnem obsegu daleč pod načrtovan, saj je po teh podatkih dosežena le 9-odstotna rast.

Zadolževanje in ogromni stroški za obrsti kljub 34-odstotnemu porastu akumulacije v regiji ne dajejo možnosti za razmah investicij.

R. BAČER

VINKO BLATNIK

Borili so se za vsakega človeka. Licitacija je dolgo trajala.

(Iz Studenta)

OB FOTOGRAFIJAH SE OBRAZI ZRESNIJO — Na osnovni šoli Martin Kotar v Sentejnerju so nedavno odprli stalno spominsko razstavo dokumentov zadnje vojne iz šolskega okoliša. Razstavo so skupaj priredili pionirji šole, oddelek NOB Dolenjskega muzeja in krajevna skupnost Sentejnerj. (Foto: J. Pavlin)

DOPISNIKI NA OBISKU — Minuli četrtek so bili na obisku v našem uredništvu člani dopisniškega krožka iz osnovne šole Savo Kladnik iz Sevnice. Pogovorili so se z novinarji in si ogledali postopek za grafično pripravo današnje številke Dolenjskega lista. (Foto: J. Pavlin)

VABLJIVE JEDI S KMEČKE MIZE — Aktiv kmečkih žensk iz Sromelj je tudi za letošnji maj pripravil bogato kulinarčno razstavo. Zanj je 60 gospodinj speko in skuhalo 104 dobrote. Obiskovalci so vse pokupili, ženske pa so si z izkupičkom provročile izlet v Belo krajino. (Foto: J. Tepey)

CVETNA PREPROGA — Mrakobnost podraži v gozdu nad Boštanjem spet ozarjajo tisoči cvetov zlatorumene in opojno dišeče pontske azeleje. Zaščiteno rastišče teh sicer redkih grmov je tod že pravo bogastvo. Žal tudi tu rastoče kostanj, zdeluje kostanjev rak. (Foto: A. Zeleznik)

NOVOSADSKI KMETIJSKI SEJEM JE ODPRL VRATA
Na letošnjem jubilejnim mednarodnem kmetijskem sejmu v Novem Sadu, ki ga je pretekli petek odprla predsednica ZIS Milka Planinc in bo trajal do 22. maja, sodeluje 1650 razstavljalcev iz domovine in tujine. Poleg pridelovalcev hrane bodo na sejmu sodelovali proizvajalci strojev in opreme za kmetijstvo. Posebnost letošnjega sejma bo posebna razstava „Države v razvoju in boju za hrano, posebno pozornost pa bo doživel poseben program Evropske gospodarske skupnosti, kjer bo največji podudarek na sodelovanju z Jugoslavijo. V tem okviru bodo v Novem Sadu pripravili poseben seminar.

SPOSOJENO TRNJE
— Vem, da odмира država, ne vem pa kaj je z republikama in pokrajinama? (Iz Ježa)

Sejmišča

NOVO MESTO: Ponedeljkov sem je bil srednje dobro obiskan, cene prašičev pa so bile tolikšne kot teden dni poprej. Naprodaj je bilo 223, prodanih pa 173 prašičev. Pujski, stari do 10 tednov, so stali od 5.000 do 6.000 dinarjev, starejši pa do 8.000 dinarjev.
BREŽICE: Na sobotni sejmu so prodajalci pripeljali 439 pujskov, starih do 3 mesece, prodali pa so jih 366 po okrog 280 dinarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Na vrsti oskrba nasadov

Blagodejni dež je tudi Dolenjsko dosegel šele tik pred dvanajsto. Posejano koruzno seme in krompir pa tudi nekatere druge poljščine in vrtnine so samo še čakale na dež, ki ga v letošnjem aprilu izjemno dolgo ni hotelo biti, kar pa je imelo tudi nekatere dobre plati. Zdjaj so polja (za silo) namočena, v neenakovrednem boju za vodo, rastlinsko hrano, prostor in svetlobo se bodo kulturne rastline spoprijele s pleveli, ki pa ne morejo zmagati brez poljedelčeve pomoči.
Kmetijski inštitut Slovenije nam je poslal nekatera navodila, v katerih njegovi strokovnjaki svetujejo, kaj je ta čas potrebno narediti. Za zatiranje širokolistnega in ozkolistnega semenskega plevela v koruzi v času do njenega vznika je bilo priporočeno uporabljati kombinirane herbicide primextra ali lasso combi ali dual in atrazin ali lasso in atrazin.
Vendar je koruza v tem času povečini že vzklila, zato svetuje inž. Olga Jakič, naj bi koruzo, ki je visoka do 15 cm, pleveli okoli nje pa imajo nekako en do dva lista, škropili s herbicidom lasso combi v količini 5 do 6 l na hektar ali kombinacijo, v kateri je (za en hektar) 3 do 4 l lasso combi in 2 do 2,5 kg herbicida na osnovi atrazina.
Inštitutov izvedenec za krompir inž. Tadej Sluga priporoča, naj tudi v krompirjevih nasadih zatiranje plevela s herbicidi, saj odpade mehanično zatiranje in z njim povezano gaženje po krompirjevi njivi. Na težjih tleh, ki se rada zaskorjijo, svetuje, naj končno osipanje opravimo, tik preden se krompirjeve vrste strnejo, da prehitro ne prekinemo herbicidne plasti in s tem zmanjšamo učinkovitost herbicida.
Če v krompirju ne uporabljamo herbicidov, priporoča vsaj dvakratno strojno okopavanje nasadov in seveda končno osipanje grebenov. Nadaljnji ukrepi so vezani le še na varstvo nasada pred boleznimi in škodljivci, predvsem plesnijo in koloradarjem.

Po lanskih težavah nov zagon

Kolinska z Mirne bo letos izvozila za 10 milijonov dinarjev otroške hrane in pireja — Pripravljajo se na nove naložbe — Usmeritve tudi za naprej

Medtem ko je imela lani Kolinska — tozđ Tovarna za predelavo krompirja z Mirne precejšnje težave pri izvozu, največ zaradi izpada izvoza otroške hrane v Sovjetsko zvezo, je letos prav nasprotno. Namesto za planiranih 6 milijonov dinarjev, bodo letos izvozili za 10 milijonov dinarjev otroške hrane in krompirjevega pireja, kar je dobra tretjina proizvodnje. S tem bodo dosegli po izvozu izredno uspešno leto 1982, in če ne bo težav z mazutom in nabavo zdroba, bo letošnje poslovno in proizvodno leto spet uspešno.

Maks Kurent: „Po lanskih težavah, ki smo jih imeli zaradi izpadlega izvoza v Sovjetsko zvezo, pričakujemo letos znatno boljše rezultate.“

„Prav gotovo je vilo najtežje lani, ko smo se morali preusmerjati v predelavo krompirja, kar ni tako donosno. Vendar je pomembno, da nam je kljub manjšemu dohodku

uspešno obdržati polno zaposlenost, čeprav je prodaja tako na domačem trgu kot na tujem šepala. Vse to je imelo tudi še nekaj drugih posledic, med drugim veliko vezavo obratnih sredstev in majhen koeficient obračanja denarja,“ je dejal direktor Maks Kurent.

Ko so pripravljali plan za letos, so bili pesimistično razpoloženi. Toda že v prvih mesecih tega leta se je bistveno povečala prodaja čokolade, pa tudi na tujem trgu bodo povečali prodajo otroške hrane in krompirjevega pireja. 500 ton otroške hrane bodo izvozili v Sovjetsko zvezo, 300 ton pireja bodo izvozili v Italijo in 120 ton na Češko. Skratka, polovico proizvodnje je že prodane. Tako računajo, da bo plan prihodka presežen, še posebej, ker se tudi na domačem trgu več povpraševanje po otroški hrani. Samo čokolade so letos v prvih treh mesecih prodali za 148 odst. več.

Predelava krompirja je v spomladanskih mesecih že skoraj končana, saj so cene krompirju tako porasle, da se Kolinski ne plača več odkupovati novih količin. Za naslednjo sezono pa nameravajo odkupiti 7.500 ton krompirja, večinoma iz Dolenjske, saj se gorenski kmetje vse bolj preusmerjajo k Heliosu. Seveda bi bilo prav, ko bi več krompirja dobili tudi z novomeškega območja, ki sorazmerno malo prispeva k pozitivni „krompirjevi bilanci“.

V Kolinski se pripravljajo tudi na nove naložbe. Za čistilno napravo že imajo zagotovljenih 24 milijonov dinarjev in zdaj ni nobenih ovir več, da prihodnje leto ne bi začeli graditi. K temu je treba dodati, da nič več ne onesnažujejo voda s krompirjevim odpadki, pač pa jih prodajajo za krmno živino. Kar 300 krmnih obrokov na dan jih pridelajo, zanje pa je med kmeti vse večji interes. V srednjeročnem planu je zapisana tudi gradnja novih proizvodnih zmogljivosti, ki bodo v celoti namenjene otroški hrani. Zmogljivosti naj bi se povečale za 1000 ton ali za polovico, celotna naložba, za katero so idejni projekti že izdelani, pa bo veljala 150 milijonov dinarjev. V študiji, ki jo je naročil izvršni svet Slovenije, je predvidena tudi večja proizvodnja polpripravljenega krompirja in instant obrokov za starejše ljudi. Mirenska Kolinska ima zagotovljen proizvodni program pa tudi trg zanj.

J. SIMČIČ

Boj za zemljo

Kočevsko: zanimanje za kmetovanje je, denarja pa ni

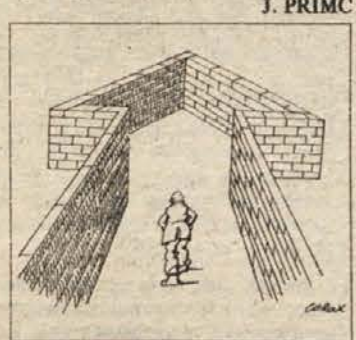
V kočevski občini so oddali v najem že vso kmetijsko zemljo, pri kateri so bili poleg tudi drugi objekti, potrebni za kmetovanje. Za nadaljnje ustanavljanje usmerjenih kmetij je potreben zdaj denar, ki pa ga običajno tisti, ki bi radi kmetovali, nimajo.

To je ene izmed ugotovitev bogate in kritične razprave na razširjeni seji občinskega komiteja ZK Kočevje, na kateri so sodelovali tudi predstavniki kmetijstva in na kateri so sprejeli usmeritve in sklepe za delo-

vanje komunistov na področju kmetijstva in živilstva. Na kratko povedano, so te usmeritve take:

Boljšo kmetijsko zemljo je treba zavarovati in intenzivno izkoriščati. Zaraščanje kmetijskih zemljišč je treba zaustaviti z uvajanjem živinoreje, vključno z drobnico. Poenotiti je treba oblike pospeševanja kmetijstva in združevati več denarja za pospeševanje kmetijstva. Tudi trgovina in SIS za preskrbo naj vlagajo več v kmetijstvo. Kmetijske proizvajalce je treba izenačiti z delavci v drugih panogah. Tudi z ustrezno davčno politiko je treba doseči, da bodo obdelana vsa kmetijska zemljišča. Zagotoviti pa je treba tudi enotno gospodarjenje s prostorom.

Povemo naj še „zanimivo“ misel, ki jo je povedal en izmed kmetijcev: o kmetijstvu na Kočevskem naj bi poročali v sredstvih obveščanja lepše, saj bo potem — po njegovem mišljenju — zanimanje za kmetovanje večje.

J. PRIMC

Začaran krog

Zaradi pomanjkanja surovin semiška Iskra izvozila manj, kot je načrtovala, zato dobila tudi manj deviz za nakup repromateriala

Semiško Iskro pri nakupu repromateriala še vedno pesti pomanjkanje deviz, to pomanjkanje pa je v glavnem posledica prejšnjega izvoza, ki je v prvem četrtletju letošnjega leta zaostajal za načrtovanim. Tako so izvozili le dobro petino od letnega plana, delež konvertibilnega izvoza pa je predstavljal celo le šestino načrtovanega letnega izvoza na zahodni trg.

Vzrokov za manjši izvoz semiške Industrije kondenzatorjev je več. Tako so naročila nekaterih kupcev postala nestalna ali le občasna. Zlasti velja to za dežele Bližnjega vzhoda, Srednje in Južne Amerike ter Poljsko. Prav tako nekateri kupci zahtevajo blago v zelo kratkih rokih, a ker Iskra zaradi znanih težav pri nabavi repromateriala ne more v kratkem času priti do surovin, tem kupcem ne more ustreči. Čas pa je njihov nasprotnik tudi pri nabavi novih A testov, ki jih vedno znova zahteva zahodni trg.

Zaradi manjšega izvoza in zato manjšega deleža deviz za Iskra ne more zadovoljiti tudi potreb na domačem trgu, saj s polovico sredstev, ki jih dobi od lastnega deviznega priliva, ne more uvoziti dovolj surovin.

V Semiču so prepričani, da bi morali najti rešitev teh težav v večji solidarnosti delovnih organizacij znotraj sozda. Razen tega bodo še bolj pospešili posebno akcijo zbiranja odpadnih surovin. V prvih štirih mesecih so zbrali toliko surovin kot vse preteklo leto skupaj.

M. BEZEK

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Zatiranje pršic

Poleg že opisanih pršic, to je trsne pršice (Eriophyes vitis Pgt), ki se pojavlja v vinogradih najbolj množično, in trsne kodravosti ali akarinoze (Phyllocoptes vitis NaI. Acarina) najdemo v vinogradih še

rdečo pršico — rdečega pajka (Panonychus ulmi ali Paratetranychus pilosus)

Rdeči pajek je v zadnjih letih postal nevaren škodljivec tudi vinske trte, in ne le sadnega drevoja. Povzroča porjavenje starejših in kodravost mlajših listov trte, ki slednjič propadejo. Največ škode povzroča spomladi, ko odganjajo prvi lističi. Iz prezimljenih jajčec rdeče barve, ki jih škodljivec odloži na rozgah očes ter na starejšem lesu, se spomladi izležejo četrt do pol milimetra velike živalce — ličinke rdečih barv, ki množično napadajo prve lističe in jih izsesavajo. Lističi se značilno gubajo, rumenijo, na njih pa se pojavijo vijoličasto črnikaste pegice. Več pršic poleti povzroča sivkasto rumeno barvo listja, ki se ob močnem napadu obarva bronasto rdeče in suši. Rdeči pajek ni samo spomladanski, ampak je tudi poletni škodljivec iz druge in nadaljnjih generacij, ki jih je na leto lahko do pet.

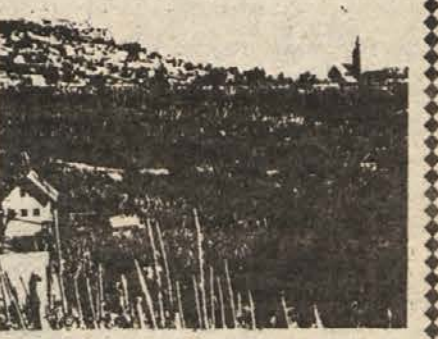
Zvepleni pripravki celo pospešujejo razvoj rdečega pajka. Jajčeca uničujemo zlasti z animentom, ličinke pa s sredstvi, ki jih posebej opisujemo.

SREDSTVA ZA ZATIRANJE PRŠIC

Štejemo jih v skupino insekticidov v prodaji bo možno nabaviti:

KELTHANE — aktivna snov je DIKOFOL. Uničuje ličinke in odrasle pršice, med temi tudi rdečega pajka. Sodi med najstarejše selektivne akaricide. Dikofol začne delovati takoj. Proti odraslim pršicam je njegov učinek sorazmerno dolg, na jajčeca pa je slabši. Za dober uspeh je potrebno zelo kakovostno škropljenje. Škropljenje zoper rdečega pajka je bolj učinkovito, če uporabimo večje količine vode in močnejšo koncentracijo. Dikofol je sorazmerno strupen. Karenca (strupenost) traja 14 dni.

FOLIMAT — aktivna snov je OMETOAT. To je sistemski insekticid in akaricid za zatiranje sesajočih in grizočih škodljivcev, kot so listne uši, gibljive pršice, boššice, grizlice, zavjači, tripsi in dr. To pomeni, da s tem sredstvom zatiramo veliko številko žuželk in pršic. Spada med zelo strupene spojine. Nevarno

je za ljudi, čebele, ribe in toplokrvne živali. Karenca traja 21 dni.

KILVAL — aktivna snov je VAMIDOTION. Sredstvo je sistemski insekticid in akaricid. Za listne uši je obstojen 3 do 4 tedne, za pršice pa 4 do 5 tednov. Sodi med zelo nevarna sredstva. Je strupen za ljudi, čebele, ribe in toplokrvne živali. Pripravek KILVAL uporabljamo za zatiranje listnih uši, resokrilcev in gibljivih stadijev pršic. Karenca traja 42 dni.

ANIMERT V 101 — aktivna snov je TETRASUL. Sredstvo je specifično za zimska jajčeca pršic, zlasti za jajčeca rdečega pajka. Zatira pa tudi pravkar izlegle ličinke, je torej tudi larvicid. Deluje dotikalno, sorazmerno dolgo in tudi pri nizkih temperaturah. Zato ga lahko uporabljamo bolj zgodaj spomladi. Karenca je 14 dni.

GUSATHION W P 25 — aktivna snov je AZINFOSMETIL. Sredstvo je insekticid in akaricid, ki deluje kot dotikalni in želodčni strup z globinskim delovanjem. Z njim zatiramo kaparje, tripspe, pršice, zlasti rdečega pajka, zavjače in druge škodljivce. To pomeni, da s tem sredstvom zatremo veliko število škodljivih žuželk in pršic. Je strupeno sredstvo za čebele, ribe in toplokrvne živali. Karenca traja 21 dni.

METASYSTOX — aktivna snov je DEMETON-S-METIL. Sredstvo je sistemski insekticid akaricid, za katerega sta značilna dobro začetno delovanje in dobra obstojnost. Uporabljajo ga proti listnim ušem, boššicam, pršicam, zlasti proti rdečemu pajku. Je zelo strupen za čebele, ribe in toplokrvne živali. Karenca traja 28 dni.

PINOFON — aktivna snov je TETRADIFON. Sredstvo steje med specifične ovicide za pršice, čeprav ne uničuje le jajčec, ampak tudi mlade ličinke. Pinofon ima tudi lastnost, da samice, ki pridejo v stik s tem preparatom, ležejo jajčeca, iz katerih se ne razvijejo ličinke (sterilnost). Na odrasle ličinke ne deluje. Pinofon deluje dolgo (15 do 20 dni), čeprav počasni. Je bolj malo strupen. Ni nevaren naravnim sovražnikom rdečega pajka. Karenca traja 14 dni.

ACREX EC-30 — aktivna snov je DINOBTION. Donobuton je akaricid in fungicid, ki zatira pršice in pepelasto plesen na jablanah, je torej sredstvo proti pršicam in pepelovkam. Uporabljamo ga z veliko vode. Strupen je za ljudi, čebele, ribe in toplokrvne živali. Karenca je 35 dni.

DT

Na tujih tleh težje kot doma

Slovenski tekmovalci v Topoli peti — Ekipa letos prvič vadila skupaj

Brežičani so imeli minul teden v gosteh ekipo Slovenije za zvezno tekmovalce „Kaj več o prometu“. Pripravljali so jo na zahtevno preverjanje teoretičnega in praktičnega znanja, ki je bilo 14. in 15. maja v Topoli pri Beogradu.

Republiški svet za preventivo in varnost v prometu (SPV) je to nalogo zaupal svetu (SPV) v breziški občini ter mu s tem naložil tudi precejšnjo odgovornost.
Delo z ekipo je prevzela avto šola Avtomoto društva v sodelovanju z breziško in dobovsko osnovno šolo. V imenu AMD Brežice je vodil priprave Marjan Arnsnek, dopolnjevali pa sta ga obe mentorici za prometno vzgojo, Danica Fuks iz osnovne šole v Brežicah in Terezija Antolovič iz osnovne šole v Dobovi.

• Tekmovalci so se vrnil v ponedeljek. Med posamezniki se je Burazer uvrstil na 7. mesto, Vogrinc na 16., Stani na 17. in Novak na 31. mesto.

li pa sta ga obe mentorici za prometno vzgojo, Danica Fuks iz osnovne šole v Brežicah in Terezija Antolovič iz osnovne šole v Dobovi.

Po programu občinskega sveta za preventivo in varnost v prometu so potekale priprave v dveh delih, teoretičnem in praktičnem, in so trajale nekaj ur dnevno. Kot je povedal Marjan Arnsnek, so najprej preizkusili dosedanje znanje tekmovalcev na precej zahtevnejših testnih polah, kakor so bile občinske in republiške. Velik poudarek so dali tudi povezovanju zakona o temeljnih varnosti v cestnem prometu. Snov za preverjanje znanja so črpali iz pravilnika o prometnih znakih in iz kodeksa etike udeležencev v cestnem prometu. Tekmovalce so pošiljali na cestne vožnje in na vožnjo po prometnem poligonu.

Na vprašanje, kako ocenjujejo njihovo pripravljenost za zvezno preizkušnjo, je Marjan Arnsnek tik pred odhodom ekipe na vlak odgovoril, da so zelo zadovoljni in da so priprave opravili z odliko. Enakega mnenja sta bila tudi predsednik SPV Marjan Vučanin in tajnik Karel Pintar. Vsi so si bili edini tudi v tem, da bo uvrstitev odvisna od pripravljenosti drugih ekip in od trenutnega razpoloženja. Tekmovalce je pospremila v Topolo Rezika Antolovič, vodja slovenske ekipe.

V njej so bili Aleš Stani iz Slovenj Gradca, Erni Novak iz Sentjurja pri Celju, Renato Burazer iz Ljubljane

Toplice, uživali pa so tudi na izletu v Trebče in Kumrovec, ki ga je za ekipo organiziral breziški SPV (svet za preventivo in varnost v prometu). Peljali so se po poti, po kateri je pred njimi krenila zvezna štafeta mladosti.

J. TEPPEY

PRED ZADNJO VOŽNJO. Tekmovalci iz slovenske ekipe so se med bivanjem v Brežicah sprijateljili med seboj. Zelo dobro se se razumeli tudi z mentorji. Tretji z leve je Dobovčan Ivan Vogrinc. (Foto: Jožica Teppey)

KDO BO HITREJŠI — V soboto so se medvedki in čebelice Odreda gorjanskih tabornikov na novomeškem stadionu pomerili v taborniškem mnogoboju, kar je bila priprava na območni mnogoboj, ki bo konec meseca na Mirni. Mladi taborniki so pokazali veliko znanja in spretnosti; takole so hiteli postavljati šotor medvedki iz šmihelske osnovne šole. (Foto: A. Bartelj)

MLADI DOPISENIK

PREDSEDNIK KK SZDL SENTERPERT OBISKAL ŠOLARJE

Pred kratkim smo predstavniki razrednih skupnosti na pionirski sestanku povabili tudi Bojana Brezovčarja, predsednika krajevnice konference SZDL Senterupert. Povedal nam je veliko o delu te organizacije v naši krajevni skupnosti.

FRANCI ZUPANČIČ
OŠ Senterupert

ZBIRAMO KAMENČKE ZA VODNJAK RADOSTI

Tudi učenci novomeške osnovne šole Grm smo se vključili v akcijo zbiranja kamenčkov za t. i. vodnjak radosti, ki ga bodo zgradili v Titovem parku v Kumrovcu. Mi bomo zbrali 10 kg zaobljenih kamenčkov. Vodnjak bo gotovo zelo lep, zato upam, da si ga bom lahko ogledala.

VERENA POTOČNIK

OB OBRAMBEM DNEVU IZDALI GLASILO

Pred nedavnim obrambnim dnevom smo se dogovorili, da bomo po končanem dnevu izdali posebno številko šolskega glasila in v prispevkih popisali raznovrstno dejavnost. Vsaka razredna skupnost je pripravila več prispevkov, pri novinarskem krožku smo izbrali najboljše, pazili pa smo, da so bili v glasilu zastopani vsi razredi. Likovno opremo so prispevali člani likovnega krožka, za tipkanje smo poskrbeli sami, žal pa je glasilo zaradi pomanjkanja denarja izšlo v manjši nakladi kot sicer.

ROK BARBIČ
in ANDREJ NOVINA
OŠ Dol. Toplice

SPREJETI V PODMLADEK RDEČEGA KRIŽA

Na slovesnosti s kratkim kulturnim programom so bili 12. maja učenci prvih razredov sprejeti v podmladek Rdečega križa, sedmošolci pa v organizacijo RK v krajevni skupnosti.

NATAŠA MALNAR
OŠ Bršljin

OB TEDNU RDEČEGA KRIŽA

Teden Rdečega križa smo počastili tudi pionirji naše šole. Učenci 6. a razreda smo uredili partizansko grobišče, zbirali smo odpadni tekstil, prodajali značke ter pripravili kulturni program ob sprejemu prvošolcev med podmladek RK in učencev 8. razredov med odrasle člane RK. Učenci 7. in 8. razredov smo izvedli tudi kviz „Kaj več o alkoholizmu“, šele po odgovorih na dodatna vprašanja je zmagal 8. b razred.

DARINKA MAKŠE
OŠ Mirna peč

ŠOLARJI POČASTILI KRAJEVNI PRAZNIK

Krajevni praznik Šentjerneja so počastili tudi tamkajšnji šolarji. Marija VIDE piše, da so trije šolski pevski zbori nastopili na slavnostni akademiji, v večnamenskem šolskem prostoru so pripravili likovno razstavo, na ogled je bila tudi muzejska zbirka o NOB, za katero so pomagali zbirati gradivo tudi učenci. Marija KOVAČIČ pa poroča, da so se učenci udeležili tradicionalnega pohoda na Javorovico, kjer so prisostvovali proslavi. Za spomin na prehojeno pot so dobili značko.

UREJAMO OKOLICO ŠOLE

Sklenili smo, da bomo to pomlad dokončno uredili okolico naše šole. Z buldozermi so opravili še zadnja večja dela, sedaj pa se že več kot teden dni vrstimo na delovni akciji učenci, vsak oddelek po nekaj šolskih ur. Z grabljami smo prerahljali zemljo, hišnik pa je zasael travo. Urejamo tudi sadovnjak in zelenjadni vrt. Tam, kjer šolsko zemljišče meji na pokopališče, bodo rasi topoli in okrasno grmičevje.

MOJCA KRAVCAR
OŠ Jože Slak—Silvo
Trebnje

ŠOLARJI RAZISKOVALI ZGODOVINO SVOJEGA KRAJA

Mladina pri obnovi domovine Tako se je glasil naslov raziskovalne naloge, za katero so gradivo zbrali tudi člani zgodovinskega krožka naše šole. Učenci 7. in 8. razreda se z veliko vnetostjo lotili naloge in uspešno opravljeno delo prejeli srčno priznanje. Tri članice našega krožka pa so se pripravljale tudi na testna vprašanja in 5. maja so Anja Suzana in Melita pod vodstvom mentorice odpotovale na republiško srečanje mladih zgodovinarjev v Novo Gorico, kjer so sodelovale tudi na republiški problemski konferenci, ki je obravnavala prostovoljno družbeno koristno delo pionirjev. Vrnile so se z novimi spoznanji šolarji pa smo sklenili, da bomo naprej marljivo raziskovali zgodovino našega kraja.

ČLANSKI
zgodovinskega krožka
OŠ Krmel

KARATE KROŽEK

V našem domu že štiri mesece deluje karate krožek, ki ga vodi Slavko Veleski. 14 fantov in deklet redno obiskujejo treninge, ki so dvakrat po dve uri na teden. Učijo se različne tehnike, vadijo tudi brez nasprotnika in si prizadevajo, da bi obvladali vse potrebno za pridobitev pasu. Trener meni, da nekateri zelo nadarjeni in bodo spet znanje pokazali na bližnjem tekmovanju.

JOŽICA LILJIC
Dom Majde
Novo mesto

PRIPRAVE ZA NASTOP V BIHAČU

Učence 7. in 8. razredov se skupaj z gimnazijami pripravljamo na zletni nastop v Bihaču. Vsako delovno delo izkoristimo za učenje in se pod vodstvom učiteljice prizadevamo, da bi bile za nastop čimbolj pripravljene.

JANJA MATKOVA
OŠ Črnomelj

moj otrok je drugačen

Motnje v branju in pisanju

• Motnjah v branju in pisanju kot o najbolj pogostih specifičnih učnih težavah govorimo tedaj, če gre za motnjo le na tem področju ob sicer vsaj zadovoljivih rezultatih na ostalih področjih učenja in ob normalni inteligentnosti otroka. Motnje v branju in pisanju so namreč lahko tudi posledica zmanjšanih intelektualnih sposobnosti otroka, vendar v tem primeru ne govorimo o specifični motnji. Tak otrok bo običajno imel težave na vseh področjih učenja.

Za motnje v branju in pisanju bomo največkrat srečali izrazno legastenijo. Otroke s temi motnjami pa kratko imenujemo legastenike. Neredko bomo med legasteniki srečali odlične računarje.

Za motnje branja in pisanja v okviru specifičnih učnih težav (SUT), je najznačilnejše naslednje:

- slaba zapomljivost pisanih simbolov — črk
- nevezano, počasno branje s predhodnim črkovanjem besed
- izpuščanje posameznih črk, zlogov ali celih besed
- zamenjave posameznih črk, ki so si podobne (b-d, a-e, m-n, u-n...)
- zamenjave zaporedja črk ali zlogov v besedi (npr. telo prebere kot leto itd.)

- nesposobnost branja in pisanja težjih soglasniških sklopov (npr. v besedah: listje, lišči, postrani, svinčnik, krst itd.)
- pogosto okorna in nečitljiva pisava z množico pravopisnih napak
- izpusti črk v besedah ali izpusti celih besed pri pisanju
- zamenjave glasov, ki so si akustično podobni (npr. t-d, p-b, k-g, s-z, itd.), kar se odraža pri pisanju narekov

Seveda ni nujno, da ima isti otrok vse našteje in še druge težave. Lahko je na primer moteno eno samo področje, recimo branje, medtem ko je njegovo pisanje brez posebnosti, ali obratno. Najtežja stopnja legastenije je popolna nesposobnost učenja branja in pisanja. V teh primerih gre največkrat za organsko — nevrološko okvaro centralnega živčnega sistema. Za te primere bomo srečali izraze aleksija ali agrafija.

Otroci z motnjami branja in pisanja se pogosto borijo s temi težavami že v višjih razredih. Čepnav ima na začetku šolanja večina otrok večje ali manjše težave pri učenju branja in pisanja, so te za večino otrok le začetne težave in preminejo v teku prvega razreda. Pri približno 8 — 10 % šolarjev pa se te težave vlečejo v višje razrede, v nekaterih primerih celo skozi vse življenje. Pri težjih primerih legastenije moramo biti previdni in motnjo pravočasno obravnavati, ker lahko ta motnja sicer normalno bistrega otroka zelo ovira pri šolanju. Lahko se pojavijo težave pri vseh predmetih, lahko prične odklanjati šolo in učenje nasploh, prične kazati nevrotične in vedenjske motnje itd. V ta namen je za te otroke organizirana posebna pomoč v obliki korektivnega treninga na šoli ali vzgojni posvetovalnici, za najhujše primere pa v centrih za mentalno zdravje. Vsekakor se morajo starši posvetovati z učiteljem, kaj storiti v primeru hujših težav pri branju in pisanju. Zavedati pa se moramo, da je odprava teh motenj težak in dolgotrajen postopek in zahteva sodelovanje vseh, ki se z otrokom ukvarjajo, in ob pripravljenosti otroka samega.

VLADIMIR BITENC, defektolog

Prof. Bogomil Kovač:

LOGORSKA KALVARIJA LAVRIČEVEGA ŠTUDENTA

Po izteku sedmih nadaljevanj podlistka izpod peresa Bogdana Osolnika, v katerem je opisal svoje spomine na ljudi in dogodke pred 40 leti, začnemo danes objavljati nov podlistek, ki ga je za naš list napisal nekdanji profesor geografije na novomeški gimnaziji Bogomil Kovač. V prispevku „Lavričev študent“ je že pred leti v Dolenjskem listu opisal svoja doživetja ob okupaciji Jugoslavije, v tem podlistku pa bo opisal svoje dolgo romanje skozi mnoga taborišča Italije in Švice. Podlistek tudi po svoje ilustrira, kako globoko so bile v naših ljudeh zakoreninjene ideje Osvobodilne fronte, ne oziraje se na svetovnonazorsko prepričanje ljudi, ki so jo sestavljali ali vsaj nosili v srcu.

JEGLIČEV AKADEMSKI DOM

Počitnice 1941 sem preživel pri Lavričevih (kot „Lavričev študent“) v Zafari pri Žužemberku, v jeseni konec septembra pa sem se odpeljal v Ljubljano. Dobil sem zatočišče v Jegličevem akademskem domu na Novem trgu (danes Slovenska akademija znanosti in umetnosti). Bili smo v glavnem begunci iz Gorenjske in Štajerske, bilo pa je tudi nekaj študentov iz Dolenjske, to je iz Ljubljanske province. Vpisal sem se na filozofsko fakulteto, skupino geografija in zgodovina. Poslušal sem predavanja akademskih učiteljev dr. Melika, dr. Hleščiča, dr. Kosa, dr. Zwitra in še drugih.

Spominjam se dolgih vrd zdencev, čakajočih na pomoč od Rdečega križa za begunce, hrano sem dobival brezplačno v Ljudski kuhinji, tudi bivanje v domu je bilo brezplačno. Upravnik doma je bil prof. Cene Kranjec, rekli smo mu

V domu so bili torej odnosi med obema skupinama do skrajnosti napeti. Jaz sem kot sostanovalec „misjonaril“ med stražarji. Če ne bi bili pod tako močnim vplivom vodstva, bi bili kar dobri fantje. Več stvari so mi zaupali, med drugim tudi to, da so dobili po likvidaciji stražarja, Kikija revolverje, torej od Italijanov. Besen sem odšel k njihovem duhovnemu voditelju dr. Ehrlichu in ostro protestiral proti sodelovanju z okupatorjem. Bilo je to malo pred našo aretacijo in tudi likvidacijo dr. Ehrlicha.

Seveda sem zato dobil veliko črno piko in so me na nekem sestanku javno obsojili in grajali. Za veliko noč, spomladi 1942, smo bili še na svobodi. Za ta praznik je prišel v dom pisatelj Fran Seliški Finžgar; mislim, da je bil nekako naš duhovni vodja. Imel je, lahko bi rekel, zelo patriotičen nagovor, ko nam je govoril o lepih slovenskih običajih za ta največji krščanski praznik. Močno me je naglasil vstajenje. Vsi smo razumeli besedo vstajenje tudi v prenesenem smislu — kot vstajenje našega naroda. Spomnil sem se pisateljevih besed na zborovanju zarjanov v Bohinju leta 1939, ki je bilo takrat trn v peti tedanji nestrpni klerikalni oblasti v Sloveniji in ga je skušala prepovedati. V spomenu so mi oživele Finžgarjeve besede iz leta 1939, izrečene ob cerkvi Sv. Janeza:

„Kaj ste prišli gledat trs, ki ga veter maje?“

Tudi pisatelj Finžgar je bil pristaš OF in bi odšel med „hostarje“, če bi bil mlajši — tako je sam izjavil ob neki priložnosti škofu Rožmanu.

ARETACIJA — GONARS

25. maja 1942 so Lahit ponovno obkolili dom in nas aretirali. Odpeljali so nas v šentpeterske zapore. Tu smo bili zaprti nekaj tednov. V majhnih celicah smo bili natačeni kot sardele. Sprehajali smo se tudi po ozkem dvorišču; od tu se dobro spominjam tudi Čigana, ki so bili v zaporu. Konec junija so nas odpeljali na kolodvor in nato smo krenili v vlakom proti Trstu in Gonarsu. Takrat sem bil drugič v Trstu, seveda samo na kolodvoru. Ko smo v spremstvu karabinerjev pešačili proti Gonarsu, so nas nekateri osorno gledali in psovali.

(Nadaljevanje prihodnjič)

RES LEP SPREJEM – Osnovnošolci in vrtičkarji so štafeti v Jurjevanski dragi pripravili kulturni spored, ki so ga popestrile pesalke iz osnovne šole. (Foto: M. Bezek)

PRINESEL JO JE MLAD VOJAK – Na svečano tribuno pred domom JLA v Ribnici je štafeto palico prinesel Josip Jelušič. (Foto: M. Glavonjič)

PRENOČILA V KOČEVJU – Štafeto palico je v Kočevju pozdravilo več tisoč občanov, prenočila pa je v LIK, kjer jo je varovala častna straža kočevskih mladincev. (Foto: J. Primc)

SPREJEM V METLIKI – Na Trg svobode je štafeto prinesla Jožica Vardijan, učenka 2. razreda izobraževalnega centra Beti. (Foto: A. Bartelj)

PRIREDITEV V MOKRONOGU – V tem kraju so se krajani zbrali pred zadržnim domom, palico štafete mladosti pa je ponel Bojan Koračin. (Foto: J. Simčič)

OSREDNJA PRIREDITEV – V sevniški občini so posebno svečano sprejeli zvezno štafeto mladosti, pridružilo pa se ji je kar 24 lokalnih štafet. (Foto: A. Železnik)

SVEČANI SPREJEMI SIMBOLA MLADOSTI

Zvezna štafeta mladosti je prejšnji teden potovala tudi skozi naše občine. Povsod so jo sprejeli nad vse svečano, sprejeme pa so popestrili z različnimi kulturnimi prireditvami. O njih in o slavnostnem vzdušju so naši sodelavci pripravili naslednje skupno poročilo, upošteva vrstni red občin, skozi katere je mladina nosila štafeto palico, simbol mladosti in zvestobe Titovi poti.

RIBNICA – Mladina ribniške občine je 10. maja prevzela štafeto palico od mladincev občine Ljubljana-Vič-Rudnik. Pred domom JLA v Ribnici, kamor jo je prinesel vojaški starešina ribiške enote Josip Jelušič, jo je pričakalo okoli 1.000 ljudi. Govoril je Aleš Abrahamsberg.

KOČEVJE – Mladi Kočevci so prevzeli štafeto na občinski meji na Jasnici. V Kočevju je bil 10. maja ob 21. uri svečan sprejem, še prej pa so pričeli pri spomeniku izvajati kulturni spored, na katerem so sodelovale številne kulturne skupine. Štafeto palico je prinesel mladinec Dušan Špelič, slavnostni govornik pa je bil predsednik občinskega izvršnega sveta Stane Letonja. Štafeta palica je prenočila v LIK Kočevje, tam pa jo je varovala častna straža mladincev iz kočevske krajevne skupnosti. Ogledat si jo je prišlo več tisoč Kočevcev. Naslednje jutro so ob 6. uri kočevski mladinci odnesli štafeto palico proti Staremu trgu mladincem iz črnomaljske občine.

ČRNOMELJ – V sredo, 11. maja, so navsezgodaj zjutraj črnomaljski mladinci prevzeli štafeto od kočevskih med potjo do Črnomelja, kjer je bila v Jurjevanski dragi osrednja prireditev, so jo radostno pozdravili mladi in odrasli. Na slavnostni prostor so prinesli tudi palico lokalne štafete mladosti, ki je v štirih dneh prepotovala vsako krajevno skupnost in delovno organizacijo v občini, kjer so ji pripravili kulturne programe. Črnomaljski mladinci so zvezno štafeto predali metliškim v Gradacu.

METLIKA – Osrednja slovesnost je bila v Metliki, kjer se je že precej pred prihodom zvezne štafete zbrala množica ljudi. Na trg svobode so prinesli kar 20 lokalnih štafetnih palic, zvezno štafeto palico pa je prinesla Jožica Vardijan; tudi v Metliki so mladi ponovno potrdili neomajno pripravljenost nadaljevati po Titovi poti. Iz Metlike je štafeta nadaljevala pot do Vahte na Gorjancih, kjer so jo metliški mladinci predali novomeškimi.

NOVO MESTO – Zvezno štafeto so najprej pozdravili delavci IMV. Nad vse slovesen sprejem pa so ji pripravili na novomeškem Glavnem trgu. Na posebnem odru pred rotovžem so zapeli združeni pevski zbori novomeških osnovnih

šol, nastopili so folklorna skupina in tamburaši osnovne šole s prilagojenim programom „Dragotin Kette“, kantavtorji iz Prečne in cibicani iz vrta. Štafeto palico je na oder prinesel član zmagovalne skupine z republiškega tekmovanja mladih kmetijev Igor Ravbar, odnesla pa prizadevna mladinka Vida Jeraj. Štafeto so nato svečano sprejeli še v Sentjernej pred Iskrino tovarno, v Novoteku v Bršljinu in v vojašnici Milan Majcen. Proti Mirni peči so jo ponesli tudi Romi iz naselja Zabjek. Mirnopedski mladinci so jo predali mladini trebanjske občine.

TREBNJE – Zvezna štafeta mladosti se je letos ustavila v Trebnjem na Mirni, v Sentrupertu in Mokronogu, v Pijavcih pa so jo trebanjski mladinci predali vrstnikom iz Sevnice. V Trebnjem, kjer je bila osrednja proslava pri spomeniku NOB, je na slavnosti govoril predsednik občinske konference ZSMS Miran Jurak, ki je poudaril velik dolg mlade generacije do Titove dediščine.

SEVNICA – Čast prinesiti palico štafete mladosti na osrednje sevniško zborovanje je letos pripadla Štefanu Teražu. Spremljali sta ga konfektionarka Jožica Traven in tabornica Tanja Pečar. Na osrednji prireditveni prostor v Sevnici je priteklo kar 24 lokalnih štafet iz društev, tovarn in krajevnih skupnosti. Štafeto je odnesel Milan Kranjc, spremljala pa sta ga učenka tržiške osnovne šole Tatjana Požun in kmet Janez Lipar.

KRŠKO – Okoli poldnega so iz rok sevniških mladincev štafeto mladosti prevzeli Krčani, ki so pred Delavskim domom Edvarda Kardelja v Krškem pripravili nad vse svečan spored. V pisnih najvišjih jugoslovanskih predstavnikom so izrazili voljo, da bodo z dobrim učenjem in delom naredili vse, kar je v njihovih močeh, ter prispevali svoj delež pri nadaljnjem razvoju naše dežele. V Krškem je odlični učenki in aktivni mladinki Tanji Cesar ter vzornemu športniku Niku Kekiču pripadla čast, da sta ponesla štafeto palico.

BREŽICE – Brežičani so sprejeli zvezno štafeto 11. maja v Spodnji Pohanci. Osrednja slovesnost je bila pred spomenikom revolucije, okrog katerega se je strnila množica mladih. Pred prihodom štafete so zbrani prisluhnili kulturnemu programu vrstnikov iz šolskega centra. Slavnostni govor je imel predsednik OK ZKS Stanko Canžar. Predsedniku OK ZSMS Darjanu Štefaniču je štafeto palico izročil Franc Travnikar, delavec iz Tovarne pohišstva Brežice. Na poti proti Globokemu je palico najprej ponel vojak Miličević iz cerkljanske garnizije. Sprejeme so ji priredili še v Globokem, Pišecah in na Bizeljskem.

SLOVESNI TRENUTEK V BREŽICAH – Pred spomenikom revolucije je sprejel štafeto palico predsednik OK ZSMS Darjan Štefanič. (Foto: J. Teppey)

Zamudili so priložnost

Nastop Jenny Beeching ni bil samo za metliške najstnike

Metliška mladinska organizacija je ponovno dokazala, da sloves o njeni delavnosti ni iz trte izvit: v tako majhen kraj, kot je Metlika, je privabila angleško glasbenico Jenny Beeching. Prva novica, da bo ta pevka, kitaristka in bendžoiška 7. maja nastopila v Metliki, se je zdela neverjetna, zato ni nič čudnega, da so v reviji Antena napačno zapisali, da se bo Jenny med svojo jugoslovansko turnejo ustavila tudi v Metliki.

Dober in zanimiv glasbeni dogodek se je odvijal v metliškem disku. Sicer simpatično urejeni disko je nekoliko neprimeren za nastope takšne vrste. Oder je prenizek, točilna miza preblizu, občinstvo pa v poprečju staro 16 let. Očitno je pregloboko zakoreninjeno prepričanje, da je vse, kar se dogaja v disku, namenjeno najstnikom. A Jennyjina glasba je bila primerna tudi za starejše. Škoda, da so mnogi zamudili priložnost, kakršna se jim ne bo spet kmalu ponudila.

A. STAREŠINIČ
Črnomelj

GRIBELJSKI MEŠANI ZBOR NAVDUŠIL

Prejšnjo nedeljo se je domačemu občinstvu predstavil gribeljski mešani pevski zbor. Nastop je imel dva dela: v prvem je zbor zapel vrsto umetniških pesni, v drugem pa ob spremljavi tamburaškega orkestra iz Črnomelja še precej belokranjskih pesmi. Za popestritev je poskrbela recitatorka Branka, ki je brala vezno besedilo, med drugim je povedala tudi več belokranjskih pregovorov. Bolna dvorana je bila dokaz, da Gribeljski cenijo zborovsko petje. Dodajmo še to, da njihov zbor pod vodstvom Tatjane Mihelčič vadi že tretje leto in bo v kratkem obiskal zamejske Slovence v Italiji. Pevcem se bodo pridružili tudi tamburaši.

M. Š.

POHOD BO 11. JUNIJA

Planinsko društvo Bohor s Senovo obvešča vse, ki so se nameravali 22. maja udeležiti množičnega pohoda „Po poteh borb in zmag Gorjanci-Bohor“, da je pohod iz opravičljivih razlogov prestavljen na poznejši datum. Točneje: pohod bo v soboto, 11. junija. Razpis za udeležbo bo objavljen pravočasno.

NI DOBRIH GOSPODARJEV?

V Vinici ni posod za smeti, zato nekateri mečejo odpadke na prostor za novo poslovno stavbo sredi kraja. Tamkaj se je nabralo že veliko navlake, od pločevinastih škatel in papirja do plenice. Pravijo, da gospodarja spoznaš po urejenosti dvorišča. Torej v središču Vinice ni dobrih gospodarjev?

Viničan

Francu Kotarju v spomin

Umrli je Franc Kotar, dolgoletni novinar in urednik v Iskri, znani in priljubljeni pisec številnih sestavkov v raznih časopisih in publikacijah, star komaj 47 let.

Frenk je bil rojen v Sentrupertu v kmečki družini. Že mladost mu ni bila postana z rožicami, saj je najnežnejša leta preživel ob vojnih grozotah. Življenjski pretresi pa so ga tudi kasneje premetavali sem ter tja – mimo še izredno napornega službenega dela – tako da ni nikoli poznal pravega miru. To je verjetno tudi veliko pripomoglo, da se je tako nenadoma, sredi dela v službi zgrudil in umrl zadet od srčne kapi.

Leta 1968 je diplomiral na ljubljanski univerzi in se po kratkem časovnem ovinku zaposlil v Iskri, najprej v Železnikih, kjer se je tudi oženil. Zadnjih pet let je delal v ljubljanski IEZE, ki ima poglavito proizvodnjo elementov prav v številnih tovarnah na Dolenjskem. Deloval je vseskozi kot novinar in seznanjal po eni plati delavce v glasilu Iskre s celotno problematiko, proizvodnjo, kulturo, športom itd., po drugi pa prek zunanjega javnega časopisja z zanimivostmi iz Iskrinega dela in življenja. Pri tem je mnogo objavil v Dolenjskem listu, ki mu je bil po osebnem pripovedovanju najljubši, ker je blizu ljudem.

Frenk je napisal veliko vesti, člankov, razgovorov, kritik, potnih zapisov in esejev, večinoma s kratkimi ali psevdonimom. Odlikovala ga je

pisma
in
odmevi

„Senčne plati veselic“ še z ene plati

Odmev z Uršnih sel

K članku „Senčne plati veselic“, objavljenem v prejšnji številki Dolenjskega lista, bom dodala nekaj svojih pogledov o tem, kaj je, kaj bi bilo ali kaj ni prav.

Nesporno je, da so predpisi zato, da ščitijo določene interese ali področja, pa čeprav gre „samo“ za higieno. Za ljudi po vaseh, ki ne premorejo vodovoda, seveda tudi ni vseeno, ali je voda, ki jo uživamo, pitna ali ne, toda to nikogar ne gane, vprašanje postane žgoče le ob veselicah, ko se nadzorni organi bojijo za obiskovalce.

Ne strinjam se s trditvijo v članku, da je dobičkarstvo nezakonito.

Navsezadnje sodijo med dobičkarstvo tudi državna loterija, tombole in podobno, njihov cilj je zaslužiti in denar porabiti za kaj koristnega. To velja tudi za sporne veselice. Zaslužka od veselic ni brez velikega števila ur prostovoljnega dela, denar pa ni nikoli potrošen za bedarije ali celo kaj nezakonitega, temveč za dejavnost društev in organizacij, ki veselice pripravljajo, za opremo ipd. Ob tem ima veselica na vasi za cilj tudi zabavati goste, pri čemer brez jedi in pijače ne gre, a to se ne sprevača v žrtje.

Ker na Uršnih selih in okoliških vaseh nimamo neoporečne vode, torej pri nas ne bo veselic. A že vrsto let se trudimo, da bi dobili vodovod, toda ne zato, da bi nato smeli pripraviti veselice. Žal moramo še vedno zelo varčno ravnati z vodo iz vodnjakov, pogosto je zmanjka, moramo jo dovažati in drago plačevati. Vodovod pa po polževo prihaja k nam, kljub prizadevanju, prispevkom, delu, opravljenem na trasi, t.i. pitne vode še dolgo ne bomo imeli.

Če k temu dodam še to, da se tudi naši glavni cesti ne obeta skorajšnja posodobitev, ostajamo tukajšnji ljudje nerazviti, neprizadevni, nemarni, zaostali in glede na članek še – kužni. Zato nas trditve v omenjenem članku žalijo, nas namreč ni potrebno opozarjati, da pitno vodo potrebujemo, vemo, da jo moramo prej kot slej dobiti, a ne zaradi veselic. Naša voda je oporečna, zato bi bilo prav, da bi sanitarna inspekcija posredovala priporočilo tistim, od katerih je odvisno napredovanje vodovoda k nam. Res pa je tudi to, da pri nas kljub oporečni vodi še ni bilo obolenj kot v krajih, kjer imajo vodovod. Veselica pri nas najbrž ne bi bila prekršek, še manj pa grozeča nevarnost za tistega, ki bi pil iz kozarca, pomitega z našo vodo.

J. SLADIČ
L. zc 1

silna skromnost, ki jo je kar težko najti med poklicnimi novinarji. Zraven je bil človeško dober, odkrit, pošten, preprost, ni se rinih v ospredje, vedno voljan pomagati na tak ali drugačen način in velik šaljivec. To so vrline, ki so dandanes že posamično redke, da pa jih ima vse zbrane kar en sam človek, je prava izjema. Nič čudnega ni, da je bil povsod

zelo priljubljen, dobrodošel v sicer nem okolju, prijatelj in pravi tovariš vsakomur in še skrben očka številni družini.

Sedaj počiva v miru. Yemo, da je storil vse, kar mu je velevala dolžnost in terjala čast. Za nas, ki smo ga poznali in cenili, bo še dolgo živel v spominu kot svetel lik dobrega človeka, kakršni bi morali biti mi vsi.

MARJAN KRALJ

Veselje je priti v krajevno skupnost, kjer vsi čutijo kot eden, zares čutijo, ne le naučeno govoričijo o skupnih ciljih, mislijo pa drugače. Srečanje novinarjev Dolenjskega lista Jožice Teppey, Zdenke Lindič-Dragaš in Marjana Bauerja z Dobovčani potrjuje vtis o taki enotnosti in zagnanosti za skupno reševanje vseh težav, ki se zaradi naglega razvoja krajevne skupnosti pri njih hitreje kopičijo kot v drugih predelih občine.

Krajani se tega zavedajo in z zadoščenjem spoznavajo, da že nekaj let ne vleče več vsak na svojo stran, čeprav obsega njihova krajevna skupnost devet vasi (Sela, Mostec, Dobova, Mihalovec, Gabrje, Mali Obrež, Veliki Obrež, Rigonce, Loče), posejanih na 31 kvadratnih kilometrih. Vsaka od njih ima tudi čisto svoje probleme, toda šele ko jih med seboj primerjajo in stehajo njihov pomen, se dogovorijo za vrstni red in način reševanja.

V dobovski krajevni skupnosti živi 3.007 prebivalcev v 844 gospodinjstvih. Zaposlenih je 990 krajanov, nekaj nad 60 pa jih je na začasnem delu v tujini. V delovne organizacije v Dobovi se vozi okoli 160 delavcev s Hrvaškega približno toliko Dobovčanov pa vsak dan odhaja na delo v Brežice in Zagreb. Dobova ima pet gospodarskih organizacij. Največja je Tozd za vzdrževanje voz z 260 delavci. Sledita ji Beti s 158 in Trimo s 128 zaposlenimi.

TRJE SAMOPRISPEVKI IN TELEFON

„Značilnost naših kolektivov je, da so na vsakem koraku pripravljeni sodelovati s krajevno skupnostjo,“ jih je pohvalil predsednik krajevne skupnosti Borut Mokrovič. Izrednemu posluhu združenega dela za probleme krajevne skupnosti se imajo v Dobovi zahvaliti tudi za dobro delovanje samouprave in za uspešno izpeljane akcije. Najprej je bil vodovod, potem asfalt in sedaj telefonija. Ljudje so v vseh akcijah sodelovali s prostovoljnimi delom in denarnimi prispevki. Akcije za vodovod so organizirali po vaseh. S tremi samoprispevki in krajevnimi prispevki so asfaltirali 42 km krajevnih cest. V vasi Rigonce plačujejo krajani kar 4 odst. samoprispevka, od tega 2 odst. občinskega in 2 odst. krajevnega. Zdj se v krajevni skupnosti pripravljajo na gradnjo mrliške vežice, za katero bodo morali zbrati 3 milijone dinarjev.

Zelo veliko so ljudje dali tudi za telefon. Število priključkov so jim povečali od 120 na 576. Do krajevnega praznika 7. julija bo telefon zvonil povsod. Krajevna skupnost je prispevala za povečanje telefonske centrale nekaj nad 1,6 milijona dinarjev in po besedah Boruta Mokroviča bodo v Dobovi po številu telefonskih priključkov precej presegli običajno povprečje. Dobova je poleg tega prva krajevna skupnost s celotno kabelsko napeljavo. Najbrž je tudi ena redkih, ki je sama financirala tako investicijo. Pri PTT pa so jim obljubili ureditev novega lokala za pošto.

Obetaven razvoj gospodarskih organizacij v Dobovi pa se utegne vsak čas zaustaviti, če ne bodo kar se da hitro poskrbeli za gradnjo stanovanj in za boljše preskrbo, je povedal Matjaž Križanec. Združeno delo se otepa s kadrovske suše. Primanjkuje predvsem strokovnjakov in kvalificiranih delavcev za proizvodnjo. Dobijo ali zadržijo jih lahko samo tako, da jim ponudijo stanovanja. Zaradi tega so se odločili za izgradnjo večnamenskega objekta, v katerem bo 8 do 12 stanovanj pa zelenjavna trgovina, mesnica in pošta. Občinska stanovanjska skupnost se bo lotila gradnje v začetku prihodnjega leta.

Krajani bodo dali denar tudi za popravilo prosvetnega doma. Priprav-

ljeni so pomagati s prostovoljnimi delom in tako oplemenititi skromni delež kulturne skupnosti za njegovo ureditev. Do zdaj so zbrali za dom izkupiček treh modnih revij. Iščejo tudi prostor za knjižnico, poleg katere bi imeli potem še oddelek Državne založbe, da bi lahko doma kupili vsaj kak zvezek.

TRGOVINA IN CELO BENCINSKA ČRPALKA

Zvonimir Kežman je potožil nad slabo preskrbo: „V Dobovi manjka dobro založena trgovina. Dovolj bi bila ena sama z neprekinjenim delovnim časom. Nujno potrebujemo tudi mesnico in prodajalno zelenjave,“ je dejal, nakar so drugi omenili željo po kisoku za prodajo časopisov. V trgovini jih vselej zmanjka, pa tudi kolkov ni kje dobiti. Zadnje čase oživljajo celo misel na bencinsko črpalko. Prepričani so, da bi se obrestovala, saj imajo v krajevni skupnosti 300 traktorjev, 100 tovornih vozil in veliko osebnih avtomobilov, ki morajo po vsak liter goriva v Brežice.

Po mnenju krajanov bi v Dobovo sodil tudi področni dispanzer za medicino dela. Delavcem bi to prihranilo veliko časa. Prav tako si želijo splošno ambulanto, ker imajo veliko ostarelih ljudi. Z obzdravstveno ordinacijo pa nameravajo ob dograditvi nove šole prestaviti v staro šolsko poslopje.

V krajevni skupnosti so kar tri vasi enkrat do dvakrat na leto popravljene. To so Mostec, Mihalovec in Loče. Ob večjih povodnjih je pod vodo do 900 hektarov plodnih površin, zato krajevna skupnost zahteva, da se gradnja levoobrežnega nasipa nadaljuje. Precej plodne zemlje bi po mnenju krajanov lahko pridobili tudi v nekdanjih gramoznicah. Vanje vozijo smeti iz Brežic, vendar jih premalo vestno zasipavajo, zato je tam leglo podgan. V opuščenih gramoznicah so krajani sklenili poslej še sami odvažati vso jalovino, da bi tako sčasoma lahko ponudili zemljiški skupnosti 10 hektarov kmetijskih površin. Če bi jih tisti, ki so jih desetletja izkoriščali, tudi zasipavali, bi že zdavnaj lahko rasla na njih pšenica.

Tudi kanalizacija je za Dobovo zelo trd oreh. Projekti so v delu (naročil jih je SKIS), z gradnjo pa bodo morali počakati, dokler ne bodo rešene težave s pitno vodo za napajanje brežiškega vodovoda.

VELEDOGODEK: TEMELJNI KAMEN ZA NOVO ŠOLO

Dogodek, ki se ga veselijo vsi po vrsti, bo polaganje temeljnega kamna za novo šolo 7. julija letos. Zanj je zagotovljenih 30 milijonov iz referendumskih sredstev. Gradnja je zaradi podražitev izpadla iz četrtega občinskega referendumskega programa,

uredništvo v gosteh:

DOBOVA devet vasi kot ena

zato krajani zahtevajo, da se samoprispevek podaljša.

„Naša sedanja šola je najslabša v Posavju,“ je zatrdil njen ravnatelj in predsednik KK SZDL Marjan Vučanjk. Del poslopja je star 162 let, del 97 let, najnovejši prizidek pa 15. Vučanjk je dodal, da je dobovska krajevna skupnost edina v občini, kjer se število otrok povečuje. V centralni šoli v Dobovi je 295 učencev, v podružnični v Kapelah pa 35. K šoli sodi tudi vrtec. V Dobovi in v Kapelah je trenutno v varstvu 105 otrok.

Novo dobovsko šolo bodo gradili v treh etapah. V prvi bodo napravili osem učilnic s spremljajočimi prostori, v drugi naslednjih osem učilnic in zaklonišče, v tretji pa telovadnico. Za šolo so krajani zelo zagreti, ker bogati življenje v krajevni skupnosti. Učenci pripravljajo kulturne programe za vse delovne organizacije in mladinci jim urejajo celo zelenice. Zaradi tega so jim vrata delovnih kolektivov vedno odprta.

Franc Savrič, upokojeni železničar iz Velikega Obreža, je govoril v imenu dobovskih gasilcev. V osmih prostovoljnih in enem industrijskem društvu je kar 700 članov, od tega 167 podpornih. V gasilskih vrstah je 48 žensk ter 87 pionirjev. Pred kratkim je SZDL sklicala problemsko konferenco o požarni varnosti v krajevni skupnosti, gasilske ekipe dosegajo na občinskih tekmovanjih dobre rezultate, vsa dobovska gasilska društva imajo svoj dom, vozilo in brizgalno.

TRDNO ZASIDRANA KULTURA

Branko Bogovič, strojni tehnik iz Loč, je predstavil kulturo in prosveto. Kultura je v Dobovi že dolgo trdno zasidrana, KPD „Stane Vogrinec“ šteje 230 članov, ki delajo po sekcijah. Godba na pihala je stara že 60 let, moški pevski zbor prepeva dve desetletji, povsod je znan ženski nonet, uspešno delujejo folklor, skupina za izrazni ples, dramska in recitatorska sekcija (to je bila včasih najbolj aktivna) in seveda tamburaši. Nastopajo doma in po Sloveniji. Težave so s prostori za vadbo; kulturni dom je v zelo slabem stanju, šola, kjer se dogaja

pravzaprav vse, pa prezasedena.

S kulturo ima posredno zvezo tudi turistično društvo. V Dobovi ga vodi upokojena učiteljica Terezija Kramer. Stotniča članov je zelo delavna, vsako leto prirede razstavo cvetja, razstavo slik izgnancev, etnografsko razstavo, letos pa bodo prvič priredili poletne igre, tekmovanje v kmečkih delih in opravilih. Vaške skupnosti tekmujejo, katera vas bo lepše urejena, prirejajo predavanja o gojenju cvetja in sadjarstvu; če bo denar, bodo izdali tudi turistični prospekt Dobove. Turistično društvo tesno sodeluje s šolsko zeleno stražo, zelo aktivna je fotografska sekcija društva, daleč naokoli pa slovi karnevalska sekcija. Dobovska osnovna šola je edina v Sloveniji, ki na pustni torek nima pouka. Ta navada je bila vpeljana že po prvi vojni. Ena od nalog turističnega društva je ureditev kmečkega muzeja, druga pa posaditev 88 dreves v spomin na predsednika Tita.

Zelo močno in aktivno je v Dobovi društvo upokojencev, ki šteje 330 članov. Vjekoslav Bokor je v njihovem imenu povedal, da prirede vsako leto vsaj tri izlete, imajo svoj dom, v katerem je vsako nedeljo nekdo dežurni, večkrat pa organizirajo tudi družabne večere.

Ivan Molan je predstavil dobovske lovce, ki gospodarijo z 2.600 hektarji. Lani je 50 članov dogradilo lovsko kočjo, ki je na voljo tudi za potrebe SLO. Divjad v njihovem revirju zelo ogrožajo poplave in seveda agrotehnični ukrepi. Dobovski lovci so podpisali samoupravni porazum za izvoz divjadi. Pogoji so po novem precej boljši, lovci dobe od divjadi precej več kot do nedavnega, ko so smetano pobirali predvsem posredniki.

Dobovska krajevna skupnost je tudi ena redkih v Sloveniji, ki ima svoj časopis, Naše brazde, glasilo SZDL Dobova. Časnik izhaja štirikrat na leto, ima 600 izvodov naklade in ga ureja Irena Majce, poklicna novinarka pri brežiškem radiu. Povedala je, da za prispevke ni nikoli v zagati, toliko je novic iz društev, družbenopolitičnih organizacij, iz življenja vasi in zaselkov. Časnik sicer financira združeno delo, ima pa kar 70 odst. stalnih naročnikov. To ni časopis, ki bi se poveljeval po poštnih omaričah. Ko listamo po glasilu, moramo priznati, da je dobro in smiselno urejeno. Ima tudi privlačne stalne rubrike o gospodarjenju, objavlja stare slovenske pesmi in se po marsičem lahko kosa z glasili, ki imajo večje ambicije kot obveščati 800 gospodinjstev krajevne skupnosti Dobova.

MLADINCI NEKOLIKO ZAPOSTAVLJENI?

V krajevni skupnosti Dobova delujejo tri osnovne mladinske organizaci-

je: v Dobovi, v osnovni šoli in v Selah, ki so jo aktivirali pred dobrim letom. Njena predsednica Pavla Štrbulc pravi, da so precej delavni, da imajo vedno nekaj na programu. V tem času so pripravili vrsto proslav in akcij, vsak mesec imajo ples, organizirajo kresovanje itd. Veseli so, da se krajani vse bolj številno udeležujejo njihovih prireditev. Seveda jim tudi težav ne manjka. V Selah in Dobovi je največji problem prostor. V Selah so ga sicer nekako rešili, saj se dobivajo v gasilskem domu, vendar imajo zaradi tega stalne težave. Dobovski mladinci pa si ravno sedaj urejajo disco v pododruju prosvetnega doma. Dalje je slaba povezava z mladinsko organizacijo na osnovni šoli, čeprav se je tudi tu nekoliko premaknilo na boljše. Predvsem pa mladince moti, da so precej odrezani od drugih družbenopolitičnih organizacij, da so v krajevni skupnosti zapostavljeni. Kot da starejši ne razumejo, da mladi hočejo in morajo delati. Sami so morali dati pobudo, da so prišli v vaški odbor, v SZDL, še vedno pa se kljub temu čutijo odrezane od celotnega dela krajevne skupnosti.

Nekaj manj kot leto dni dela v Dobovi potrošniški svet. Njegova predsednica Rozalija Blažič in podpredsednik Ludvik Volavec sta povedala, da so v tem času že rešili nekaj problemov, predvsem okrog preskrbe. V Dobovi so imeli težave pri preskrbi s kruhom. Zasebni pek ga je napekel premalo, pa tudi trgovino je imel odprto premalo časa. Sedaj so se dogovorili, da kruh vozijo še iz Brežic, tako da ga je dovolj. Težave so bile tudi z mesom. Niso mogli pristati, da za 3.000 prebivalcev krajevne skupnosti dobe iz Brežic le dvakrat na teden po 35 kilogramov mesa, ne glede na splošno pomanjkanje. Ni treba posebej poudarjati, da so z akcijo uspeli, tako kot pri vsem, česar se potrošniški svet loti. Za kavo, prašek in druge artikle, ki jih manjka, pa so dosegli, da jih delijo po seznamu, da dobi vsak nekaj.

Pred dobrim letom je bila v Dobovi odprta podružnica Ljubljanske banke, s katero so precej razbremenili brežiško ekspoziuro: Irena Škorc, ki dela v banki, je povedala, da je bilo v začetku nekaj težav, ker se ljudje nekako niso mogli navaditi na svojo banko, sedaj pa je drugače, saj imajo že 900 varčevalcev.

PIČLA OBČINSKA POMOČ

Marija Radanovič je zaposlena v obratu Beti v Dobovi, ki daje delo 146 ženskam. Dejala je, da dobovsko gospodarstvo precej odvaja v občino, da pa se v krajevno skupnost premalo vlaga. Največji problem je slaba trgovska mreža, poleg vrta pa v Dobovi drugih investicij ni bilo.

O zapostavljanju krajevne skupnosti s strani občine je govoril tudi Jože Zupančič, upokojenec in predsednik krajevne organizacije Zveze borcev, ki šteje 88 članov in je ena najbolj delavnih v občini. Borci sodelujejo z vsemi organizacijami in krajevno skupnostjo, še posebno z osnovno šolo. Želijo pa si še tesnejše povezave z mladinsko organizacijo. Radi bi postavili tudi spomenik padlim žrtvam in padlim borcem ter izgnancem. Čeprav so že imeli načrt, s spomenikom ni bilo nič, vse pa kaže, da jim bo sedaj le uspelo na tak način oddolžiti se padlim borcem.

Kot že rečeno, je Zupančič pritrnil, da jih občina preveč odvira. Dobova ima veliko cest, ki so jih vaščani sami asfaltirali. Sami so financirali tudi vodovod, telefon, sami sedaj po vaseh urejajo kanalizacijo, javno razsvetljavo itd. Krajevna skupnost za vse to ne more veliko prispevati, saj ni denarja, pomoč občine pa ni ravno omembe vredna.

Vjekoslav Bokor

Matjaž Križanec

Tone Vogrinec

Ivan Molan

Irena Škorc

Rozalija Blažič

Miha Boranič

Pavla Štrbulc

Marjan Vučanjk

Franc Savrič

Marija Radanovič

Ivan Vogrinec

Jože Zupančič

Terezija Kramer

Josip Mežnarič

Ludvik Volavec

„Živimo s pesmijo!“

Koncert v Loki pri Zidanem mostu – Gallusova priznanja

Pod tem geslom je bil minulo soboto skoraj dveurni glasbeni večer v prepolni dvorani Prosvetnega društva Primož Trubar v Loki pri Zidanem mostu v sevniški občini.

Večer je bil prijetno doživetje za pevce, še bolj pa za poslušalce. Za loški mešani zbor je bil to namreč prvi celovečerni nastop. Ze doslej so na raznih nastopih poživljali spored s petjem zahtevnih pesmi. Tokratni celovečerni nastop je lahko še bolj gradil v tej smeri. Tokratni celovečerni nastop je lahko še bolj gradil v tej smeri. Koroškim in ostalim slovenskim umetnim pesmim so dodajali tudi skladbe ostalih jugoslo-

vanskih avtorjev. Te usmeritve se trdno držijo pod vodstvom Tatjane Gorišek vse od ustanovitve aprila 1980.

V ločenem delu sporeda je ostal na odru moški del zbora. Kot vsa povojna leta, nazadnje pa s precejšnjo prekinitvijo, so spet ubrano zapeli pod dirigiranjem prizadnega Janeza Jenčiča. Svoj nastop so začeli z Napisnico k rešitvi, delom loškega rojaka Dragutina Ripšla. Zasluzeni oddih pevcev v premoru so izpolnili z nastopom Bojana Goriška, mladega Ločana, ki se posveča študiju klavirja, in njegovega prijatelja violinista Branka Brezgovška.

Da imajo v loški krajevni skupnosti lepo tradicijo zborovskega petja, potrjuje tudi na tem večeru podeljeni spisek priznanj. Anton Lipovšek, Jakob Fon, Alojz Mlinar in Anton Kolarič so prejeli priznanja za 30-letno zvestobo zboru. Francu Strajnarju so podelili srebrno Gallusovo značko, enajstim pevcom pa bronaste. Posebno priznanje je dobil Janez Jenčič, duša loškega petja vse od predvojnih let.

SPOSOJENO TRNJE

Mladina je dobila novega predsednika, po izteku enega leta bo spet dobila novega. Enoletni mandat je lepa priložnost, da se zaposlujejo mladi, nezaposleni politiki.

(Iz Svijeta)

Kulturni „šopek“ mladih

V novomeški občini so se začeli dnevi mladinske kulture – Letošnji program je precej okrnjen

S torkovim popoldanskim nastopom otroških zborov v novomeškem Domu JLA se je začela v novomeški občini vrsta kulturnih prireditev, ki jim je organizatorica ZKO dala skupen naslov „Dnevi mladinske kulture 83“. Podobno kot lani sodelujejo tudi letos mladi ustvarjalci in postvarjalci, posamezniki in skupine pretežno iz osnovnih in srednjih šol. Kaže, da bodo ti dnevi postali tradicionalna oblika kulturnih manifestacij mladega rodu v novomeški občini.

Včeraj je program mladinske kulture potekal v treh krajih. Na osnov-

o gost današnje revije mladinskih pevskih zborov bo mladinski zbor iz Celja, eden najboljših v Sloveniji. To bo prireditev, na kateri bodo obiskovalci lahko prisluhnili številnim mladim glasovom iz novomeške občine, še popestrilo.

ni šoli Milke Šobar – Nataše v Smihelu so okrog 12.30 gostovali mladiki lutkarji iz podružnične šole na Malem Slatniku. V Šentjerneju pa so se že v dopoldanskih urah zbrali mladi likovniki že na tretjem tovrstnem srečanju. Ves dan so risali in slikali, njihovi izdelki pa so zdaj na ogled v kulturni dvorani šentjernejske osnovne šole. Spored včerajšnjega dne je zaključila mlada novomeška pianistka Tatjana Saje s samostojnim solističnim večerom v Kozinovi dvorani novomeške glasbene šole.

Današnji program obsega dve prireditvi. Ob 9.30 bodo v stopiški osnovni šoli vrteli filme mladih avtorjev iz novomeške gimnazije. Večerni del je posvečen glasbi. Ob 18. uri bo v Domu JLA v Novem mestu revija mladinskih pevskih

zborov, na kateri bodo nastopili mladi pevci iz osnovnih in srednjih šol.

Spored dnevoj mladinske kulture se bo nadaljeval v ponedeljek, 23. maja, ko bo ob 19. uri v Kozinovi

• V primerjavi z lanskimi dnevi mladinske kulture so letošnji manj pestri, siromašnejši, saj tokrat ne nastopajo niti šolske gledališke skupine, niti recitatorji, niti mladi literati. Zlasti brez sodelovanja slednjih se zdi program bistveno okrnjen. Poleg tega je s tem prekinjena dolgoletna tradicija srečanj tistih mladih talentov, ki polnijo literarne strani šolskih glasil. Zdi se malo verjetno, da vseh teh dejavnosti res ni bilo moč vključiti v program celotne manifestacije.

dvorani novomeške glasbene šole klavirski večer mladih. Zadnji nastop bo naslednji dan, 24. maja, ko se bodo ob 18. uri v novomeškem Domu JLA predstavile mladinske plesne, folklorne in instrumentalne skupine.

I. Z.

Strah pred nazadovanjem doseženega

Letošnji denarni načrt brežiški kulturni skupnosti ne zagotavlja napredka, kvečjemu napoveduje zastoj – Krčenje dejavnosti bo skoraj neizogibno

V Brezicah bo konec maja zasedala skupščina tamkajšnje kulturne skupnosti, drugič v tem letu. Delegatom že zavoljo obsežnega dnevnega reda, ki predvideva kar deset delovnih točk, ne bo lahko. Pričakovati je, da bo najburnejša razprava, ko bosta prišla na vrsto delovni in denarni načrt kulturne skupnosti za leto 1983. Denarja namreč ne bo toliko, da bi tako imenovani upniki lahko mirno pričakovali konec leta.

S sestavo denarnega načrta niso imeli njegovi predlagatelji še nikoli takih problemov. Naj so računali kakorkoli, vedno so pod črto dobili znesek, ki nikakor ni ustrezal izvajalcem kulturnih dejavnosti. Zadnja inačica, nastala z dokončno usklajitvijo in dana v sprejem delegatom, še najmanj zadovoljuje, ker je najbolj okleščena. Vendar je glede na dejanske možnosti edina sprejemljiva.

Sicer pa so že same številke dovolj zgovorne. Denarni načrt pred-

• Že naštetu kaže, da strah pred nazadovanjem ni majhen. Zato delegatom na napovedani seji, ko bo treba dokončno skrojiti denarni in delovni program za leto 1983, s tem pa določiti usodo posameznih dejavnosti, nikakor ne bo lahko. Zdi se, da si še nikoli niso n aprtili take odgovornosti, kakršna se jim obeta zdaj.

videva, naj bi kulturna skupnost letos zbrala nekaj manj kot 12,5 milijona dinarjev prihodkov. To je znatno manj, kot so računali takrat, ko so sprejemali plan za srednjeročno obdobje. A tudi te vsote ne bodo mogli v celoti porabiti za letošnji program. Od prihodkov, načrtovanih za letošnje, je treba dober milijon odšteti, ker morajo z njim poravnati

MLADOST IN TRADICIJA – V loškem mešanem zboru si podajata roko ti dve načeli in tudi načrtno strokovno delo. Navsezadnje je kraj ponosen tudi na skladatelje, svoje rojake. (Foto: A. Zeleznik)

Zelena luč sveti iz Ljubljane

Novomeški Dom kulture ponovno odprt z republiško pomočjo? – Tudi Trebanjci na spisku najbolj potrebnih – Denarna vreča republiške kulturne skupnosti preplitka za vse potrebe

Pomanjkanje denarja je nevarno ogrozilo dokončanje investicijsko vzdrževalnih del v novomeškem Domu kulture. Ko je že vse kazalo, da s ponovno predajo doma njegovemu namenu tudi jeseni ne bo nič, je prišla iz Ljubljane ohrabrujoča novica: Novomeščani lahko pričakujejo, da bo večji znesek za prenavo njihovega kulturnega doma prispevala kulturna skupnost Slovenije.

Ta novica je z zasedanja skupščine republiške kulturne skupnosti prejšnji teden, ko so delegati med drugim sprejeli letošnji program in denarni načrt za njegovo izvedbo. Odbor za načrtovanje in normativna vprašanja je namreč skupščini poročil, naj pomaga pri dokončanju nekaterih nujnih naložbenih del na kulturnem področju in v ta namen porabi sredstva iz lani neuresničenih akcij.

Koliko denarja naj bi dobilo Novo mesto, ta hip še ne vemo,

ZEČELE SO SE PRIPRAVE NA KNJIŽNI SEJEM

Založniki v naši republiki so se že začeli pripravljati na 6. slovenski knjižni sejem, ki bo od 15. do 21. novembra v Cankarjevem domu v Ljubljani. Na njem bo poleg založniške produkcije v Sloveniji predstavljena tudi knjižna bera zamejskih Slovencev v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. V okviru sejma bo več tako imenovanih spremljajočih prireditev. Z vrsto razstav bodo obeležili 40-letnico nove Jugoslavije in Kočevskega zbora odposlanec slovenskega naroda, 400-letnico distribucije Dalmatinske „Bible“ na Kranjskem, kar bo povezano tudi z obletnico Trubarjevega rojstva. Posebne razstave bodo posvečene ustvarjalnosti nekaterih slovenskih književnikov od njihovih obletnicah (npr. Alojzu Gradniku in Ivanu Preglju ob 100-letnici njegovega rojstva).

PEVSKA REVIIJA V GRIBLJAH

Na reviji belokranjskih pevskih zborov, ki jo letos že šestič pripravljajo v Gribljah, bo v nedeljo, 29. maja, ob 16. uri nastopilo 13 belokranjskih zborov, kot gost pa ukrajinski zbor iz Karlova. Vsak zbor bo zapel dve pesmi, organizatorji pripravljajo, naj bi bila ena revolucionarna, ena pa belokranjska.

RAZSTAVLJALA BOSTA NA MULJAVI

Slikarja Janez Arko in Ivan Geder, člana likovne skupine, ki deluje v okviru kočevskega delavskega kulturnega društva Svoboda, bosta razstavljala na Muljavi. V Jurčičevem rojstnem kraju se bosta predstavila s slikami – krajinami in tihožitji, ki so bile nedavno na ogled v kočevskem Likovnem salonu.

načrtovali nov kulturni dom, kar je bilo razbrati tudi iz naloženega programa republiške kulturne skupnosti, vendar so se morali iz stabilizacijskih in drugih razlogov novogradnji odreči.

Za skupne kulturne potrebe bo imela republiška skupnost letos na voljo le 12 odst. več sredstev kot lani. Spričo velikega porasta cen in porušeni ravnovesij v poslovanju je tolikšno povečane zaskrbljujoče majhno. Ne nazadnje je to potrdila tudi razprava delegatov z raznih področij kulturnega dela. Dejstvo je, da bodo prizadeti programi, ki jih z manj denarja ne bo moč uresničiti. Založništvo bo prikrajšano kar za tretjino, kar lahko pomeni že pravo katastrofo za knjigo. Slabši časi so prišli tudi za ljubiteljsko kulturo, katere pomen oskubeni denarni načrt republiške kulturne skupnosti precej zmanjšuje. Kaže, da so tudi tako imenovani republiški kulturni obeti zoženi na golo preživetje posameznih področij kulturnega delovanja.

I. Z.

Kočevski likovniki v šoli

Večerno likovno šolo, ki bo trajala do konca oktobra, vodi Boris Zaplatil, akademski slikar iz Ljubljane

Kot so poudarili na nedavni konferenci Zdrženja likovnih skupin Slovenije, ljubiteljski slikarji počasi se spoznavajo, da brez znanja ne morejo napredovati. Zato se v čedalje večjem številu društev in skupin udomljuje najrazličnejše oblike izobraževanja od tako imenovanih večernih likovnih šol do mentorskih kolonij. Tudi v Kočevju, kjer likovniki, denimo, še lani skorodna niso hoteli slišati za izobraževanje po programu združenja in so zavrnili celo denar, ki ga je bil v ta namen pripravljen prispevati Itas. Prelomnica v tem mestu je prišla z letošnjim marcem, ko so se začeli slikarji zbirati okoli mladega akademskega slikarja Borisa Zaplatila iz Ljubljane. Od takrat namreč poteka v Kočevju popoldanska likovna šola. Slikarje, pretežno člani likovne skupine in mlade talente iz šol (vseh je dvanajst), uvaja Boris Zaplatil v slikarsko umetnost vsak drugi terek. Pod njegovim vodstvom se uče udeleženci tako imenovanih slikarskih osnov, tistega, čemur pravijo slikarji likovna abeceda. Delo v šoli je zelo resno, člani likovne skupine zelo disciplinirano prihajajo na ure teorije in prakse. Nekaj jih je sicer odpadlo, toda skupina, ki vztraja, je s potekom šole izredno zadovoljna. Rado Meglič, predsednik likovne skupine, ki sicer deluje v okviru delavskega kulturnega društva Svoboda, pravi, da je skoraj neverjetno, s kakšno voljo in zagnanostjo so se člani skupine oprijeli tega izobraževanja, posebno tisti, ki se še nedavno ne bi odzvali. Upa, da bo tako vse do konca oktobra, dokler bo šola trajala. „Prihodnje leto pa bomo bržkone pripravili nadaljevalni program, saj udeleženci šole sami želijo, da bi se izobraževanje nadaljevalo. Takrat bomo poskusili pripraviti tudi skupinsko razstavo del naših članov. Pričakujemo, da se bodo na njej že pokazali učinki likovne šole,“ meni Meglič.

I. Z.

TRIE KOČEVCI V ŠKOFJI LOKI

V galeriji na loškem gradu v Škofji Loki razstavljajo trije predstavniki ljubiteljske kulturne tvornosti iz Kočevja: likovna pedagoginja Marta Mertelj krajine in tihožitja, Marija Glad kipe človeških figur, ki govore o težkem življenju ljudi v Kostelu in okolici, in likovni pedagog Rado Meglič vrsto krajin in vedut. O slednjem je dr. Jože Kastelec zapisal, da ga vznemirja zelenilo pokrajine, pri čemer je poleg barve ujel na platnih tudi trepetavi glas življenja narave.

ROBARJEV FILM V CANKARJEVEM DOMU

Celovečerni dokumentarni film „Pamet v glavo, ko boš v drugo ustvarjal svet“ ali „Opre, Roma“ novomeškega režiserja Filipa Robarja bo kmalu na sporedu tudi v Cankarjevem domu v Ljubljani. Prireditve bo predvidoma v torek, 31. maja, ob 20. uri v srednji dvorani tega doma. To bo hkrati republiška premiera filma, za katerega je dobil Robar eno od najvišjih nagrad na letošnjem jugoslovanskem festivalu kratkega dokumentarnega filma v Beogradu.

Ko so v Kočevju pred leti ustanovili klub kulturnih delavcev, se z njegovim delovanjem ni končalo samo dolgoletno mrtvilo na področju kulturnega ustvarjanja in poustvarjanja, marveč se je z njim začelo tudi pomembno obdobje kulturnega življenja v mestu ob Rinzi. V skladu s programom so se vrstile najrazličnejše prireditve, med njimi take, kakršnih do tedaj niso poznali, na vrsto pa so prišle tudi najrazličnejše oblike izobraževanja. V klubu, ki je združeval mlajše in starejše, se je zbiralo po trideset do štirideset ljudi. Šhajali so se vsako sredo in razpravljali tudi o vprašanjih, ki ne sodijo pod okrilje kulture niti v najširšem pomenu. Zato bi lahko dejali, da je postal klub splošno gibalno in srce v življenju Kočevja.

Ker so med člani prevladovali literarni ustvarjalci, je razumljivo, da se je največ pogovorov in načrtov nanašalo na to področje delovanja. Klub je prejel literarne večere v samem Kočevju in drugih krajih v občini. Ze dva meseca po ustanovitvi je izšla prva številka „Kočevskih razgledov“, revije, v kateri so literarni in drugi ustvarjalci svoja dela lahko predstavili širši javnosti. Delo je več let zgledno teklo, nihče ni dobival nikakršnega plačila in celo revijo so zastoj spravljali na svet. Edina spodbuda je bilo razumevanje ZKO, ki je delovanje kluba sicer vsestransko podprla.

Kdaj konec životarjenja?

Kočevski klub kulturnih delavcev še vedno išče sposobnega predsednika

Kmalu pa se je pokazalo, da je občina premajhen okvir za večje dosežke, še posebej za kvalitetnejšo revijo. Prav v času, ko so se „Kočevski razgledi“ odpirali navzven, je klub zapustil njegov vodja, ker se je preselil v drug kraj. Po njegovem odhodu ni revija nikoli več izšla, klub pa je začel životariti in potem tudi utihnil. Tega je že več let.

Ko človek danes vpraša, kaj je

s kočevskim klubom kulturnih delavcev, dobi kaj žalosten odgovor: „Člani se občasno sicer še sestajajo, vendar o nekdanji vne-mi, zagnanosti, dejavnosti in delovanju kot takem ni ne duha ne sluha. Očitno je, da ne premoremo več človeka, ki bi se s srcem predal temu delu in klub obudil.“

Dokončno se nismo dvignili rok, saj upamo, da bo morda kdo le pripravljeno prevzeti predsedniško mesto. Tudi sama ZKO še vedno išče takega človeka.“

Komentar k temu se zdi skoraj odveč, vendar naj kljub temu dostavimo nekaj besed. Predvsem naj izrazimo začudenje, da so v Kočevju dovolili vse to, kar se je zgodilo s klubom kulturnih delavcev. Tembolj, ker Kočevje ne premore kaj posebno bogatega kulturnega življenja. Čeprav je res, da je delovanje organizacij nemalokrat odvisno zgolj od sposobnosti enega, pa se zdi v kočevskem primeru skoraj neodpustljiv greh, da je klub tako neslavno končal. Zavedati bi se morali, da bo obujanje kluba k življenju tem težje, čim dlje bodo s tem odlašali.

I. Z.

Kaznovan domala vsak voznik

V Sloveniji pride motorno vozilo že na 3,7 prebivalce – Vsak tretji ima vozniško dovoljenje – Lani kaznovan domala vsak voznik – Zaradi pijače odvzetih 19.500 dovoljenj

Čprav se je število prometnih nezgod v Sloveniji lani povečalo za 367 in jih je bilo skupaj 6.866, je republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na svoji zadnji seji omenil, da so takšne številke vendarle zadovoljive. In to navzlic temu da je bilo kar 569 mrtvih, 9155 huje ali laže poškodovanih in da so zavarovalnice izplačale natanko 1.998.934.479 din odškodnine. Takšna ocena ima seveda dovolj tehtne zagovore.

V prvi vrsti je prišlo v Sloveniji do preobčutnega razkoraka med naraščanjem motornih vozil in razvojem prometne infrastrukture. Danes pride v naši republiki eno motorno vozilo že na 3,7 prebivalca, medtem ko v celotni Jugoslaviji le na 7 državljanov. Prav tako ne moremo biti zadovoljni s tehničnim stanjem vozil v prometu. Po rezultatih nedavne akcije je na naših cestah kar

preko polovico tehnično nepopolnih avtomobilov. Nekaj tega moramo, roko na srce, pripisati tudi prepovedi uvoza in s tem pomanjkanju rezervnih delov.

Poleg tako skokovitega naraščanja števila motornih vozil pa vsako leto narašča tudi število voznikov. V Sloveniji je bilo doslej izdanih 649.000 voznških dovoljenj, to pa pomeni, da lahko sede za volan že

vsak tretji občan. Jugoslovansko poprečje je občutno višje. In če zapišemo, da so krivci prometnih nezgod največkrat prav vozniki (povzroče kar blizu 80 odst. nezgod), potem imamo delen odgovor, zakaj toliko nesreč, že na dlani. Se posebej je zaskrbljujoč podatek, da je bil zaradi nediscipline, boljše rečeno kršenja cestno-prometnih predpisov, lani kaznovan domala vsak voznik. Med njimi je bilo tudi precej ljubiteljev dobre kapljice, saj je bilo zaradi vinjenosti za volanom odvzeti okoli 19.500 voznških dovoljenj.

Če torej vzporedno ob podatkih o številu nezgod upoštevamo tudi ostale ugotovitve, potem 10-letni podatki o varnosti prometa v Sloveniji kažejo celo, da se je stanje za približno 50 odst. izboljšalo. Če je res tako, potem so republiški in občinski sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu več kot opravili svoje poslanstvo.

B. B.

Nedotakljivi šušmarji?

Trebanjski sodnik za prekrške je imel lani največ dela s kršitelji prometnih predpisov – Nedostojnemu vedenju in prepriom največkrat botruje alkohol – Hujše kazni

„Skupno število prekrškov v občini le neznatno narašča, tudi kakšnih drugih posebnih problemov za zdaj nimamo,“ je dejal Tone Glogovšek, sodnik za prekrške v trebanjski občini. „Se vedno imamo največ dela s kršitelji cestnoprometnih predpisov. Lani smo obravnavali 970 takih primerov, med njimi so bili kar 104 vozniki ki so vozili pod vplivom alkohola. Sploh je alkohol pogost soudeleženc vseh prekrškov, kar je nekako razumljivo“ glede na to, da smo vinogradniško področje.“

Alkohol „nastopa“ zlasti v primerih kaljenja javnega reda in mira, pri nedostojnem obnašanju na javnem kraju in pri podobnih prekrških. Medtem ko je bilo v preteklih letih takih primerov največ v Velikem Gabru, Šentlovrecu in na Čatežu, je zdaj največ takih izgredeov na Mirni. Ker se to ponavlja in je tam tega zmeraj več, bodo v okviru zakonitih možnosti poostri kaznovno politiko. Namesto denarne kazni pa je mogoče v takih primerih kršitelje kaznovati tudi z zaporom.

„Najbolj se je povečalo število zadrževanj v področju gospodarstva – predlani 47, lani 125 primerov – žal med njimi ni bilo predlogov tržne inšpekcije. Vsi pa vemo, da je bilo pri nas več neupravičenih podražitev, slabih storitev, da ne govorim o šušmarjenju. S tega področja smo prejeli samo 7 prijav, po ocenah sodeč, je v

občini okoli 240 šušmarjev. Skratka, sodelovanje z inšpekcijskimi službami ni bilo tako dobro, kot bi moralo biti. Podobno je tudi s tožilstvom, medtem ko smo z obema postajama milice dobro sodelovali.“

Da kritične besede o delu inšpektorjev ne lete na vse po vrsti, kaže delo veterinarskega in sanitarnega inšpektorja. Ta dva sta podala več prijav proti občanom, ki niso cepili ali privezali psov, kar je v času neposredne nevarnosti pred steklinno še kako nevarno. Podobno je bilo tudi, ko je šlo za deratizacijo, saj je sodnik za prekrške obravnaval 9 takih primerov.

J. S.

Tudi elektrika na udaru

Nekaj ugotovitev elektroenergetskega inšpektorja UIS

Že zaradi tega, ker so del našega vsakdanjika, zaslužijo nekatere ugotovitve elektroenergetskega inšpektorja novomeške uprave inšpekcijskih služb o delu v lanskem letu, da jih pogledamo nekoliko podrobneje.

Veliko pomanjkanje materiala in rezervnih delov namreč tudi Dolenjske ni obšlo. Inšpekcijski in tehnični pregledi kažejo, da posamezniki prav zategadelj premnogokrat odstopajo od projektne dokumentacije in močno poenostavljajo. Kjer se pa to ne da, ostajajo dela nedokončana, z izdajo uporabnih dovoljenj se zavlačuje, da pa v tehnoloških procesih ne bi prišlo do prehudih zastojev, si pomagajo s poskusnimi obratovanji.

Lansko leto je prineslo tudi veliko poškodb na 20-kilovoltnem omrežju, saj so velikokrat gorele hišne naprave, kabli, izolatorji, itd. Prav na to temo je bil sklican tudi sestanek na novomeškem Elektru, kjer so se dogovorili, da se s predelavami na ozemljitvah v omrežju zmanjšajo prenapetosti.

Omenimo nadalje, da so imeli inšpektorji veliko dela s preskrbovanjem elektrike na območjih ob Kolpi v Beli krajini. Napetost v nekaterih naseljih je izredno slaba, izpadi elektrike trajajo tudi po več dni, vse to območje pa napaja Elektro Karlovac. Prav zaradi tega je že bilo nekaj dogovorov, da bi preskrbo z elektriko prevzelo novomeško podjetje, za kar pa bi bilo potrebno zgraditi precej dodatnega omrežja. Vse dokler to ne bo urejeno, pa velja s Karlovcami dogovor, da preskrbo izboljšajo.

Poseben problem v nekaterih novomeških stanovanjskih naseljih so dvigala. Tudi temu so inšpektorji posvetili precej časa, ugotovili pa so, da gre napake pripisati konstrukcijskim pomanjkljivostim, predvsem pri vratih kabin.

RUVALI PROMETNE ZNAKE

V noči na 3. maj so se neznanec ob regionalni cesti med Čatežem in Kostanjevico polotili več prometnih znakov, jih izruvali in uničili, poleg tega pa poškodovali še javno telefonsko govornico. Za storilci, ki so povzročili za preko 30 tisočakov škode, miličniki še poizvedujejo.

MOTORNIA KOLESJA IZGINJAJO

Alojz Špec iz Gorenjega Kamenja je prejšnji teden ugotovil, da mu je

V dveh dneh štiri mrtvi

Prejšnji teden med najbolj črnimi na dolenjski magistrali – Enkrat kriva utrujenost, drugič pa neprevidnost

Samo hipca nepazljivosti sta bila prejšnji teden dovolj, da je dolenjska magistralna cesta med Ljubljano in Zagrebom v dveh dneh zapisala štiri nove žrtve.

Že 11. maja se je zahodnonemški državljani Franc Tiefenbach peljal z avtom mimo Krakovskega gozda. Mladega in neizkušenega voznika je po dolgi in naporni poti premagala utrujenost, zato je zapeljal na levo in silovito tresčil v tovornjak, ki ga je nasproti pripeljal Slavko Murko iz Sentlenarta. Po nezgodi je osebni

KDO JE ŽAGAL DREVEŠA?

Mokronoški gozdarji so pri nadzoru revirja med Trebelnim in Raduljo odkrili, da je nekdo v zadnjem tednu pred prvomajskimi prazniki požagal kar devetnajst smrekovih dreves, poleg tega pa pustil še nekaj neolupljenega lesa. Škodo so ocenili na kakih 20 tisočakov, storilca pa še iščejo.

nekdo ukradel iz nezaklenjega gospodarskega poslopja kolo z motorjem, vredno 20 tisočakov. Podobno smolo je imela tudi Marija Hnikar z Luže. Tudi njej je kolo izginilo iz gospodarskega poslopja.

avto odbilo v jarek, tovornjak pa v gozd. Voznik Tiefenbach je poškodbam podlegel že med prevozom v bolnišnico, njegov sopotnik pa je hujo poškodovan. Škodo na vozilih in tovoru – koruzi, ki se je razsula med drevesjem so ocenili na 2 milijona dinarjev.

Le malo kasneje, 12. maja ob 1.35, pa se je zdomec Milorad Kovačević iz Kozece pri Sanknem mostu, na začasnem delu v Avstriji, peljal z avtomobilom proti Zagrebu. Pri Odrgi je preljučeval kolono vozil, takrat pa mu je nasproti pripeljal tovornjak s priklopnikom, ki ga je vozil Nikola Horvačanin iz Klokočevika. V hudem čelnem trčenju so življenje izgubili 27-letni voznik Kovačević, sopotnik Mile Vučetić in njegova žena Koviljka, oba iz Bačkega jarka pri Novem Sadu. Škodo na pločevini so ocenili na 800.000 din.

Le uro zatem je prišlo na istem mestu do nove prometne nezgode, v kateri so bili udeleženi štiri avtomobili. V Turka, ki je zaradi nesreče zmanjševal hitrost, so se namreč zaleteli kar trije avtomobili. Škoda, ki jo je povzročilo to trčenje, je znašala sto starih milijonov.

TATU PRIJELI NA DVORIŠČU

8. maja je nekdo skozi streho vlomil v stanovanjsko hišo Antonije Hotko iz Pišec. Storilec je odnesel harmoniko, vendar sta ga na dvorišču prestregla lastnica in sosed. Pokazalo se je, da je bil tat močno vinjeni Ivan Kostrevec iz Podgorja.

VLOMA V BLAGOVNICO IN NA LISCI

V točno na 6. maj je nekdo vstopil v blagovnico Preskrbe na Cesti 4. julija v Krškem. Neznavec je odnesel več oblačil, predmetov in cigaret v skupni vrednosti 45.000 din. Nekaj prej pa je bilo vlomljeno v kabino teptalnega stroja na Lisici, kjer je tat našel avtoradijo, iz rezervoarja pa iztočil kar 60 litrov „supra“.

VINJEN V GRUČO PEŠCEV

44-letni mopedist Mihael Černič iz Ledine se je 30. aprila ob 21.25 peljal z mopedom po Florjanski ulici v Sevnici. Zaradi vinjenosti je zapeljal v skupino pešcev in pri tem zadel 20-letno Mileno Abram iz Rožnega, da je padla in se poškodovala. Po tem je mopedista zaneslo še v levo, kjer je oplazil dva osebnih avtomobila, in zatem še sam padel in se ranil.

PU DULENJSKI DEŽELI

● Iz lesenega križa v Sodjem vrhu je aprila izginil Jezusov kipec. Gre za delo, staro preko 100 let, ki je že zategadelj dragoceno. Miličniki tatu še niso dobili.

● Med prvomajskimi prazniki je nekdo v gozdu Jožeta Simončiča iz Vojne vasi posekal tri hrastova drevesa in jih odpeljal. Med brati je ta les danes vreden blizu 30 tisočakov.

● Kurnik Amalije Pečjak iz Zubine pri Velikem Gabru je postal v noči na 13. maj prostornejši kar za 21 kokoši. Očitno je tatič imel dovolj časa in poguma, da je ubogim živalcam sprti zavijal vratove, kar potrjujejo najdeni sledovi. Mora pa imeti tudi veliko skrinjo.

● Prav nič kavalirstva ni pokazal mladoletni I. J. na veselici v Dolnji Nemški vasi. Namesto snubljenja je dvema dekletoma zmaknil torbici, odšel z njima do Tentenice, pobral denar, ostalo pa vrzel v potok.

● Neznat tat je pred dnevi obiskal stanovanje Marije P. v Sajnicah. Lastnici je odnesel kar 40 tisočakov gotovine, zraven pa še 200 ameriških dolarjev. Očitno je tečajne liste pred krajo dobro preštudiral.

KRONIKA NESREČ

NI UTEGNIL USTAVITI – Franc Berus iz Doljega Mraševca je 9. maja dopolne peljal tovornjak od Cerovega loga proti Mokremu polju. Pri križišču za Orehovico mu je nasproti pripeljal z osebnim avtom Anton Volčjak iz Dolenjega Suhadola. Ta je vozilo ustavil s sredini ceste, Berus pa ni utegnil zmanjšati hitrosti, tako da sta vozili trčili. Gmotne škode je bilo za 150.000 din.

TRČILA V KRIŽIŠČU – 12. maja zvečer se je Milan Klopčar iz Regerčev vasi zapeljal z osebnim avtom iz Kristanove na prednostno Trdinovo cesto, po kateri se je pripeljal Novomešan Marko Šmalc.

Prišlo je do trčenja, v katerem sta se laže ranila Šmalc in Klopčarjeva sopotnica Mira Hrovat. Pločevina je utrpela za 70 tisočakov škode.

Z AVTOM ZADEL KOLESARJA – Novomešan Stefan Lojk se je 13. maja popoldne peljal z osebnim avtom od Malega proti Velikemu Slatniku. Nasproti mu je pripeljal kolesar Janez Mežnar z Velikega Slatnika. Lojk je zaviral, na makadamu pa je vozilo zaneslo, tako da je kolesarja zadel in zbil po tleh. Mežnar se je pri tem poškodoval in so mu zdravniško pomoč nudili v novomeški bolnišnici. Bilo je tudi nekaj škode na pločevini; ocenili so jo na 8.000 din.

Priznanja ob dnevu varnosti

Red zaslug za narod s srebrno zvezdo je prejel Marjan Pureber – Zvezna plaketa varnosti Francu Korenu

Minuli petek je bila v Krkinem hramu na Trški gori osrednja dolenjska proslava ob 13. maju, dnevu varnosti. Poleg številnih delavcev UNZ, miličnikov in vseh, ki so tako ali drugače povezani s skrbjo za našo varnost, se je slovesnosti udeležila tudi kopica predstavnikov družbenopolitičnega življenja Novega mesta in Dolenjske.

Ob tej priložnosti so bila podeljena priznanja in plakete najzaslužnejšim delavcem in upokojencem, najvišje odlikovanje, red zaslug za narod s srebrno zvezdo, pa je prejel upokojeni uslužbenec novomeške UNZ Marjan Pureber. Poleg njega je zvezno plaketo varnosti prejel Franc Koren iz novomeške postaje milice, republiške plakete pa Franc Horvat, Ivan Novinc, Jernej Pavlin, Franc Rangus in upokojenca Valentin Slivnik in Brane Suhy. Zlati znak varnosti sta prejela Valentin Zajc in Vilma Manček, republiško priznanje pa tudi krajevna skupnost Stopiče.

Omenimo naj še, da je bilo poleg tega podeljenih 6 srebrnih in 11 bronastih znakov ter pismenih pohval. Najbolj zanimivo pri tem je, da so priznanja prejeli tudi občani Velimir Bradica iz Metlike, Črnomalčan Janez Weiss ter Stane Bučar in Vincenc Vovk iz Novega mesta, vsi za prispevek k razvoju in utrjevanju družbene samozaščite.

SAMOZAŠČITA – NALOGA VSAKDANJKA

Letošnja posavska proslava ob dnevu varnosti je bila minuli petek v sevnški občini, v prostorih konfeksije Lisce. Nekaj dni poprej so bile v tem mestu tudi športne igre delavcev varnostnih organov te regije in sosednje hrvaške občine Zabok.

Začetnik krške UNZ Maks Umetič je podelil letošnja priznanja. Stanko Knez in Drago Slapar sta prejela listino varnosti, zlati znak kot zasluge za varnost sta prejela Franc Radej in Roman Kos, srebrna zvezda pa Marjan Pureber.

Krškega, Brežic, Sevnice, krške UNZ in Zabokom.

ZVEZNA PLAKETA – Franc Koren (povsem desno) prejema zvezno plaketo varnosti.

ZLATI ZNAK za zasluge v varnosti Francu Radeju.

VISOKO ODLIKOVANJE – Marjan Pureber prejema ob dnevu varnosti red zaslug za narod s srebrno zvezdo.

Kopica dojenjskih rekordov

Spremembe, ki škodujejo

Čeprav so odbojkarji in košarkarji že zaključili letošnje prvenstveno sezono, boji med rokometarji in nogometarji pa se prav tako bližajo koncu, kakšnih posebnih razburljivosti tokrat ni bilo. Enostavno zato, ker so napovedi o spremembi tekmovalnih sistemov pri večini ekip povzročile nemotiviranost, in tako se je dogajalo celo, da veliko tekem sploh ni bilo odigranih (tudi primer odbojkarjev Pionirja to potrjuje).

Razumljivo je, da nima nihče nič proti najustreznejši in mogoče tudi najcenejši (čeprav na to nismo doslej nikoli gledali) obliki tekmovalnega sistema, toda v zadnjem času se je pri nas pojavilo toliko bolj ali manj neposrednih poskusov, za katere smo vzorce iskali drugod po svetu, da je revolt nekaterih klubov povsem na mestu. Konec koncev so se odbojkarji in rokometarji letos odločili za tekmovalni sistem, ki smo ga pred leti

že imeli, nogometarji so to storili že prej, medtem ko košarkarji navzlic pritiskom zaenkrat še vztrajajo pri dosedanem načinu igranja. Tako so se letos rokometni in odbojkarški drugoligaši znašli v položaju, ko nekaj veljata le prvi dve mesti, za vse ostale pa je tako rezervirano mesto v republiški ligi. Razumljivo, da potem ni bilo kakšne posebne zagnanosti ekip, ki se ne morejo vključiti v borbo za vrh. Tudi košarkarji Novoleša zaenkrat še ne vedo, kje bodo nastopali prihodno sezono kot zmagovalci republiške lige. Lahko se zgodi, da ponovno v republiški ligi. In še bi lahko naštevali. Poleg tega se nekaj sprememb pripravljajo tudi v nižjih nogometnih ligah (kar je zanimivo za novomeški Elan), vse to pa seveda kaže, milo rečeno, na nerestnost nekaterih organizacij. In kar je najhuje: trpi ta ugled in kvaliteta.

B. B.

Kvalifikacije za članski atletski pokal SRS postregle z dobrimi dosežki dojenjskih atletov - Novomeški mladinci v finalu prvenstva SFRJ

V Celju, Novi Gorici, Mariboru in Ljubljani so bile te dni kvalifikacije za članski atletski pokal SRS. Novomeščani so se pač zaradi najkrajše poti odločili za Ljubljano.

Največ je pokazala Borja Eržen, ki je v teku na 100 metrov z ovirami z novim dojenjskim rekordom 15,1 sek., v svojem prvem nastopu na 400 metrov z ovirami pa prav tako postavila dojenjski rekord s 66,5 sek. Erženova je zmagala tudi v skoku v daljino s 52,5 cm. Poleg Borje imamo pohvaliti še mlajšega mladince Zupančiča, ki je z rezultatom 15,9 sek. na 110 metrov z ovirami izboljšal osebni rekord za 4 desetinke. Od Novomeščanov sta v Ljubljani prvega dne zmagala še Cujnik v teku na 100 metrov z 11,2 sek. in Kranjčič s 668 cm v skoku v daljino. Gabrijel je v teku na 400 metrov prispel na cilj tretji z 52,5 sek. Okleščen pa je kroglo vrgel 12,72 metra daleč. Omenimo še, da je osebni rekord v skoku v višino s 190 cm izenačil tudi Jožef, novomeška ženska šfetafa 4x100 metrov pa je bila druga z dojenjskim rekordom 50,6.

Bera dobrih novomeških rezultatov se je nadaljevala tudi drugega dne. Metod Žužek je v teku na 3.000 metrov z zaprekami dosegel čas 9:00,7 in tretje mesto, Okleščen pa je v metu diska zmagal z 52,92. Najbolj prepričljivo so zmagali metalci kladiva, ki so pobrali kar 6 prvih mest: zmagal je S. Malnar s 47,38, drugi je bil Gačnik s 44,1, tretji pa D. Malnar s 43,86 metra. Pohvaliti velja tudi osebni rekord

kacij v Celju. Ker nekateri še nimajo izpisnic, so v dogovoru z organizatorji nastopili izven konkurence. Greta Hren je zmagala na 100 metrov z ovirami v času novega osebne rekorda 14,8, drugi dan pa je popravila tudi svoj rekord na 200 metrov s časom 26,0.

Med fanti je Bojan Potočar skočil v daljino 618 cm in izboljšal svoj najboljši dosedanji rezultat, omeniti pa velja še dosežek 14-letnega Sebastijana Potočarja, ki je v daljino skočil odličnih 588 cm. Dve zmagi je dosegel tudi Milan Simunič: 100 metrov je pretekel v času 10,8 in postavil nov osebni rekord, v troskoku pa je dosegel 15,27 metra.

OBCNI ZBOR SK ROG

Novomeško smučarsko društvo ROG vabi člane in vse občane, ki jih zanima smučanje, na redni letni občni zbor društva, ki bo v ponedeljek, 23. maja, v dvorani doma športov na Loki.

KOLESARSKI MARATON

Kolesarski klub Kočevje privede 29. maja kolesarski maraton. Start bo ob 9. uri na avtobusni postaji v Kočevju, vodil pa bo do Broda na Kolpi in nazaj. Tega rekreativnega tekmovanja se lahko udeleži vsak, kdor je dopolnil 12 let, prijave pa sprejemajo eno uro pred startom na avtobusni postaji. Vsak udeležencem maratona, ki bo progo prepeljal prej kot v šestih urah, bo prejel spominsko medaljo.

VOZILI OKOLI BLEJSKEGA JEZERA

Skupina mladih novomeških kolesarjev se je v nedeljo udeležila dirke okoli Blejskega jezera. Pri pionirjih B je bil Fink peti, pri pionirjih A Judež tretji in Zaletel četrti, pri mlajših mladincih pa Bele peti.

PIONIR TRETJI VII. ZOL

Tekmovalna komisija pri Odbojkarški zvezi Jugoslavije je zaostali tekmi prvenstva II. zvezne lige med Pionirjem in Mlako oziroma Lučkim radnikom registrirala s po 3.00 za Novomeščane. Končna lestvica je sedaj takšna: Karlovac 32 točk, Novi Zagreb 24, Pionir 22 itd. Zal tudi tretje mesto pionirjevem ne prinaša kakšne posebne tolažbe, saj bodo novo sezono zaradi spremembe tekmovalnega sistema igrali v republiški ligi, medtem ko bo v drugi ligi ostal le Karlovac, Novi Zagreb pa bo igral kvalifikacije.

USPEŠEN NASTOP NA „POKALU SAVARIA“

Na tradicionalnem mladinskem atletskem tekmovanju za pokal Savaria na Madžarskem so v reprezentanci Slovenije nastopili tudi Dolenjci Lapajne, ki je zmagal v skoku v višino, Hrenova, ki je zmagala v skoku v daljino in tekla v zmagovalni štafeti 4x100 metrov, Ercegovčič, ki je bil tretji v metu kladiva, in Primc.

Kosmajnska dirka Papežu

Nov velik uspeh novomeškega kolesarstva - Ekipno drugi

Novomeški kolesarji so konec minulega tedna ponovno dosegli velik uspeh, nedvomno največji, odkar se udeležujejo mladinske etapne kolesarske dirke „Kosmajski partizani“.

Novomeško kolesarsko društvo pripravila v nedeljo, 22. maja, že 4. tradicionalni maraton. Start bo ob 8. ure na novomeškem Glavnem trgu, udeležence pa bo pot vodila čez Gorjance, skozi Metliko, Črnomelj in nazaj po Partizanski magistrali. Prijave in startnino pobirajo ob 7. ure dalje na Glavnem trgu.

V NEDELJO ČETRTE KOLESARSKI MARATON

Novomeško kolesarsko društvo pripravila v nedeljo, 22. maja, že 4. tradicionalni maraton. Start bo ob 8. ure na novomeškem Glavnem trgu, udeležence pa bo pot vodila čez Gorjance, skozi Metliko, Črnomelj in nazaj po Partizanski magistrali. Prijave in startnino pobirajo ob 7. ure dalje na Glavnem trgu.

Sandi Papež je tako v kratkem času dosegel že drugo veliko domačo zmago, k njegovega uspehu pa so v veliki meri pripomogli tudi klubski kolegi Smole, Glivar in Božič, ki so v skupni razvrstitvi osvojili odlično 2. mesto. Na tekmi je sodelovalo preko 80 mladih jugoslovanških kolesarjev iz dvajsetih klubov, vsakega pa so zastopali štirje tekmovalci. Papež je že v 1. etapi dokazal, da je ta čas najbolje pripravil jugoslovanški mladinec, in je prepričljivo zmagal, za njim pa se je kot peti pripeljal na cilj Jože Smole. Novomeščani so tudi v ekipni vožnji na kronometru dokazali, da so v odlični formi, saj so osvojili 1. mesto.

Končni vrstni red med posamezniki: 1. Papež, 2. Trampuž, 3. Tah-

TOPLIČANI SO NASTOPI V CELJU

Atleti Dolenjskih Toplic so se v soboto in nedeljo udeležili kvalifi-

IZENAČENA TEKMA GOLOBOV

Novomeški klub golobarjev pismonoš je imel pred dnevi prvo tekmovanje. Starta 1. maja v Slavonškem Brodu se je udeležilo 486 golobov, med katerimi je 256 kilometrov dolgo razdaljo prva premagala golobica Toneta Dolinska. Za let je potrebovala 2 uri 53 minut in 15 sekund, kar pomeni povprečno hitrost 88 km/h. Tekma je bila izenačena, saj je, denimo, desetouručena golobica zaostala za vsega dobri 2 minuti.

"Inventura," planincev

Novomeško Planinsko društvo šteje preko tisoč članov

Novomeški planinci so pred dnevi na redni letni skupščini opravili inventuro lanskoletnega dela. Tega je bilo ogromno, kar ni pravzaprav nič čudnega, saj šteje društvo danes kar 1.086 članov po sekcijah na srednjih šolah ter v Krki, Labodu, Triglavu, Pionirju, Iskri, IMV in Zdravstvenem centru Dolenjske.

nik društva in planinski veteran Rudi Jereb s prikazom preko 300 svojih diapozitivov. Nekateri so bili stari preko 50 let.

Daleč najštevilnejši je mladinski odsek, ki ima 670 članov in samo v akciji ciciban in pionir planincev je lani sodelovalo 372 udeležencev. Mladi so organizirali 52 izletov, imeli pa tudi planinski tabor in šolo, ki jo je zaključilo 74 planincev. Aktivni je tudi alpinistični odsek, ki šteje 15 članov. Ti so opravili 205 vzponov v Julijcih, Kamniških Alpah, visokogorju Švice, Avstrije in Bavarske. Najbolj žalosten zanj je bil 6. februar lani, ko sta pri plezanju v Kotovi špiči tragično preminuli alpinisti Majda Rajar in Nadica Špiler.

Poleg vseh teh je zelo delaven tudi odsek za varstvo narave.

Na koncu naj še omenimo, da je Anton Trunkelj, bivši predsednik društva, prejel spominsko plaketo za delo v planinstvu, priznanja pa so bila podeljena tudi nazaslužnejšim pionirjem planincem. Skupščino je prijetno popestril nekdanji predsed-

KLUBSKI MITING NOVOMEŠKIH ATLETOV

Pred dnevi je bil na novomeškem Stadionu bratstva in enotnosti atletski miting, na katerem je bilo doseženih nekaj dobrih rezultatov. Tako je Darko Cujnik v teku na 100 metrov z vetrov v prvi dosegel prav dobrih 11,3 sek. Sikonja je 600 metrov pretekel v času 1:23,8, Bregač pa je v daljino skočil 602 cm. Osebni rekord je postavil tudi Lapanje v metu kopja s 57 metri; Erženova je v daljino skočila 538 cm, 100 metrov pa pretekla v času 13,2 s.

Zapleta se v republiški ligi

točko iz Šoštanja so inlesovci verjetno že zmagovalci II. ZRL - Nov poraz Novomeščank - V SRL za moške kar pet ekip v boju za naslov

V soboto se je nadaljevalo prvenstvo v vseh rokometnih konkurencah. Drugoligaš Inles iz Ribnice je osvojil pomembno točko v Šoštanju in si z njo verjetno zagotovil naslov drvaka II. ZRL, medtem ko so dekleta Novoga mesta vse niže na prvenstveni lestvici; tokrat so izgubile s Koko z 28:23 (13:11). Veliko tega se je razjasnilo tudi v ženski republiški ligi, kjer so rokometarice Burje izgubile doma in tako Kočevkam olajšale delo. Vse bolj pa se zapleta v moški republiški ligi, kjer je kar pet ekip v boju za naslov.

ŠOŠTANJ - INLES 25:25 (13:13) - Derbi slovenskih ekip v II. ZRL je bil vseskozi izenačen. Resda so gostje iz Ribnice na začetku vodili s 4:1, vendar je bil rezultat izenačen že pri 5:5, nato pa je vse do konca bila ogrožena borba. Tik pred koncem so Ribničani povedli z dvema zadetkoma

"Onemogli" pokazali največ vzdržljivosti

Kako v Straži skrbijo za rekreacijo krajanov

Društvo za šport in rekreacijo pri Partizanu iz Straže je konec aprila in v začetku maja pripravilo več trimskih akcij in tekmovalni, ki so potrdila, da se da ob dobri volji in zagnanosti tudi brez večjih sredstev poskrbeti za rekreacijo občanov. Tako se je tekem udeležilo preko 450 Stražanov, da množice gledalcev ne omenjamo.

Z 27. aprila je bilo med Stražo in Dolenjskimi Toplicami trimsko kolesarjenje, ki se ga je udeležilo 136 rekreativcev. Najmlajši je štel vsega pet, najstarejši pa preko 45 let. Vsi nastopajoči so prejeli „trimčka“ in posebno nalepko. Že 1. maja pa je bil po cestah Straže tradicionalni tek, na katerem je nastopilo 140 udeležencev, ki so se pomerili v vseh starostnih skupinah.

Poglejmo rezultate teka: predšolski dečki: Ivo Djukič, Miha Tisovec, Boštjan Kulovec; predšolske deklice: Mateja Kavčiček, Katja Pirč; cicibanke: Suzana Kumelj, Mojca Zupančič, Tadeja Sporar; cicibani: Borut Kulovec, Jože Povše, Anton Djukič; mlajše pionirke: Alenka Lukan, Suzana Stupar, Bernarda Boša; mlajši pionirji: Vid Borse, Bojan Berginc, Andrej Kmet; starejše pionirke: Martina Sajevec, Saša Derganc, Irena Krčinc; starejši pionirji: Metod Avenik, Radoš Kužnik, Danilo Okleščen; mladinke: Anica Kren; mladinci: Boris Zupančič, Boris Povše, Marjan Ravbar; člani: Ivan Skedelj, Igor Cvelbar, Alojz Može.

Stražani so tudi vneti žogobrcarji. Tekmovanje v nogometu se je udeležilo kar 13 ekip okoliških krajevnih skupnosti. V polfinalu so Onemogli premagali Paradiž s 3:0. Žeja pa Reber z 1:0. Rezultat finala: Onemogli - Žeja 3:1. Omenimo naj, da je ekipa Onemoglih zmagala že tretjič in tako prejela pokal v trajno last.

Tudi strelci niso mirovali. Preko 50 se jih je pomerilo v vseh kategorijah, pri pionirkih je zmagala Martina Sajovic, pri pionirjih Janez Tavčar, med mladinkami Anica Kren, mladinci Ivan Stopar in med člani Darko Terlep.

prednosti, vendar so domačini z borbeno igro izenačili.

Inles: Gelze, Owen, J. Tanko, Ilc 8, S. Tanko 1, Troha 1, Karpov 4, Mikulan 3, Ambrožič 2, Mate 4, Fajdiga 2, Kersnič.

Lestvica po 18. kolu: Inles 28 točk, Split 24, Istraturist in Moslavina 23 itd.

V naslednjem kolu - do konca prvenstva so še štiri - imajo Inlesovi rokometarji doma razmeroma lahko delo z Dubovcem.

KOKA - NOVO MESTO 28:23 (13:11) - Novomeščanke so kot je bilo pričakovati, ostale praznih rok, saj se domače rokometarice bore za tretje mesto na lestvici, ki še ne prinaša vstopnico za višji tekmovalni red ob reorganizaciji tekmovalnega sistema.

Novomeščanke so s tem porazom ponovno zdrsnile na lestvici in so po 18. kolu s 16 točkami že na 9. mestu. Le malo možnosti na popravno imajo v soboto, ki morajo v goste na vroč teren v Zadar.

KRŠKO IN SEVNICA PRAZNIH ROK - Več kot očitno je, da so rokometarji Krškega, ki so dobršen del prvenstva v SRL vodili, v veliki krizi. Tokrat so kar s 33:18 (16:8) izgubili v Grižah proti Minervi in le ugodnemu razpletu se imajo zahvali-

Stankovič že tretjič republiški prvak

April je bil za novomeške modelarje izredno delaven in tudi uspešen. Člani kluba so se namreč udeležili dveh večjih tekmovalni, in sicer medklubskega prvenstva za pokal Beti, ki je bilo na Otoku pri Metliki, in konec meseca republiškega članskega prvenstva v Ljubljani. Na Otoku je bilo najbolj zanimivo v kategoriji jadrinskih modelov F-1-A, kjer sta nastopila državna reprezentanta Bauer in svetovni prvak Videnšek. Njune račune pa je prekrizal Žulič, ki si je z boljšim izkopičkom pri izločilnih letih priboril prvo mesto. Rezultati - F-1-A: Žulič (Novo mesto), Gornik (Celje), Videnšek (Ljubljana) vsi 1.260 točk, Bauer (Novo mesto) 1.235; F-1-B: Brudar 214, Grešak 1.037, Stankovič (vsi Novo mesto) 751; F-1-C: Grošelj (Novo mesto) 1.040; A-1: Mateja Brudar 255, Mitja Brudar 251 (oba Novo mesto), Kolenc (Mirna) 247.

Velik uspeh pa so Novomeščani dosegli tudi na republiškem prvenstvu, kjer se je posebej izkazal Stankovič, ki je že tretjič zapored zmagal.

Rezultati: F-11-A: Leskovšek (Celje) 900, 3. Žulič 833, 4. Bauer (oba Novo mesto) 825; F-1-B: Stankovič (Novo mesto) 845, 3. Hribar 815, 4. Brudar 801, 6. Grešak 777 (vsi Novo mesto); F-1-C: 3. Grošelj 810.

Do zime raj za 1000 smučarjev

Smučarsko središče Rog nad Črmošnjicami bodo gradile občine Črnomelj, Metlika in Novo mesto - Prostovoljni prispevki na poseben tekoči račun

Pred kratkim so imenovali iniciativni odbor za graditev smučarskega središča Rog nad Črmošnjicami. Delo je zastavljeno tako, da bo prva faza dokončana že v letošnji smučarski sezoni, od Gričice bodo na Gače speljali dve vlečnici in uredili dve progi, na katerih bo deležno snežnega veselja blizu 1000 smučarjev. Do sezone bodo nabavili tudi sodoben stroj za teptanje snega, razširili gozdno cesto, uredili parkirišče za 350 avtomobilov ter postavili brunarico za gostinske potrebe. Omenjeno naj bi stalo 30 milijonov dinarjev, pri čemer je največja postavka stroj za teptanje snega.

je. Slednje je seveda stvar prihodnosti, medtem ko je dokončanje prve faze v letošnji sezoni neposredna stvarnost, ekonomski objekt, ki bo dolenski turistično ponudbo razširil tudi na področje zimskega turizma in rekreacije. Zanimanje za graditev prvega dolenskega zimskošportnega središča je zelo veliko, saj ocenjujejo, da je samo v novomeški občini več kot 10.000 smučarjev. Iniciativni odbor namerava zato odpreti

poseben žiro račun, na katerem se bodo zbirali prostovoljni prispevki. Za darovalce so pripravili bogate nagrade, dobitki so kolesa, športna oprema, tridnevno bivanje na zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu (letalski prevoz) itd. Iniciativni odbor za graditev smučišča na Grčah bo javnost sprotil seznanjal s svojim delom, treba pa bo pošteno pljunuti v roke, saj do zime ni ravno veliko časa.

M. B.

SMUČARSKO SREDIŠČE ROG - Takšno bo videti dokončno zimskošportno središče na Gačah pri Črmošnjicah, gospodarski objekt, ki ga bodo zgradile občine Črnomelj, Metlika in Novo mesto.

TELEVIZIJSKI SPORED

20. V. **petek**

8.55 TV V ŠOLI: Koledar, Ruščina, Odmor, Čuvarji našega neba, Marin Držić, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Slovani na Balkanu, Risanka, Banat, Himna, Risanka, Dar življenja, Vedeži, nevedneži
17.25 POROČILA

17.30 Pihalni orkestri, glasbena oddaja
18.00 TARZAN, ameriška risanka
18.25 OBZORNIK
18.40 PO VLOŽENEM DELU: DE-

21. V. **sobota**

8.00 POROČILA
8.05 V. Jeraj: BAJKE MED ROŽAMI
8.20 PEDENJŽEP, oddaja za otroke
8.50 TARZAN, ameriška risanka
9.15 UČITELJ, oddaja iz nadaljevanke za otroke
9.45 MALI SVET, oddaja za otroke
10.15 ZVOKI GODAL: KVARTETI DO SCHUBERTA
10.55 ŽIVALI V GIBANJU, poljudnoznanstvena oddaja
11.20 KRUH SKOZI STOLETJA: KRUH JE ŽIVLJENJE
11.55 DOLGO ISKANJE: RIM, LEEDS IN PUSČAVA, angleška dokumentarna oddaja
12.50 POROČILA
15.25 SARAJEVO: RADNIČKI, prenos nogometne tekme (med od-

LOVNA USPEŠNOST
Poznavalci pravijo, da je eden od razlogov za neuspešnost nagrajevanja po delu to, da se stvari lotevajo zvečne nestrokovno, brez pravega skrupalnega dogovora. Več vprašanj, ki zadevajo nagrajevanje po delu, bodo televiziji osvetlili s prispevki v treh oddajah. Današnja bo govorila o zahtevnosti dela kot podlagi za delitev sredstev, druga bo posvečena delovni in dohodkovni uspešnosti, tretja pa kadrom za oblikovanje strokovnih podlag delitve sredstev za osebne dohodke.

19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 ROCKFORDOVI DOSJEJI
Pod gornjim naslovom so Američani posneli na desetine detektivskih zgodb, na naših malih zaslonih si jih bomo lahko ogledali dvanajst. Vse so pripovedno razgibane, polne napetosti in humorja, glavni junak je zasebni detektiv, bivši policaj, ki raziskuje zapletene primere. Režiserske posle je opravil Richard Heffron, igrajo pa James Garner, Lindsay Wagner, Noah Beers, William Smith in drugi.

morom AEROBNA GIMNASTIKA)
17.15 CRVENKA: METALOPLASTIKA, prenos rokometne tekme
18.30 GALAKTIKA, oddaja iz ameriške nadaljevanke
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 DRAGA LILI, ameriški film
Med prvo svetovno vojno je bila v Londonu najbolj priljubljena pevka Lili Smith. Bila je nemška vohunka, zblížala se je s čednim angleškim letalskim majorjem in iz njega izvela pomembne podatke. Ko se vohunka zaljubi v majorja, se stvari začnejo zapletati... Lahkoten film je 1970 zrežiral Blake Edwards, glavne vloge pa igrajo Julie Andrews, Rock Hudson, Jeremy Kemp in Lance Percival.
22.15 TEVETKA: LETO 1958
Drejšnja dokumentarna oddaja o razvoju ljubljanske televizije bo govorila o začetkih informativnih oddaj. Tako bomo izvedeli, da so 11. oktobra 1958 začeli objavljati Ob-

21.20 ZRCALO TEDNA, pregled političnih in drugih dogodkov
21.40 NOČNI KINO: ZALJUBLJENNA V ODER, ameriški film
Zgodbo o nadobudni in uspeha željni umetnici iz newyorških gledaliških krogov je 1964 posnel Sidney Lumet, igrajo pa Henry Fonda, Susan Strasberg, Christopher Plummer in še kdo. Dodajmo še to, da so film s podobno vsebino naredili že 1933, in tedaj je za glavno žensko vlogo Katherine Hepburn prejela oskarja.
23.10 POROČILA

2
16.25 Test - 16.40 Kotor: Jug (prenos vaterpolske tekme) - 17.40 Poročila - 17.45 Otroci ustvarjajo: Tito, domovina, svoboda - 18.15 Domača beležnica: Ali znamo kupovati? - 18.45 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Glasbeni magazin - 20.45 Zagrebška panorama - 21.10 Vidiki (dokumentarna oddaja) - 21.55 Nočni kino: Poletne želje, zimske sanje (ameriški film)

zornik, poldrugi mesec kasneje ga je nadomestil skupni jugoslovanski Dnevnik, Obzornik pa se je sčasoma preoblikoval v oddajo, posvečeno dogodkom na Slovenskem. Svoj Dnevnik pa so ljubljanski televiziji začeli oddajati šele 1968.
23.15 POROČILA

2
17.00 Liga mladih lingvistov (otroška oddaja) - 18.15 Rubežniki (oddaja iz nadaljevanke) - 19.00 Partizanske narodne pesmi - 19.30 Dnevnik - 20.00 Glasbena oddaja ob dnevu letalstva - 21.05 Poročila - 21.10 Človek in čas (dokumentarna oddaja) - 21.40 Športna sobota - 22.00 Partizan: Dinamo (reportaža o nogometni tekmi) - 22.30 Japonska, svetovni gospodarski čudež (dokumentarna oddaja)

22. V. **nedelja**

9.50 POROČILA
9.55 ŽIVZAV, otroška matineja
10.40 J. Dietl: BOLNISIČKA NA KONCU MESTA, oddaja iz češkoslovaške nadaljevanke
11.40 625, oddaja za stik z gledalci
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 POROČILA
15.00 SVETOVNI POKAL V KAJAKU IN KANUJU NA DIVJIH VODAH, prenos iz Tacna
16.00 SLADKORNA KOCA, češkoslovaški film
Glavni junak filma, ki ga je posnel Karel Kachyna, je deček, ki se je znašel sredi burnih dogodkov ob koncu zadnje vojne, ko so tolpe poraženih Nemcev še vedno terorizirale podeželsko prebivalstvo.

17.25 NAŠ KRAJ: VERD
Kraj, ki ga bodo televiziji predstavili tokrat, je doživel usodo številnih slovenskih vasi. Pred tremi desetletji se je večina ljudi ukvarjala s kmetijstvom, zdaj pa premore le še 13 čistih kmetov. Drugi prebivalci Verda so se zaposlili na Vrhniki, v Ljubljani in drugje. A ker se vračajo domov, so ohranili bogato kulturno dejavnost, na moč prizadevni so pevcu in igralska skupina.
17.40 ŠPORTNA POROČILA
17.55 SESTANEK V SLONU
Prizorišče, kjer snemajo upokojencem namenjeno oddajo, ni več ljubljanski nebotičnik, ampak so to klubski prostori bližnjega hotela Slon. Tudi za današnji oddajo je scenarij spisal Marjan Marinc, zvrstilo se bo veliko pevcev, glasbenikov in pesalcev, tudi več pogovorom bo zanimivo prisluhniti.
18.55 NE PREZRITE, oddaja o kulturi

19.10 RISANKA
19.24 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 S. Čikeš: DALEČ JE NEBO, oddaja iz sarajevske nadaljevanke
21.00 SFINGA, dokumentarna oddaja
21.50 ŠPORTNI PREGLED
22.00 POROČILA
2
9.00 Oddaje za JLA - 15.30 Moja draga Klementina (ameriški film) - 17.15 Nedeljsko popoldne - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.00 Parada hitov zabavne glasbe - 20.45 Večera, danes, jutri - 21.05 Vzhodno od raja (oddaja iz ameriške nadaljevanke)

23. V. **ponedeljek**

8.35 TV V ŠOLI: Koledar, Ne pozabi, Makedonščina, Odmor, Med begovci pisanimi, Spominski park v Kumrovcu, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Krleža, Risanka, Južna Amerika, Kipar, Risanka, Življenjska prelomnica, Zadnje minute
17.20 POROČILA
17.25 UČITELJ, oddaja iz beograjske nadaljevanke za otroke
17.55 TURIZEM: TURISTIČNI IZDELEK
Turizem je možnost in priložnost, dobiček od njega ima, kdor ga zna izkoristiti. Kako uspešni smo pri tem mi? O tem bo govorilo šest

izobraževalnih oddaj, ki bodo prikazale nastanek, razvoj pa vrsto sodobnih pridobitev te velike „industrije“, ki sposobnim prinaša devize.
18.25 OBZORNIK
18.45 PODIUM

19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 Rudi Seligo: TRIPTIH AGATE SCHWARZKOBLE in RAHEL STIK
Gledali bomo dva kratka filma, ki ju je po literarnih delih Rudija Seliga posnel Boris Jurjašević, in to v okviru študija na AGRFT.
20.55 STUDIO 2
Antisemitizem se je v Franciji razmahnil 1894, in to z začetkom znane afere Dreyfus. Od tedaj se kaže zdaj v silnejši, zdaj v milejši

obliki. V posameznih državah pa niso nezazeleni le Zidje, temveč tudi ljudje drugih narodnosti. V Franciji je zadnje čase opazno zlasti zopiranje Arabcem. Na osnovi ugotovitev, ki veljajo za takšne nečedne odnose med ljudmi, bodo televiziji prikazali, do kakšnih dognanj so prišli slovenski sociologi o strpnosti ož. nestrpnosti Slovencev do ljudi iz drugih republik, ki delajo pri nas.
22.05 POROČILA

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Eričijada (otroška oddaja) - 18.00 Miti in legende - 18.15 Prometna vzgoja - 18.45 Glasbena oddaja - 19.00 Telešport - 19.30 Dnevnik - 20.00 Znanost in mi - 20.45 Zagrebška panorama - 21.05 Bolnišnica na koncu mesta (oddaja iz češkoslovaške nadaljevanke) - 22.00 Dober večer: Alfi Kabiljo (zabavno-glasbena oddaja)

TOREK, 24. V.

torek

9.05 TV V ŠOLI: Koledar, Jugoslavija in njena vloga v svetu, Odmor, Dnevnik 10, Savinjska dolina, Zanimivo potovanje, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Kemija, Risanka, Velikani svetovne književnosti, Govori Dragoslav Andrić, Risanka, Glasbeni pouk, Zadnje minute
16.40 ŠOLSKA TV: Poklici v kovinarstvu, Erozijska, Izotopi, Samoupravljanje
17.45 POROČILA
17.50 B. Jurca: ČUDOVITA STENSKA URA
18.05 ŠPANSKI BALET MARIA ROSA, 2. oddaja

25. V. **sreda**

9.25 TV V ŠOLI
10.35 TV V ŠOLI: Človek in okolje, Risanka, Kocka, kockica, Nevarnost na cesti, Risanka, Telesna vzgoja, Vedeži, nevedneži
17.25 POROČILA
17.30 CICIBAN, DOBER DAN: CAROVNIK, oddaja za otroke
17.50 ZLATI IN SREBRNI
Še teden dni, pa bo Celje spet prizorišče mednarodnega mladinskega zborovskega petja. Tudi letos bodo televiziji pripravili več oddaj o tem festivalu, še prej pa bodo ponovili predavanje oddaj iz prejšnjih let. Danes bo na sporedu prikaz

26. V. **četrtek**

9.05 TV V ŠOLI: Koledar, Sadno drevje, Odmor, Klub mladih tehnikov, Energija in znanost, Risanka, Poročila
10.35 TV V ŠOLI: Kemija, Risanka, OZN, Poročila, Risanka, Veterinar, Od Beograda do Grocne
16.50 ŠOLSKA TV: Poklici v kovi-

18.25 OBALNO-KRAŠKI OBZORNIK
18.40 NAJ ZAORI PESEM O SVOBODI, slovenski kratki film
18.55 KNJIGA, kulturna oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 J. Steinbeck: VZHODNO OD RAJA, oddaja iz ameriške nadaljevanke
20.45 TITOISTI PRIČAJO
V dokumentarni oddaji beograjske televizije bodo govorile priče dogodkov, ki jih v svoji knjigi „Titoisti“ opisuje Enver Hoxha. Svetozar Vukmanović-Tempo (med vojno je bil štirikrat v Albaniji, po vojni pa se je dvakrat srečal s Hoxho), Velimir Stojnić (vodja jugoslovanske vojne misije, ki je prišla v Albanijo leta

nastopa zborov leta 1981, poslušali bomo petje mladih iz Finske, Madžarske, Vel. Britanije, Bolgarije, Estonije in Zahodne Nemčije pa Kopra, Zrenjanina, Šabca in Maribora.
18.25 NOTRANJSKI OBZORNIK
18.40 MOSTOVI, oddaja za italijansko in madžarsko narodnostno skupnost
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.50 VREME
19.55 DAN MLADOSTI, prenos zaključne prireditve iz Beograda
21.00 FILM TEDNA: RDEČA NOGAČICA, zahodnonemški film
Gledali bomo prikupen otroški film, ki je poln sporočil tudi za odrasle. Junakinja je 9-letna deklica, ki se spoprijatelji s staro gospo s

narstvu, Erozijska, Izotopi, Samoupravljanje
Solarji, ki so v torek zamudili predvajanje oddaje, ki jim je lahko v dokajšnjo pomoč pri pouku, lahko to popoldne sedejo pred male zaslonne in si ogledajo prispevke, bodisi o poklicnem usmerjanju, dejavnih, ki vplivajo na erozijsko zemlje, o izotopih in njihovi koristnosti ali o več značilnostih samoupravljanja.
17.50 POROČILA
17.55 ŽIVALI V GIBANJU, angleška poljudnoznanstvena oddaja

18.25 PODRAVSKI OBZORNIK
18.40 ČAS, KI ŽIVI, dokumentarna oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 TEDNIK
21.05 FRANCOŠKI SANSON S CATHERINE SAUVAGE, glasbeni oddaja
21.30 DOLGO ISKANJE: DEZELA IZGINJAJOČEGA BUDE, angleška dokumentarna oddaja

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 20. V.

4.30-8.00 Jutranji program. 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo (V partizanski bolnišnici). 8.35 Glasbena pravljica (T. Pavček-D. Božič: Cenčarija). 9.05 Glasbena matineja. 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji. 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Pihalne godbe. 13.30 Od melodije do melodije. 13.50 Človek in zdravje. 14.05 Mozartovi menueti in Beethovenove kontradanse. 14.25 Vrtljak. 15.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.35 Vrtljak. 18.00 Pojemo in godemo. 18.15 Gremo v kino. 19.45 Vsa dežela bo z nami zapela. 20.00 Uganite, pa vam zaigramo! 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.30 Iz glasbene skrinje. 23.05 Literarni nokturmo. 0.05-4.30 Nočni program.

SOBOTA, 21. V.

4.30-8.00 Jutranji program. 8.05 Pionirski tednik. 9.05 Matinejski koncert. 9.45 Zapojmo pesem. 10.05 Svetovna reportaža. 10.25 Panorama lahke glasbe. 11.05 Pogovor s poslušalci. 11.35 Srečanje republik in pokrajini. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 14.05 Kulturna panorama. 15.15 Vrtljak. 17.05 Spoznavajmo svet in domovino. 18.30 Iz dela GMS. 19.35 Mladi mostovi. 20.00 Sobotni zabavni večer. 21.00 Za Slovence po svetu. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Od tod do polnoči. 0.05-4.30 Nočni program

NEDELJA, 22. V.

5.00-8.00 Jutranji program. 8.07 Radijska igra za otroke (Urs Widmer: Palčki so v mestu). 9.05 Še pomnite, tovariši! 10.05 Nedeljska matineja. 11.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.10 Zabavna glasba. 13.20 Za naše kmetovalce. 14.05 Pihalne godbe. 14.20 Humoreska tega tedna (G. Mikes: Sprehod po Budimpešti). 14.45 Z malimi ansambli. 15.10 Pri nas doma. 15.30 Nedeljska reportaža. 15.55 Pojo amaterski zbori. 16.20 Popolninski simfonični koncert. 17.05 Priljubljene operne melodije. 17.50 Zabavna radijska igra (M. Mitrović: Markiz de Pacquepot). 19.45 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Glasbena tribuna mladih. 23.05 Literarni no-

turno. 23.15 Disko, disko 0.05-4.30 Nočni program.

PONEDELJEK, 23. V.

4.30-8.00 Jutranji program. 8.05 Aktualni problemi marksizma. 8.25 Ringaraja. 8.40 Izberite pesmico. 9.05 Glasbena matineja. 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru. 13.30 Od melodije do melodije. 14.05 Čez tri gore, čez tri dole. 15.15 Vrtljak. 15.40 Naš gost. 18.00 Sotočja. 19.45 Minute z ansambлом Milana Ferleza. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.35 Mladi na glasbenih sevijah in tekmovaljih. 21.05 Radijska igra (Andrej Amalrik: Nos! Nos? Nos?! 22.30 Mikofon za slovenske pevce zabavne glasbe. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Operetna glasba. 0.05-4.30 Nočni program.

TOREK, 24. V.

4.30-8.00 Jutranji program. 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (Spomini na Tita). 8.35 Iz glasbenih šol. 9.05 Glasbena matineja. 11.35 Naše pesmi in plesi. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Po domače. 13.30 Od melodije do melodije. 14.05 Odrasli tako, kako pa mi? 14.25 Čez tri gore, čez tri dole. 15.15 Vrtljak. 15.40 Naš gost. 18.00 Sotočja. 19.45 Minute z ansambлом Milana Ferleza. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.35 Mladi na glasbenih sevijah in tekmovaljih. 21.05 Radijska igra (Andrej Amalrik: Nos! Nos? Nos?! 22.30 Mikofon za slovenske pevce zabavne glasbe. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Operetna glasba. 0.05-4.30 Nočni program.

SREDA, 25. V.

4.30-8.00 Jutranji program. 8.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 8.30 Govorimo makedonsko in srbohrvaško. 9.05 Glasbena matineja. 10.00 Dan GMS. 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Ob izviri ljudske glasbene kulture. 13.30 Od melodije do melodije. 14.05 Razmišljamo, ugotovljamo... 14.25 Vrtljak. 15.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času. 18.15 S knjižnega trga. 18.40 S plesnim orkestrom RTV

1944) in Josip Djerdja, tedanji poslanec v Albaniji, bodo zavrnila in tolecevanja, izkrivljanje dejstev in podobne nečednosti, kakršnih je poln v knjigi albanskega voditelja, ki skuša z blatenjem drugih obračunati tudi z domačimi nasprotniki.
21.45 V ZNAMENJU

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Kdor hoče ta zmora (otroška oddaja) - 18.15 Prva knjiga - 18.45 Rockpalas koncert - 19.30 Dnevnik - 20.00 Narodna glasba - 20.45 Revolucija ki traja (dokumentarna oddaja) - 21.35 Zagrebška panorama - 21.50 Kulturne diagonale: Pariz (2. oddaja)

psihiatrične klinike. Zensko imajo otroci za nekolikaj noro, deklici pa se gospa pokaže v drugačni luči. Film je pred tremi leti posnel Wolfgang Tumlir, igrajo pa Inge Meyssel, Julie Tumlir, Ulrike Bleidert, Peter Bauer in drugi.
22.30 POROČILA

2
17.25 Dnevnik - 17.45 Otroška oddaja - 18.15 Izbira poklica - 18.45 Glasbena oddaja - 19.30 Dnevnik - 19.55 Danes mladost (prenos zaključne prireditve iz Beograda) - 21.00 Glasbena oddaja - 21.15 Juvntus: Hamburger SV (prenos tekme nogometne tekme iz Aten)

18.25 PODRAVSKI OBZORNIK
18.40 ČAS, KI ŽIVI, dokumentarna oddaja
19.10 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 TEDNIK
21.05 FRANCOŠKI SANSON S CATHERINE SAUVAGE, glasbeni oddaja
21.30 DOLGO ISKANJE: DEZELA IZGINJAJOČEGA BUDE, angleška dokumentarna oddaja

Ljubljana. 19.45 Minute z ansambлом bratov Avsenik. 20.00 Koncert za besedo. 20.25 Pianist Pogorelec igra Schumana. 21.05 Odlomki iz G. Puccinija opere Madame Butterfly. 22.30 Zimzelene melodije. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Za ljube teje jazz. 0.05-4.30 Nočni program.

ČETRTEK, 26. V.

4.30-8.00 Jutranji program. 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo (Naš pisatelj: Anton Ingolič). 8.35 Mladina poje. 9.05 Glasbena matineja. 11.35 Naše pesmi in plesi. 12.10 Znanje melodije. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Od melodije do melodije. 14.05 Enajsta šola. 14.20 Koncert za mlade poslušalce. 14.45 Jezikovni pogovori. 16.35 Vrtljak. 18.00 Z ansambлом Toneta Žagarja. 18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo. 18.35 Preludij A. Lajovica in A. Srebotnjaka. 19.45 Minute z ansambлом Jožeta Kampača. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.05 Literarni večer. (J. W. Goethe: Faust). 21.45 Lepa melodije. 22.30 Večerna opolknica. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev. 0.05-4.30 Nočni program.

LJUBLJANSKI TELEVIZIJSKI PRIPRAVLJAJO KVIZ

Po zgledu drugih jugoslovanskih televizijskih hiš bodo septembra letos ljubljanski televiziji (v sodelovanju z ugankarsko tekmovalno komisijo KIH) začeli s kvizom. Tekmovanje bo trajalo do junija prihodnje leto, na sporedu bo na dva tedna, vodil pa ga bo Tomaž Terček. Za nastop bo zadostovala le širša splošna izobrazba pa malce iznajdljivosti in spretnosti. Tudi nagrade ne bodo umanjale, vsi, ki bi radi nastopili v kvizu, pa se lahko prijavijo na naslov: Revija KIH, 61001 Ljubljana, p. p. 468 (s pripisom: Za TV kviz). Prijavljenci (upamo, da se bodo opogumili tudi Dolenjci, Posavci in Kočevci) naj napišejo čimveč podatkov o sebi, izbirne teste pa bodo opravljali pri reviji KIH.

DESET TUJIH IN DVA SVOJA OTROKA

Nič kolikokrat se zgodi, da avtomobilska ali druga nesreča vzame enega od staršev, včasih kar oba, in da nepreskrbljeni otroci ostanejo sami. Zgodil se je, da očeta in mater enega za drugim pobere bolezen. Veliko pa je primerov, ko ostajajo otroci nepreskrbljeni, zanemarjeni, sami, četudi imajo mamo in očeta, ampak sta tako podvržena alkoholu, včasih potepuštvo, da jima otroci niso mar. Medtem ko eden ali drugi moleduje po vasi ali mestu za kozarček žganja, so malčki zaprti v zanemarjenem domu. Lačni in umazani kričijo, dokler jih ne premaga utrujenost. In nemalo je primerov, ko do kraja zapiti oče prihaja ponoči domov, začne razgrajati, razbijati, pretepati in ko povsem zbegana mati iz sna pobere otroke in z njimi beži pod sosedov kozolec.

Za otroke iz takega pekla skuša potem poskrbeti socialna služba. Zanje išče miren dom v tujih družinah, ki jih imenujemo rejniške. Na Dolenjskem je rejništvo še dokaj slabo razvito, saj je ogroženih otrok vedno več kot prostih mest v družinah, ki so pripravljene skrbeti za tuje otroke. Pa vendar dolgoletna in vztrajna prizadevanja tudi rejništvu utirajo pot. V novomeški občini je Dolenje Moko polje, manjše naselje ob glavni cesti Novo mesto - Šentjernej, šteto kot rejniška vas. Kar v petih družinah ponekod že vrsto let skrbijo za male brezdomce. Prva je v vasi že leta 1968 začela rejniško ledino orati Amalija Penca.

NEKEGA DNE SO PRIPELJALI FANTIČKA

„Imela sem dva svoja otroke, ko so me nagovarjali, naj vzamem v rejo še kakšnega zapuščenega mlčka. Rekla sem, da bom, in sem se hotela o tem še pogovoriti z možem, a ni bilo časa. Nekega dne so kar pripeljali fantička. Imel je 18 mesecev, pa še ni hodil. Bil je zapuščen, lačen, zanemarjen, umazan. Tako se mi je zasmilil, da sem ga kar obdržala. Strahoma sem čakala, kaj bo, ko bo mož prišel iz službe. Zagledal ga je na mojih rokah, razložila sem mu, kako je prišlo do tega, da ima tujega otroka v hiši, pa tudi njemu srce ni dalo, da bi ga odklonil, tak revež je bil. Čez čas so pripeljali še fantkovo sestrico in tako je bilo rejništvo začeto.“

Pencova je doslej pomagala že 10 malim brezdomcem. Trenutno ima na skrbi štiri. „Dve naši dekleti hodita že v srednje šole. Pri nas sta od malega. Imamo Slavka, ki bo avtomehanic, in Silva, še osnovnošolca. Ti so zrasi pri nas in jih imamo kot za svoje. Moja hči je že poročena, sin pa je pri vojakih, ampak z rejenci se tako razumejo, da so kot bratje in sestre.“ Pencova pa je v vasi tudi edina rejnica, ki opravlja to delo zadnja leta kot poklic. Je zavarovana, teče ji pokojninska doba, plačilo pa je enako kot za ostale rejnice. Kajpada denar, ki ga pošilja Center za socialno delo, nikdar in nikoli ne more povrniti ne stroškov in ne vloženega truda, pa vseeno... „Za tako delo moraš imeti srce,“ je edina razlaga rejnice Pencove.

Nekateri njenih rejencev so še imeli starše, oziroma samo očeta, ker jim je mama umrla. Neki oče je vsako nedeljo hodil otroke obiskovat. Prinesel jim je tudi kakšno pomarančo, bonbone ali drugo malenkost. Oče drugih otrok je prišel, samo skrajna, morda dvakrat na leto, potem ga ni bilo več naokrog. Prinesel ni otrokom nikdar nič. Nekoč se je oglasil, ko so bili otroci v šoli, pa se mu ni zdelo vredno počakati, da bi jih videl. Zdaj ga tudi otroci ne „porajajo“...“

NI TEŽKO, ČE IMAŠ RAD OTROKE

Pepca Šinkovec, žena upokojenega cestnega nadzornika, je že 12 let rejnica, hkrati najbližja sosedka Pencove. Pred njeno lepo urejeno hišo so se ob kupu peska igrali štiri otroci. Opazovala sem jih nekaj časa, ne da bi kdo vedel zame. Delali so „potičke“ iz peska, tekali v hišo, prinašali ven igrače in se zabavali. Videti so bili srečni, preplašeni pa splòh ne.

„Trenutno imam tri otroke iz iste družine: deklico in dva fantička. Najstarejši je poteklo 6 let, najmlajši ima 4 leta. Ti so že poldrugo leto pri nas in jih imamo radi. Prva pa je pred leti prišla v hišo Vida. Za njo Anica, Stanko, spet Anica, Janezek. Nekaj časa smo imeli Tončka. Eden od teh je bil pri nas, dokler ni šel k vojakom. Od vojakov se je spet vrnil k nam, ker se tu čuti doma. Šele pred nekaj meseci, ko je ob službi v mestu dobil še sobo, se je odselil. Ampak na obisk bo še prišel. Tudi na rejenca se tako navežeš, da te stiska pri srcu, ko gre od hiše, pa čeprav že od vsega začetka veš, da bo nekoč prišlo do tega.“

Ti trije, ki so zdaj „naši“, imajo mamo in očeta, vendar ne živita skupaj. Oče se zelo poredkoma oglasi, mati pogosteje. Otroci so radi pri nas, radi pa imajo tudi mamo in prav za prav ne vedo, kam spadajo. Vzela jih je

Marija Mesojedec ima v hiši dve že domala odrasli dekleti. Prišli sta pred leti in ostali, „da ne bi bila hiša prazna“

Trije Šinkovčevi rejenci z domačim vnukom imajo pred hišo kup peska za najljubši prostor.

že dvakrat čez nedeljo s seboj, ker je dobila stanovanje. Zdaj pravzaprav vsi čakamo, kdaj jih bo zares vzela k sebi. Vem, da mi bo težko, ko bodo odšli, po drugi strani pa tudi vem, da otrok spada k mami, če jo ima in če ta lahko skrbi zanj. Bo pa potrebno razmere še urediti in se prepričati, če bodo otroci v pravem domu dobro preskrbljeni. Njihova mamja je še zelo mlada.“

NAJRAJE VIDIMO, KO JIH JE SEDEM

Ko so med pogovorom otroci pritekali v hišo, dobili vsak po nekaj napolitank, pa spet tekali ven, so bili več kot trije. Šinkovčeva je povedala, da je eden njihov vnuk, ki ga pač pazijo, vendar ne pri igri ne drugače ni bilo videti, da bi med njimi delala razlike. „Najraje vidijo, ko jih je sedem skupaj. Poleg teh treh rejencev pridejo večkrat še naši. Vsi hočejo jesti skupaj in se igrati skupaj. So kot verice. Prijetno jih je gledati, kako se lepo igrajo, ampak stalno jih moraš imeti na očeh.“

Tudi Šinkovčeva pravi, da taka 24-urna služba ni plačana z rejnino, ki jo dobi. „Ampak samo zaradi denarja jih tako nismo vzeli. Otroci niso krivi, če je doma narobe, in ko izveš za razmere, v kakršnih so živeli, jih preprosto ne moreš odkloniti, če jih socialna pripelje v hišo.“

Amalija Penca, edina poklicna rejnica na Dol. Mokrem polju s Slavkom, ki je zrasel pri njej in bi rad bil avtomehanic.

Rejništvo se je na Dol. Mokrem polju iz ene hiše prenašalo k sosedom po vasi. Tudi Marija Mesojedec, ki je prve tuje otroke dobila v hišo leta 1976, je doslej že trem pomagala iz domačega pekla.

Jožica in Milica, ki sta več let pri hiši, sta bili ob našem obisku v šoli. Prva končuje osmi razred v Šentjerneju, druga je šele v četrtem. Čudno, ko je že petnajstletna!

„Prišla je v Slovenijo od nekod iz Bosne. Teta jo je vzela k znanec, da bi pazila kopicu otrok tu v bližini. Več let je bila tam, pa sploh ni hodila v šolo. In šele ko so jo nekega dne zapodili, je njena življenjska pot prišla na dan. Socialna služba jo je pripeljala v našo hišo in deklet je začelo hoditi v šolo. Seveda ji gre teže kot drugim, ker pa je tudi že prevelika, bo morala letos končati in se zaposliti.“

„Zakaj sem jih vzela?“ Rada imam otroke in ko se je naša hči poročila, je bila hiša prazna. Kmetije nimamo, samo nekaj vrtička zase, mož pa je bil varilec, zdaj je upokojen.

Tudi Jožica in Milica imata Mesojedčev dom za svojega. Starši od Milice iz Bosene se sploh niso nikdar oglasili, Jožičina mama pa je sprva prišla, potem ne več. Je tudi boljše tako. Nič lepega je ni učila. Živi v Ljubljani, očeta pa nima.

Pred sedmimi leti je dva tuja otroke sprejela v svoj dom tudi Mesojedčeva Francka. „Prišla sta in ostala, bratec in sestra. Težko je bilo skrajja, ko ne veš, kako bi zapuščena in domala divja malčka spravil v red. Pa je šlo! Mati jima je umrla, oče je bil zdaj tu, zdaj tam. Zdaj ga sploh ni več na Dolenjskem. Že leta ga ni bilo blizu, tudi piše ne, otroka pa ga sploh ne marata. Nešo domačijo štejeta za svoj dom.“

Dekle je postalo taka punca, da je kaj! Je že izučena, ima službo in zelo dobro se razumeva. Fantič še hodi v šolo, učenje mu gre teže od rok, včasih je muhast, ampak najbrž so to posledice v zgodnjem otroštvu prestanega gorja,“ je rekla njuna krušna mati.

Zadnja, ki je v Dol. Mokrem polju začela z rejništvom pred nekaj meseci, je Anica Lužarjeva. Z možem sta oba zaposlena, imata tri svoje otroke in nikdar nista pomislila na rejništvo, dokler...

V REJO TUDI K ZAPOSLENIM ŽENSKAM

„Ko sta v bližnji vasi, kjer sva odrasčala, pri sosedovih umrla oče in mati, ostala pa je 14-letna Minka sama, smo jo vzeli k sebi. Vajena nas je bila od prej, ker smo bili vselej v zelo dobrih odnosih, in tudi midva je nisma mogla prepustiti povsem tujim ljudem, pravi teta pa sta obe v Nemčiji. Tako je prišla k nam in zdaj je za vse prav. Hodi v šolo, sicer pa je v hiši kot ena domačih. Ne delamo razlik. Vedno si mislim: kaj, če bi se v naši družini primerilo, da bi otroci ostali samil Grozal! Tudi jaz bi si želela, da bi jih vzeli kdo od znanih, saj je otroku lažje preboleti izgubo v znanem kot pa v povsem tujem okolju.“

Tako kot na Mokrem polju skrbijo za tuje otroke še v nekaj nad 20 družinah na območju novomeške občine Okrog Prekope, na Ratažu, v bližini Otočca in še kje. Žal pa je v neprimernem domačem okolju še vsaj 10 otrok, ki bi jih morali dati drugam. Rešiti bi jih morali samote, zanemarjenosti, slabe vzgoje. Dati jim vsaj posteljo, da bi mirno prebili noč, vsaj redne obroke hrane, vsaj kdaj pa kdaj toplo besedo namesto osornih besed. Kam? To se sprašujejo tudi na Centru za socialno delo. Rejniško družino, ki bi ustrezala zahtevanim pogojem, je težko dobiti. Včasih se pojavijo interesi, ampak če nimajo primernih bivalnih pogojev, če razmere pri njih zanesljivo niso take, da bi lahko vzgajali, potem morajo tudi dobronamerne prošnje odkloniti.

Novost na področju rejništva pa je v tem, da za rejnice ne iščejo več zgolj gospodinj, ampak tudi zaposlene žene iz urejenih družin. Menijo celo, da je za sodobno vzgojo to boljše. Da se otrok navadi živeti kot večina ostalih vrstnikov: dopoldne v vrtcu ali v šoli, popoldne doma. Morda pa je to ena med možnostmi, za katere občani sploh ne vedo?

RIA BAČER

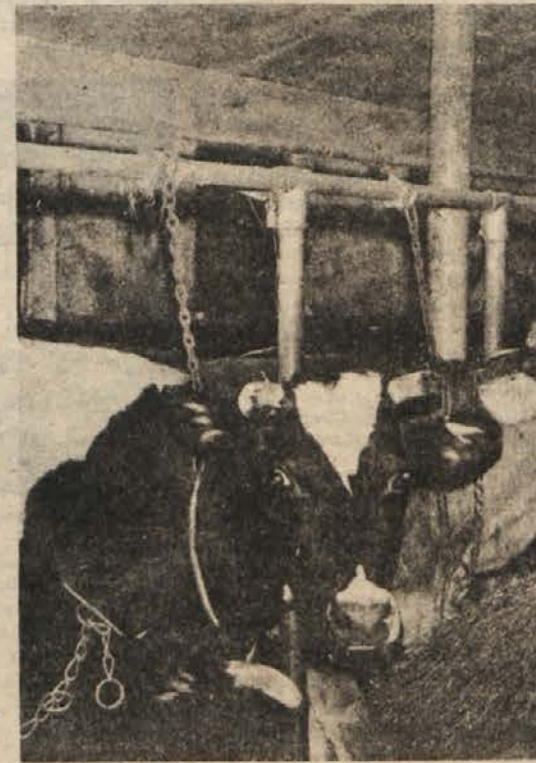
PRI NJIH NI BESEDE JAZ

Kmetija Abramovih v Dobravi 9, dobre tri kilometre od Kostanjevice, je ena najtrdnjših v krški občini. „Pri nas ne poznamo besede jaz, ker ni strogo ločenega dela. Živimo in gospodarimo z roko v roki v enem gospodinjstvu. Žena je v službi, mama je hkrati gospodinja in varuška, vsi pa z očetom in mlajšim bratom Andrejem, ki imata krovsko obrt, skrbimo, da delo na kmetiji ne zastaja,“ pripoveduje 31-letni Janez Abram, ki je leta 1970 končal grmsko kmetijsko šolo in se ves zapisal kmetovanju. Veselje, prav izredno, voljo do zemlje je Janez pokazal že v osnovni šoli. Ko je šlo za poklicno usmerjanje, se je edini med učenci osmih razredov na kostanjeviški osnovni šoli odločil za — kmeta.

„1963, 1964 so bila težka leta za kmetijo. Otroci smo zrasi, kupili smo traktor in od leta 1964 je nastalo vse to: nov hlev z vsemi pritliklinami. Danes imamo 25 strojev in priključkov. V strojni skupnosti Dobrava imamo z Lojzetom in Francem Jordanom strojno linijo za setev in spravilo koruze, sod za gnojevko in še mešalec za mešanje gnojevke. S sosedom Lojzetom Jordanom imamo skupaj še pet strojev za obdelovanje zemlje: brane, sejalnico, kultivatorje. Mi pa imamo kompletno linijo za spravilo krme z dosuševanjem, nakladalec in trosilec hlevskega gnoja, frezo... To je kmetu prinesla posojilna politika in devalvacija dinarja. Če bi bil dinar stabilen, si tega ne bi mogli privoščiti v vsakem zlu je nekaj dobrega. Kmetije s temi stroji včasih povzročajo zavist, češ lahko bi prodali, saj so to milijoni. Toda nihče ne pomisli, da si je moral kmet ustvariti delovne razmere, pogoje gospodarjenja, kot danes radi rečemo. Nihče pa ne prizna kmetu teh vlaganj. Tudi za škropiva, gnojila porabimo milijone,“ precej kritično razmišlja Janez, ki je bil zelo zagnan mlad zadružnik. Bil je tudi predsednik aktiva mladih združ-

nikov, zdaj pa je malce zagrenjen, ko opaža, da dostikrat še ne znajo udejanjiti načrte v kmetijstvu, torej, da „besede še niso meso postale.“ Zato se danes ljudje izmikajo prevzemu odgovornosti in po Janezovem mnenju smo postali „ziheraši“. Eden osnovnih problemov pa predstavlja ugotovitev, da se vsa sredstva, naložena v kmetijstvo, počasi obračajo.

Kmetija Abramovih se razteza na 16 hektarih, od tega je polovica obdelovalne zemlje, kar je občutno premalo za količjak gospodarno, umno kmetovanje. V najemu imajo še 4 hektare zemlje. Že od začetka šestdesetih let so Abramovi kooperanti krškega Agrokombinata. Pred osmimi leti so oddali še okrog 55.000 litrov mleka, letos bodo oddali okoli 35.000 litrov mleka. Ko so se v letih 1967 in 1968 intenzivno preusmerili v pašno-košni sistem in pridelavo mleka, so vse njivske površine, razen nekaj malega za domače

Janez Abram

potrebe, zatravili in posejali koruzo za obiranje ter silažo. Začeli so z 10 do 12 kravami, pozneje so jih imeli 15 s telicami. Pašno-košni sistem je bil tedaj še v povojih, kar se je pokazalo pri razčređenju. V hlevu so imeli tudi 60 plemenskih krav in telic. Pred sedmimi leti pa so od 15 prodali kar 10 krav in šli v vzrejo pitancev — bikov. V hlevu in v bivšem svinjaku, kjer so poprej spitali tudi sto prašičev, od odojkov do 90-kilogramskih, se je stisnilo celo več kot 70 glav živine. „Tudi pod posteljo jo bomo dali, se je tedaj pošalil oče,“ se spominja Janez.

„Zadnje dve, tri leta imamo 35 do 40 glav živine. Leta 1980 smo oddali 12.000 kilogramov čistega mesa. Čeprav so izjemno neugodne in neusklajene cene mleka, saj nisem imel ostanke dohodka, da bi imel svojo „plačo“, bi še ostali pri mlečni proizvodnji. Mleko je vedno mleko, cene pa so bile dirgirane. Tovarna umetnih gnojil

Kutina ni mogla v vseh letih zgraditi nove tovarne gnojil, zdaj pa mora kmet plačevati stotaka po vreči gnojil. Namesto, da bi kmet dobil regres, mora še plačevati. Mi letno potrebujemo 12 ton gnojil. V treh stolpnih silosih pripravimo 220 kubikov koruzne in do 100 kubikov senene silaže. Ob 70 glavah živine smo delali še silažo na kup,“ razlaga Janez, ki z vestnim in strokovnim delom od jutra do večera sledi očetovim stopinjam umnega gospodarja. Oče Ivan, 54-letni obrtnik, krovca, ki je prekril in obnovil večino streh gradov in cerkva v Posavju in na Dolenjskem ter številne novozgrajene zgradbe od Metlike do Ljubljane, Nove Gorice, Zagreba, je očitno znal vcepiti svojim otrokom nekaj svoje silne življenjske energije, ljubezni do zemlje in seveda tudi podjetnosti. Hči bo letos končala študij agronomije, najmlajša je trgovka in vsi so, ko gre za kmetijo, še kako složni. Tudi zato je domačija Abramovih vzorna kmetija, kakršnih bi si želeli v časih, ko hočemo kar največ hrane pridelati doma, precej več.

„Kmet bom zato, ker je to tudi ati. Traktor že znam voziti. Raje imam traktor kot konja,“ se postavi 7-letni Janezov sin Jani. Seveda je malce pretiraval, ko je govoril o vožnji traktorja, saj so njegove nožice še vse prekratke, da bi dosegle vse pedale traktorja, pa še prenevarna igračka bi to bila v teh letih. Pomembnejše pa je, da se Jani navdušuje za kmetijo zavojo očetovega primera in ustvarjenih možnosti za lažje kmetovanje, ki bi verjetno še marsikakšnega kmečkovega sina obdržale na kmetiji.

„Veliko zemlje je, a malo je ljudi, ki jo res obdelujejo. Pravim, da smo živinorejci vrtičkarji. Zemljski maksimum nam ne ustreza, kajti velika je razlika med živinorejjo, ali pa sadjarstvom in vinogradništvom. Rad bi doživel nekakšen zakon, ki bi omogočal, da bi bili dejanski usmerjeni proizvajalci. Kmetije, ki smo res intenzivno obdelovali zemljo, smo vzredili 3 do 4 glave živine na hektaru površine. V Sloveniji znajo kmetije dosegati rezultate na evropski in svetovni ravni. Od kmeta ni moč zahtevati, da bi pridelal ne vem kaj, če pa za to ničesar ne storimo, ali nudimo prav malo,“ sklene zanimivo besedovanje Janez Abram, razgledan kmet iz Dobrave 9 pri Kostanjevici.

PAVEL PERC

NAGLUŠNA KAMERA

foto slišal:
Milan Markelj

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

IMV preživlja težke čase

Podjetje bi lahko dalo skupnosti dragocene devize — Preskrba z mesom slaba — Vročna kri v Starem trgu

AVSTRIJSKI BIRO za homologizacijo vozil (najstarejši urad te vrste na svetu!) je priznal vozilom IMV 1000 tako kvaliteto, da lahko konkurirajo na zapadnem trgu. Spričo tega in spričo zahtevnih nalog, ki so pred kolektivom IMV glede izvoza — je tolikanj bolj čudno, da preživlja podjetje težke čase: njegova vloga za uvoz motorjev za vozila IMV 1000 še vedno ni rešena, čeprav je dobro znano, da predstavlja vrednost tega motorja že manj kot četrtino celotne vrednosti vozila IMV 1000. Podjetje bi z izvozom lahko dalo skupnosti na deset in sto tisoče dragocenih deviz.

SVET ZA blagovni promet ObLO Brežice je na zadnji seji razpravjal o preskrbi z mesom. Dejstvo je, da je bila preskrba v zadnjem času zelo slaba, mesa je bilo premalo, tako da so se mnogi potrošniki pritoževali. Za preskrbo mesa v Brežicah skrbi kmetijska zadruga Brežice, ki preko združenih dogonov dobavlja živino klavnici, ta pa osmim mesnicam. V zadnjem času živine na združenih dogonih ni bilo dosti, kolikor pa je je bilo, je bila zelo draga.

NEMALO RAZPRAV in vroče krvi je bilo doslej v Starem trgu ob Kolpi zaradi avtobusne zveze s Črnomljem. Na sestankih, zborih volilcev pa tudi razgovorih je neredko slišati zahtevo: „Avtobusno zvezo naj nam dajo!“ Res je, da je za prebivalce Starega trga to vprašanje pomembno, saj so zdaj skoraj odrezani od sveta.

TE DNI je novomeško podjetje Hmeljnik začelo z lastno proizvodnjo kokte. Koncentrat dobivajo iz Ljubljane, vse ostalo pa naredijo sami. Vsak dan napolnijo 14.000 stekleničk te pijače, ki se je tudi pri nas že udomačila. Če bi hoteli zadovoljiti potrebe kupcev, bi je morali proizvajati mnogo več. Razen tega je podjetje uredilo tudi lasten pretok piva. V osmih urah napolnijo 3.200 stekleničk.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 16. maja 1963.)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Ni napredka in vse propada

Glede železnice se za Dolenjce ne stori čisto nič! — Na Hrvaškem se gode čudne stvari — Predsednik francoske ljudovlade bo obiskal Rim in papeža

(In kaj) se stori glede železnice za Dolenjce? Nič, čisto nič! Zahteva se, da se moramo z nedodelano dolenjsko železnico zadovoljiti, katera je največ Ljubljani, nam Dolenjcem pa prav malo v korist, dokler ne bode s hrvatskimi progami zvezana. Ni čuda, ako pri nas ni nikakega blagostanja, nikakega napredka, da pri nas vse propada in svoj rodni dom zapušča in se v Ameriko seli. Dajte našemu ljudstvu zaslužka in sredstev, da se bode na rodni zemlji moglo preživiti, dajte našemu ljudstvu opravljati tista dela, katera je sedaj prisiljeno izvrševati pri napornem delu v Ameriki, skrbite, da bode dobilo naše ljudstvo svoj zaslužek pri domačih rudokopih v St. Janžu, Mirni, Čatežu in pri Črnomlju in pri velikanskih rudnikih pod Sv. Duhom, Brusnicami in drugod.

(Čudne reči), se godena na Hrvaškem. Ohola mažarska nestrpnost, ki ne trpi poleg sebe nobene druge narodnosti in jim prizadeva krivice na krivice, je Hrvat v Zagrebu in drugih

mestih tako razjarila, da so začeli odločen odpor proti takemu nasilju. Tudi kmetje po vaseh so se zavzeli za svobodo in pravico narodo ter napadli nek grad, misleč, da je ban tam.

(V kratkem) pride v Rim predsednik francoske ljudovlade, ki bo tudi obiskal papeža, kakor se splošno trdi. To bo pač čudno snidenje, ko bo stal pred papežem mož, ki dopušča take napade na katoliško cerkev. Na Francoskem namreč še vedno pridno izganjajo redovnike in redovnice, pa morajo rabiti silo, ker le-ti prostovoljno ne zapuste hiše, v kateri so se prostovoljno zavezali služiti Bogu.

(Oglas.) Agente, kateri imajo znanstvo pri zasebnikih, za stalno mesečno plačo 60 K in z veliko provizijo išče se takoj povsodi, v vseh mestih, krajih in okrajih. Prodajati bi imeli nov patentiran predmet, kateri je neobhodno potreben pri vsakem gospodinjstvu.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. maja 1903)

PO SVETU OKOLI

NEPISMENOST — Branje in pisanje je nedosegljiva vednost za veliko ljudi po vsem svetu, v nepismeni množici pa prednjačijo ženske. Podatki govore, da je v Evropi nepismenih 4 odst. moških in 7 odst. žensk. Največja razlika v pismenosti med spoloma je v Aziji, kjer je nepismenih 44 odst. moških in 66 odst. žensk, medtem ko je nepismenost sploh največja v Afriki, kjer je nepismenih kar 67 odst. moških in 85 odst. žensk. Na svetu je nepismen vsak tretji moški in vsaka druga ženska.

TUDI KITAJCI — Na Kitajskem so tudi odkrili čare pri nas že kar malce pozabljene Rubikove kocke. Pekinski večernik piše, da je ta igrača nevarna za zakon, da povzroča nenormalno vedenje in da dviga krvni pritisk. No, lepa reč. Pa ne da so Kitajci kaj bolj občutljivi od ostalih ljudi na svetu, ki so „nevarnost“ madžarske kocke preživeli večidel brez vseh omenjenih težav? Najbrž poznajo v Pekingu poleg slovite pekingske rase tudi novinarsko.

KORISTNA GOLJUFIJA — Ponarejanje dragocenih stvari sicer ni lepa dejavnost in vsi zakoni po svetu jo preganjajo, vendar pa je včasih tudi koristna, kot je bil koristen ponaredek prahu iz nosorogovih rogov. V Tanzaniji so pred časom ujeli spretno ponarejevalce, ki so odlično ponarejen nosorogov prah prodajali za debele denarce. Prah namreč slovi kot ljubezensko poživilo. Če že ni dvignil opešanih moči prevaranih kupcev, pa je ponaredek zanesljivo rešil življenje prenekateremu nosorogu, ki je že močno ogrožen prav zaradi črnega lova na njegov čarobni rog.

TABLETA ZA STREZNI-TEV — Ameriški znanstveniki so odkrili tableto za streznenje. Zaenkrat še ni v prodaji, ker jo mora dovoliti ustrezen organ. Prezgodnje veselje je torej odveč; s pijačo še naprej previdno. Ne gre se tudi zanašati na uvoz, saj je škoda deviz za nekaj, kar dobro opravi tudi postelja in dovolj ur dolg spanec.

HITLERJEV DNEVNIK NAPISALI DRUGI

Razkrinkana velika sleparija z lažnimi zgodovinskimi dokumenti

Končala se je ena največjih časopisnih sleparij v povojnem času — afera z lažnimi Hitlerjevimi dnevniki, v katero je vpletena znana nemška revija Stern. Za slovito sleparijo, ki je razburkala ameriško časnikaštvo; ko je neka novinarka prejela Pulitzerjevo nagrado za izmišljeno reportažo o otroku uzivalu mamil, se v anale svetovnega časnikaštva vpisuje še evropski škandal, za katerim pa ne stoji le izkrivljena osebna ambicija, temveč najverjetneje mračne sile skrajne politične desnice.

Se pred dnevi je glavni urednik Sterna Peter Koch zbranim novinarjem na triurni tiskovni konferenci samozavestno izjavil: „Stoodstotno sem prepričan, da je Hitler napisal vsako besedo v teh knjigah.“ Ko bi iz previdnosti pustil možnost nespornega vsaj za en odstotek, bi mu bilo danes lažje, saj je moral zaradi afeze odstopiti.

Gre za 62 zvezkov, vsak ima od 75 do sto strani, popisani pa naj bi bili s Hitlerjevimi rokopisi. Zajemajo obdobje od junija 1932 do aprila 1945, se pravi čas od Hitlerjevega vzpona do njegovega padca. Začenjajo se sedem mesecev pred tem, ko je Hitler postal nemški kancler, končujejo pa se dva tedna pred njegovim samomorom v berlinskem bunkerju.

Dnevniki naj bi bili del osebne Hitlerjevega arhiva, ki so ga nekaj dni pred tem, ko so sovjetske čete vkorakale v Berlin, naložili na transportno letalo. Poletelo naj bi do malega letališča blizu Salzburga, od koder naj bi ga potem prenesli v diktatorjevo alpsko zatočišče Berchtesgaden. 21. aprila 1945 je ameriški lovec sestrelil transportno letalo, ki je padlo blizu vasi Boernersdorf na ozemlju današnje Vzhodne Nemčije. Neki oficir Wehrmachta je rešil del gradiva, ki se pri strmogavljenju ni uničilo, med njim pa naj bi bili tudi Hitlerjevi dnevniki. Vse skupaj naj bi skrnil v seniku za 35 let. Pred tremi leti pa naj bi prišel na sled dnevnikom nemški novinar Gerd Heidemann. Kot se je razvedelo šele pred kratkim, je Heidemann uredil odkup dnevnikov za okroglih devet milijonov mark (preko 300 milijonov dinarjev). Izdajatelj Sterna Henri

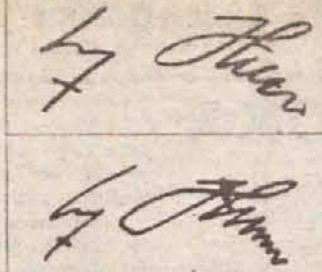
Skrivnostna tatvina Lota

Kljub izjemnim varnostnim ukrepom je nekemu uspelo izmakniti sloviti rožnati diamant Lot 296

Potrebovali bi najmanj Sherlocka Holmesa, če bi hoteli razjasniti nadvse skrivnostno krajo enega najbolj vrednih dragih kamnov na svetu. Pred dnevi so namreč v svetovno znani družbi za javne dražbe Sothebyju odkrili, da jim je nekdo namesto dragocenega rožnatega diamanta, ki so ga pripravili za javno dražbo v newyorški galeriji, podtaknil maloverden dragulj. Tako je po vodi splavala polovica milijona dolarjev (40,5 milijona dinarjev), kolikor je bila izklicna cena slovitega diamanta.

Diamant je bil poznan pod imenom Lot 296. Bil je rožnate barve, ki je zelo cenjena, 9,58-karatni kamen pa je bil skoraj povsem brez napake. Lastnik diamanta je bilo združenje japonskih poslovnežev.

Do zamenjave, točneje tatvine, je prišlo najverjetneje med enim od nakupovalnih pregledov dragocenega kamna, ko so ga strokovnjaki za dragulje lahko dobili v roke. Vse kaže, da je bil med njimi eden res pravi „strokovnjak“. Manjvreden dragulj je obarval z rožnatim lakom in ga podtaknil namesto Lota. Sleparije niso od-

Hitlerjeva podpisa. Zgornji je pristen, spodnji pa je iz lažnih dnevnikov. Desno je fotografija vezanih zvezkov.

Nannen piše v uvodniku predzadnje številke, da je bil glavni posrednik trgovec Konrad Fischer, znani prodajalec „spominkov“ iz nacističnih časov, ki pa kot da se je udril v tla. Po zagotovilih novinarja Heidemanna pa naj bi bil vmešan tudi vzhodnonemški oficir v pokojju Richard Fischer.

Dnevnike so prethotapili iz Vzhodne Nemčije in jih shranili v zakladnico Švicarske banke.

Ko se je razvedelo za dnevnike in je Stern, za njim pa še nekateri drugi, najavil njihovo tiskanje, se je dvignilo obilo prahu. Strokovnjaki so se takoj razdelili na dva tabora, pri tem pa je tabor tistih, ki so trdili, da so dnevniki najverjetneje sleparija, postajal iz dneva v dan močnejši. Celotno britanski zgodovinar Don Trevor-Roper, ki so ga zavezniki leta 1945 poslali v Berlin, da je raziskal okoliščine Hitlerjeve smrti (o tem je kasneje napisal zgodovinsko knjigo), je kmalu zanikal svoje prve izjave, iz katerih je bilo razvidno, da verjame v avtentičnost dokumentov.

Strokovnjaki navajajo kot protidokaz tale dejstva. Niti enega poročila ni, da bi Hitler sploh kdaj pisal dnevnik. Njegovi ožji sodelavci so povedali, da diktator ni rad pisal, saj je celo večino osebnih pism narekoval. Zgodovinar James O'Donnell, pisec knjige „Bunker“, trdi, da si ni mogoče misliti, da bi Hitler pisal dnevnik brez tajnice. In če bi ga pisal, bi zanesljivo kdo za to vedel.

Svoje vedo povedati tudi strokovnjaki za proučevanje pisav. Trdijo, da pisava v dnevnilih ne ustreza povsem pisavi, ki jo poznajo iz pristnih Hitlerjevih dokumentov. Črke niso pisane z odločnimi potezami, značilne za Hitlerja, marveč tresočje, kot bi jih nekdo risal, ne pisal.

Zgodovinarji vedo povedati, da je Hitler bolehal za progresivno paralizo obeh rok. Od leta 1943 naprej je pisal, kot so ugotovili, samo s svinčnikom, ne pa s črnolom, kot so napisani najdeni dnevniki. Še več. 20. junija 1944 je bil Hitler med atentatom ranjen v roke — skoraj čudežno je ušel smrti — zato je imel nekaj časa roke v povojih. Pa vendar je v dnevnilih

Hitlerjev rokopis tudi za ta dan lep in čist. Priče so svoj čas tudi povedale, da je poslej Hitler lahko pisal samo z levico.

Zgovorni so nadalje sami dnevniki. Vezani so v umetno črno usnej, kar je za Hitlerja nekaj nepojmljivega. Hitlerjev adjutant Nicoluus von Below je izjavil: „Umetno usnje? Za Hitlerja je bilo le pravo usnje ali pa nič!“ Vezava dnevnikov ni enotna, poleg tega so v vezeh odkrili snovi, ki jih tisti čas, ko naj bi dnevniki nastali, še niso poznali. Tudi analiza črnila dopušča možnost, da so v njem sestavine, ki jih prej niso poznali.

Protidokazov se je nabralo toliko, da so v Sternu prekinili objavo dnevnikov.

Sleparija, ki je te dni dvignila toliko prahu, je le del cirkusa, ki ga zganjajo okoli Hitlerja. Če odmislimo politične motive, potem ostane še donosen posel. Vse, kar ima kakšno osebno zvezo s Hitlerjem, se da odlično spraviti v denar. Hitlerjev podpis na katerem koli dokumentu je ta trenutek vreden na trgu 600 dolarjev (preko 48.000 din), da o osebnih predmetih sploh ne govorimo.

Človek, čigar ime bi pravzaprav moralo utoniti v popolno pozabo, če pa se ga že cloveštvo spominja, nja bi se ga samo kot svarilen zgled, postaja za nekatere že skoraj heroj. Kaže, da ljudje res hitro pozabljajo grozote, ki jih je ta mož posejal po svetu v času svojega življenja.

MiM
(Vir: Time, Delo)

Čut za resnico, intelektualno poštenost žrtvovati kakršnim koli drugim koristim, tudi koristim domovine, je izdaja.

H. HESSE

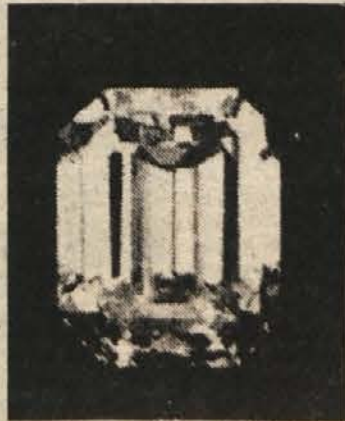
Trikrat v smrt

Usmrtilen na električnem stolu ni bila lahka

Nedavna usmrtilen Johna Louisa Evansa, ki ga je porota spoznala za krivega brezdušnega umora in ga je pred šestimi leti sodišče obsodilo na smrt, je dvignila precej prahu med nasprotniki smrtnih kazni. Usmrtilen na električnem stolu je bila namreč zelo mučna.

Izvršitev smrtnih kazni so za 30 novinarjev prenašali po zaprtem televizijskem sistemu v kaznilnici Holman blizu Atmora v zvezni ameriški državi Alabami. Tako je mučna usmrtilen imela dovolj prič. Obsojenca so posadili na električni stol, ki ga nazivajo „Rumena mama“. Na obrtlo glavo so mu pritrdili obroč z elektrodami, prav tako okoli zapestij in gležnjev. Nato so spustili skozenj 1.900 voltov električne napetosti za pol minute. Dim in para sta se pokadila z obsojenčeve glave in z elektrode na levi nogi. Vendar Evans še ni bil mrtev. Sledil je še en električni sunek, ki je prav tako trajal po minute. In tudi po drugem sunku zdravilniki niso mogli ugotoviti smrti. Potreben je bil še tretji polminutni električni sunek, da je bil obsojenec mrtev.

To je bila že šesta izvršitev smrtnih kazni v ZDA po letu 1977, ko so v tej državi prekinili desetletno neizvrševanje najhujše kazni.

Zemenjani diamant Lot 296.

quette pravi: „Bilo je izvedeno zelo strokovno.“ Pri tem pa misli na to, da je bil Lot 296 zelo zavarovana dragocenost. Hranili so ga v posebnem prostoru z oboroženim stražarjem, posebej nameščena video kamera pa je vsakih deset sekund posnela sliko. Nemogoče je torej, da bi ga kdo zamenjal med tem časom. Preostane torej le kateri od strokovnjakov, ki so si dragocenost ogledali od blizu.

NAGRADNA KRIŽANKA
Z današnjim dnevom začenja reševalce naše križanke nagrujevati. Zreb bo vsak teden izbral med reševalci, ki bodo rešeno križanko poslali z oznako **KRIŽANKA** na naslov: Uredništvo DL, Glavni trg 7, 68000 Novo mesto, tistega, ki bo prejel lepo knjigo. Vsak teden imate torej možnost dobiti knjigo. V poštev pridejo rešitve, ki bodo prispele na uredništvo v največ 7 dneh po objavi križanke.

NAGRADNA KRIŽANKA - NAGRADNA KRIŽANKA

	KISIK	GLAS	POUDA REK	TATIN- SKA PTICA	TOVOR- NUAK	D L	STOKA ZENSKA	EGIDIJ	OS. ZAI MEK	MESTO NA KOSOVU
						NAŠA REVIJA				
	GL.M. GANE					M.IME BRBO- TANJE				
	PREDS. PREDS. STVA SFRJ									
	GERM. BOGINJA SMRTI	TAKTI- CNAVOL POTEZA	MITCA- ROVNICA AM. POLOTOK					GOVEJI PASTIR	DL	
										PEVKA KOVA- CIC
D L	MANŠE- TA	PAPIGA	VRSTA NOJA SPOLNA CELICA		NAROSV. VOJSKA KARENJI- NA			PRITOK IRTISA ZAMI- SEL		
HITRICA						SKUP CELIC DEL GLAVE				
NADAV			VRSTA COLNA GERM. OREL			LUKAV LJEMENJ MOR. RIBA				
DEL TELESA				ZENIN OCE DARIL- VAR				M.IME RDEČI KRIZ		
GORSKA VILA					GRAD NADOL					
TER					GL.M. TURCIJE					

Najlažje oglušimo od ploska-
nja.
V. JOVIČIĆ

Reveži so žilavi; kako tudi ne
bi bili, ko pa na njih stoji svet.
I. SEKULIĆ

Človek, ki se boji strahov,
govori o strahovih.
I. CANKAR

Kamela daje videz komika in filozofa hkrati. (Foto: MiM)

Samo za nevesto ni dobra

Kamela spremlja človeka že tisočletja — Divjih velblodov ni še nihče videl — Živi zbiralnik vode

Po starem islamskem izročilu ve za stoto Alahovo ime eno samo bitje na svetu — velblod. Ta nenavadna žival je sicer vsem poznana, če drugače ne, vsaj po svoji podobi, vendar je kljub temu polna neznank in skrivnosti.

Človeka spremlja že od davnih časov. Strokovnjaki si danes niso edini, ali na svetu sploh še kje živi divja kamela. Nekaj časa so mislili, da čreda divjih velblodov živi v odročnih predelih Kitajske, tudi v Iranu so našli nekaj divjih čred, vendar se je izkazalo, da gre za podivjane domače živali, ne pa prave divje kamelice. In ker ni divjega prednika današnjih kamel, je težko pojasniti tudi vprašanje, zakaj imajo nekatere kamelice eno grbo, druge pa dve. Da ne gre za dvojne različnih vrst, dokazuje dejstvo, da se enogrbe in dvogrbe kamelice parijo med seboj, njihovi potomci pa so plodni in imajo normalno svoj zarod. Najbrž je človeku v sivi preteklosti uspelo ustvariti ti dve vrsti živali.

Ko se življenjski vek kamele konča, jo lahko pojedjo, kožo ustrojijo in uporabijo za različne namene, njeno dlako uporabijo za zelo čišlane in cenjene ščetke in čopiče, pa tudi za tkanje toplih odev in drugih tkanin. Beduini, tako pravijo, imajo kamelo za vse, kar potrebujejo, samo poročijo se ne z njimi. Pijejo njeno mleko, umivajo se z njenim urinom, njene iztrebke hranijo in posušijo za gorivo, ležijo v njeni sencji, in kadar je zares sila, kamelo ubijejo ter se napijejo vode iz njenega želodca. Nič čudnega ni torej, če Beduini svojo domovino imenujejo „mati kamela“.

Slovita kamelja grba ni nič drugega kot zaloga maščob. Kadar je žival zdrava in dobro hranjena, ima močno grbo in stoji pokonci, kadar pa boleha in je sestradana, se ji grba stanjša in pobesi. V grbi kamela ne shranjuje vode, kot kroži zgodba. Nenavadni hranilnik ima v želodcu, v katerem ima okoli 800 zbiralnih prekatov. Z zalogo vode in drugih tekočin, ki jih zbere v „zbiralniku“, lahko brez težav preživi teden dni, ne da bi zaužila kapljico vode.

Žival je za človeka izjemno uporabna. Služi mu kot „puščavska ladja“, ki je zelo trpežna in hitra. Dokaz: pred leti je neki Arabec prejezdil na kameli 175 kilometrov od Aleksandrije do Kaira v 12 urah.

Malomeščan je poosebljenje
zgrešenega življenja in človeške
revščine.
M. ILIĆ

Bolj skrbno in tesno pokriva
človek goloto in sramoto svoje
duše, nego goloto svojega tele-
sa.
I. CANKAR

Ne določa nas dejstvo, da
živimo, pač pa tisto, kar hoče-
mo od življenja.
O. DAVIČO

Proti vlomilcem

Domovi so vse manj varni pred dolgoprsteži vseh vrst, zato je razumljivo, da se je zelo razvila industrija najrazličnejših varnostnih naprav, ki naj bi čuvala stanovanja in hiše. Z razvojem elektronike so prišle na trg zelo izpopolnjene alarmne naprave, ki zaznajo, če se po stanovanju premika kaj živega, in sprožijo alarm ter prikličejo policijo ali vsaj sosede. Napaka teh naprav je v tem, da ne ločujejo mačke od tatu in udarca vetra po oknu od vlomilčevega. Najnovejša alarmna varnostna naprava je kos tudi temu.

Protivlomilska alarmna naprava ima namreč vgrajen majhen računalnik, ki razločuje „poštene“ glasove od „nepoštenih“. V računalnikovem vzorčnem spominu so zabeleženi glasovi, kot so veter, ropotanje dežja po oknu, pokanje pohištva, šumi centralnega ogrevanja in podobni glasovi, ki so jih polni hiše in stanovanja. Kadar gre za takšne šume, računalnik ne vklopi alarmne naprave. Šele ko naprava zazna nevarne glasove, se sproži alarm.

Manj žrtev

Tkanina iz ogljikovih vlaken za večjo varnost

Raziskave letalskih nesreč kažejo, da tovrstne katastrofe preživi tako malo ljudi ne samo zaradi poškodb, ki jih utrpe pri padcu letala, marveč tudi zaradi ognja, dima in plinov, ki nastajajo pri požaru v trupu letala. Še posebno uničljiv je gost dim, ki nastaja pri gorenju poliuretanske pene v sedežih. Nov izum obeta, da bo poslej takšnih žrtev manj.

Neka britanska tovarna je izdelala posebno protipožarno tkanino panotex, katero naj bi uporabili pri notranji opremi potniških letal kot vmesno snov med poliuretansko peno in okrasno prevleko sedežev. Tkanino so izdelali iz novih oblik ogljikovih vlaken, ki za nekaj časa vzdržijo visoko temperaturo. Panotex preprečuje, da bi se vnela poliuretanska pena, tudi če je pet do šest minut podvržen vročini 900 stopinj Celzija. Nobena snov, kar so jih uporabljali doslej, ni imela take odpornosti, saj so dosedanje najbolj odporne tkanine zdržale le dve do tri minute v hujši vročini.

Človeško življenje ima dva
tečaja: lakoto in ljubezen.
A. FRANCE

VAŠA ZGODBA

NEVIHTA

Blisk za bliskom razsvetljuje temo. Nebo se je razgorelo. Vse je ognjeno. Bobni, kot bi bila zemlja votla. Bojim se, da ne bo počila pod menoj. Strele se neprenehoma prižigajo, da so pred menoj kot ognjena reka.

Nebo je vse ožje. Tema prihaja, velika in črna. Odprle so se nebesne zapornice. Ulilo se je. Iz dreves in grmov ječi nevihta. Po debelih in steblih tečejo srebrni potoki dežja. Črnih oblakov je vse več. Prevažajo se pod nebom. Iščem izhod iz mokre steklene ječe. Zbiram drobce časa, ki so še ostali, preden se bo nevihta razvijala z vso močjo. Jelenjad striže z ušesi, se preplašena umika.

Ustavim se pod košato smreko, ki ji je strela odbila vrh. Gosta je, nudi zavetje, vendar gostota vej popušča in kmalu mi dež že moči glavo, obraz. Poln sem mokrote, sam v sivkastem mraku pragozda in steklene plohe. Deževne kapljice grizejo vse okoli sebe. Padajo od strani pod noge. Bliski mi obsevajo obraz. Dlaka na koži se ježi, obliva me kurja polt.

Sodra je začela udarjati po vejah in vejicah. Ledene kroglice poskakujejo od tal in tolčejo vse okoli sebe. Vihar spreminja glasove, tuli. Listje vrtinči po zraku. . .

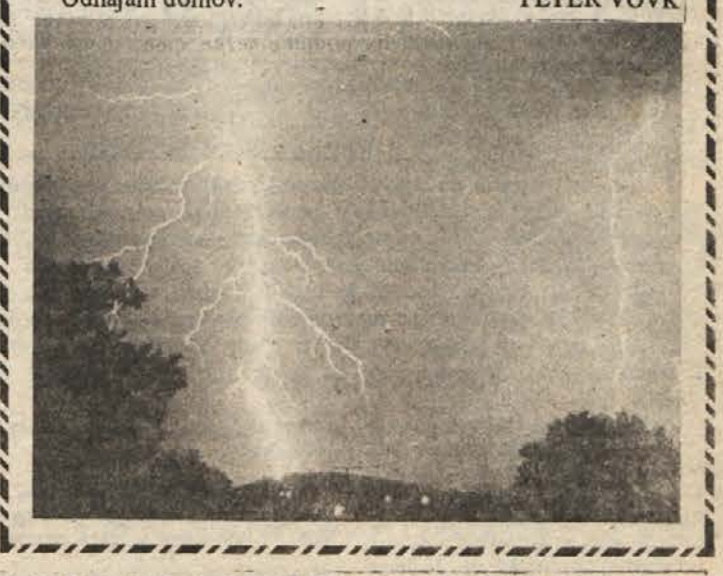
Nevihta se počasi umirja. Sončni žarki se razsipljejo po vejah in debelih na tla. Oglašati so se začeli ptiči pevci. V gozdu dežuje; debele kaplje padajo z vej, mavričaste, polne nove lepote.

Trave in rože so vsrskale poživljajočo vodo. Na tleh je pa žalost. Preperle bukve in zdrava drevesa leže kot pomorjeni vojaki. Molk gozda je ves raznežen od petja ptic, brnenja čebel, čmrļjev in hroščev.

Samoten capljam naprej. Nenadoma obstanem, skrijem se za drevo. Moker od dežja in izmučen od nevihte pricaplja medved. Ne vem, kaj se skriva za njegovimi majhnimi, prodornimi očmi. Gre mimo.

Dež skopneva v poletni vročini. Mokrota, mavrična lepota. Nevihta je odšla, gozd je oživel in poln ozona in svežega zraka polni pljuča. Za vsako skalo, drevesom in grmom je življenje. Vilinje oči ververice me gledajo z jelove veje, kragulja se spreletavata v zračnih višinah. Prastara jelka še stoji; vzdržala je vihar. Utrnila se je preperela veja bukve, padla na skalnata tla.

Tonem v petju rdečegrle taščice na smreki. Vse polno drobnih glasov draži tankočutno uho. Priskakljata divji zajec in zajklja; delata močilce in se ljubita. Nad menoj se pojavi jelen v vsej svoji kosmati lepoti. Stene zelenih vej valovijo, v zraku diši po preperelini, odmirajočih vejah, cveticah in travah.

Odhajam domov. **PETER VOVK**

85 *Januz Trdnava* **Črtice in povesti iz narodnega življenja**

DVA ZAKONA
NAREJENO

Veste, kaj je nesrečen zakon? Naš narod veli: „Pekel že na tem svetu“ — in bolje ga res ne bi mogel označiti. Za človeštvo je tolažba, da se nahaja popolnoma nesrečnih zakonov še veliko manj, nego popolnoma srečnih. Največja žalost pa obhaja človeka, da so vrženi včas v ta pekel tudi taki ljudje, za katere se more reči, da so bili ustvarjeni za raj, da so si s svojim poštenjem raj zaslužili.

Med Prečno in Krko se dvigujejo neprijetni, slabo zaraščeni griči, med katerimi se vijo še bolj neprijetne blatne tokave in dolinice. Če odštejemo dosti prijazni Bršljin; ni na vsem tem, za srečo ne velikem prostoru nobenega kraja, ki bi mogel popotnika le količkaj razveseliti. Vendar stanuje na njem precej, deloma celo prav trdnih kmetov.

Med bolj premožne hiše je spadala tudi Logarjeva. Gospodar je sicer že zdavnaj umrl, ali vdova Urša vodi vsa opravila tako modro, da ji imetek po moževi smrti ni trpel še nobene škode, sosodje še trdijo, da se je v njenih rokah pomnožil, ne pa skrčil. Urša pravi, da ne da kmetije, če bi ji ponujal kdo zanjo tudi tri tisoč goldinarjev.

Kdor pozná borne razmere novomeške okolice, mora tedaj priznati, da Logarjevih ni trla nikakršna revščina. Urša je rodila več otrok, ali živel je še edini sin Janez, vsi drugi so pomrli v otroških letih. Vdova se je bila že postarala, zato je namenila Janeza oženiti.

Fant je dopolnil že dvaindvajseto leto. Bil je visok, močan, lepe rasti, kakor pravimo: korenjak od nog do glave. Še bolj so vaščani hvalili druge njegove lastnosti. Janez ni ponočeval, ni poznal nobene kvarte, ni šel nikoli drugače v krčmo kakor gredoč z materjo, na božjo pot, ni imel nikoli nobenega

prijatelja, nobene ljubice. Držeč se doma, je delal vse po volji in zapovedi svoje matere. Karkoli mu je velela, je rad izpolnjeval in natančno. Ob nedeljah je šel v cerkev vse tri krat, kadar je utegnil, se je udeležil službe božje tudi ob delavnikih. Družina ga je hvalila na vso moč, kako lepo da ravna z njo, da ni čuti iz njegovih ust žal besede. Vina pije sam prav malo, ali njej da ga privoščijo ob težjem delu, kolikor ga le poželi in popiti more. Šalil se ni nikoli in se niti ni znal, še smejal se je malokdaj. Ali ta resnost se mu je nekako podala, ker je kazal obraz in vsa podoba postavnost in modrost, ki sta se pa prav prijazno ujemali z največjo dobrodušnostjo. Kadar so se pomenkemale v vasi in obližju deklice o možitvi, je rekla marsikatera: „Ko bi bili vsi fantje taki, kakor je Logarjev Janez, ne bi se bilo nevesti nič bati; pač bo srečna, katera ga bo dobila.“

Logarica je imela v sosesčini dobro prijateljico, Flereško. Tudi ta je bila že več let vdova; ker sta gospodarita dva odrasčena sina, je živela prav lahko, brez vse skrbi in brez opravka. Čas si je kratila in ga ubijala s tem, da je obrekovala vse sosede in znance, svoje otroke in včas tudi sebe.

Ko je prišla hči Micka v devetnajsto ali dvajseto leto, je dobila nov posel; noč in dan je premišljevala in razpenjala na vse strani svoje mreže, kako da bi jo omožila prav kmalu, obenem pa prav dobro. Enkrat se pogovarjata z Uršo dal časa o tej reči, Flereška se udari s pestjo ob čelo in pravi: „Oh, medve sva res avši. Čenčava, kako bi omožile hčer in ne pomisliva, da je ženin pod streho. Ljuba moja, kajne, da bi bil lep par — tvoj Janez in moja Micka? Daj roko, udarival!“ Urša se obveseli in pravi: „Sam Bog ti je vdihnili to misel. Radi se imava že medve, naj se imajo najini otroci pa še rajši, hi, hi, hi!“

Še tisto uro pove svoj namen Logarica sinu in Flereška hčeri. Janez se namrdne: „Ali to merkvico da bi jaz vzeti? Kaj za božjo voljo vam hodi na misel?“

Mati se začudi tem besedam: „I no, kaj pa ti je? Saj si kaj boljše pa ne moreš želeti. Micka je pridna, je prebrisana, je

poštena, je lepa — kaj češ več? In brez denarja tudi ne bo. Karih tri sto goldinarčkov bo že prinesla. Jaz te na to ne bi silila, če ne bi bila prepričana, da bo ženitev prav za te in zanjo.“

Janez odgovori resno in odločno: „Za Micko ne maram in besedi naj bo konec. Ima nekaj v sebi, da je ne morem videti. Enkrat sem padel z onele hruške in dobro se spominjam, kako hudobno se mi je zakrohotala. Tako prismojena in zoprna se mi ne zdi nobena punca v celi fari.“

Mati maje z glavo in pravi: „Se boš premislil. Noben človek še ni rekel, da je Flereška prismojena. Besedo zna tako postaviti in zasoliti, da sem se dostikrat kar zavzela. Tebi se danes menda sanja ali pa si bolan.“

Ali vse govorjenje materino je bob ob steno, Janez ostane trdovraten in veli: „Mati, izberite mi katerokoli drugo, pa vas bom iz srca rad bogal. Samo za Micko mi molčite!“

Nič bolje ni opravila Flereška pri svoji hčeri. Najprej se ji je Micka na ves glas nasmejala: „Kaj — tega štora, tega gumpca, to nerodo, to kisljo repo mi ponujate?“ Ko ga pa začne mati na vso moč hvaliti in se ji čudi, kako da sama ne pozna lepih lastnosti Janezovih, ji seže nevoljno v besedo in zagodrnja: „Ljubši bi mi bil vsak vdovec kakor ta pusti Janez. Iz te moke se ne peče dober kruh.“

Deklica je sodila Logarjevega nemilo in krivo. Ali laglje se ji bo odpustilo, ko povem pravi vzrok. Že v šestnajstem letu se je bila zaljubila v čednega fanta bližje vasi. Svoje občutke je skrivala materi, ker je vedela, da ji ljubček ne bo všeč. Ni imel drugega ko rečno kajžico, njivo in svoje rokodelstvo. Od doma je šel že pred dvema letoma, nikomur ni bilo znano, ne kje je ne kdaj se bo vrnil. Dosti solz je pretočila natihoma uboga milica; dozdevalo se ji je čimdalje bolj jasno, da se njena nada ne bo izpolnila nikdar; včas so jo obhajali tudi sumi, da jo je v tujem svetu pozabil.

Flereška in Logarica nista marali za upor svoje dece. Tolažili sta se s skušnjo, da se je že veliko mladih ljudi od konca branilo drug drugega, ali nazadnje da so se itak poročili in živeli zadovoljno.

Kdo bo gasil strasti?

Razmere na področju požarno varstvene dejavnosti v novomeški občini so zrele za temeljno razčiščevanje

Na celotnem področju požarne varstva v novomeški občini očitno marsikaj ni tako, kot bi moralo biti. Še posebno bi to lahko rekli za najširšo samoupravo v okviru občinske interesne skupnosti za varstvo pred požarom. To je ne nazadnje pokazala tudi zadnja že drugič sklicana in kljub temu komaj sklepčna seja skupščine te skupnosti pretekli četrtek, na kateri je v petih urah padlo veliko ostrih besed.

Zataknilo se je že na začetku, ko bi morali delegati potrditi sklepe decembrske skupščine, ki je bila prav tako nesklepčna, kar pa so takrat ugotovili naknadno. Ta skupščina je med drugim sprejela sklep, da administrativna, finančna in druga strokovna opravila prenesejo v delovno skupnost SIS stanovanjskega in komunalnega gospodarstva, kar je bilo z letošnjim februarjem izvršeno. V razpravi pa so delegati ponovno načeli vsa vprašanja, ki so jih razčiščevali že lani pred to odločitvijo. Kaj jih je motilo? Seveda predvsem znesek, ki naj bi ga skupnost prispevala za delo delovne skupnosti. Menili so, da je to delo sedaj dražje, da pa tega v večji strokovnosti dela za interesno skupnost ni videti. Prav tako je jedro spora tudi nerazrešen problem strokovnega delavca za občinsko gasilsko zvezo, delo katerega je doslej opravljala strokovna tajnica interesne skupnosti.

Po dolgi in ostri razpravi so delegati vendarle potrdili ta sklep, s tem da so zahtevali, da se sporazum z delovno skupno-

stjo sprejema vsako leto in da se iz nje izstopi, če delo ne bo teklo v redu. Takoj pa bo treba rešiti tudi problem dela za občinsko gasilsko zvezo.

Problemov in kratkih stikov je vsekakor toliko, da bo celotno stanje na tem področju moralo že v kratkem temeljito pretresti predsedstvo skupščine interesne skupnosti. Z razčiščevanjem odnosov ne kaže odlašati, saj se sicer zna zgoditi, da ne bo moč izvrševati programov. Predvsem pa bo treba samoupravo interesne skupnosti dvigniti nad gasilsko operativno, je rekel eden od razpravljalcev, ter pravilno vzpostaviti sedaj očitno pretrgane linije v celotni požarno varstveni dejavnosti, ki hromijo tako delo samouprave kot gasilskih društev in drugih izvajalcev požarnega varstva. Ob tem naj samo omenimo (kar je bilo navrženo tudi na skupščini), da je družbeni pravobranilec samoupravljanja že „zagrozil“ z ukrepom družbenega varstva nad sisom zaradi kršitev samoupravnih poti in norm.

Za razpravo o letošnjem programu dela in finančnem načrtu interesne skupnosti, ki naj bi vendarle bila glavna točka, je v takih razmerah ostalo malo časa. Delegati so program sprejeli, čeprav očitno marsikdo nezadovoljen s predvideno delitvijo sredstev. Priznali so, da bo razdelitev sredstev predvsem za gasilska društva lažje narediti, ko bodo izdelana merila za delitev (sprejeli naj bi jih še letos) ter ocena požarne ogroženosti v občini. Z. L.—D.

DELO JIH JE ZDRUŽILO — Za prebivalce Dolenjega in Gorenjega Kamenja pod Hmeljnikom je bilo asfaltiranje ceste najtežja naloga, čeprav še niso pozabili, kako so kopali v kamenje več kot dva kilometra daleč za vodovod. (Foto: J. Pavlin)

Pot do zdravih zob polna ovir

Čeprav je novomeška zobozdravstvena služba v zadnjih letih dosegla velik napredek, še zdaleč ni kos potrebam — Manjka tretjina delavcev — Zavora razvoju tudi sistem financiranja

Na račun zobozdravstva je v novomeški občini še vedno precej pripomb. Ne gre sicer prezreti, da je ta dejavnost v zadnjih letih dosegla izreden napredek, a čakalna doba se prav nič ne skrajšuje, saj potrebe naraščajo bistveno hitreje od finančnih, kadrovskih in drugih možnosti zobozdravstvene službe.

O razmerah na področju zobozdravstva v novomeški občini je bil obširnejši govor na zadnji seji skupščine novomeške zdravstvene skupnosti pretekli torek.

Pri tem je delegate zanimalo predvsem, kako je z delovnimi normativi, z izkoriščenostjo delovnega časa in z organizacijo dela pa z nagrajevanjem po delu v zobozdravstvu. Od vsega tega je namreč še kako odvisna dolžina čakalne dobe, pa tudi kakovost zobozdravstvenih storitev. Zdravstveni delavci so seveda

postregli s podatki. Kot že rečeno, je bil v zadnjem času v zobozdravstvu dosežen velik napredek, predvsem v otroškem, kjer so uredili več ambulant za predšolsko in šolsko mladino. A potrebe so tako velike, da bi potrebovali kar tretjino več zobozdravstvenih delavcev, kot jih je sedaj, če bi hoteli zadovoljiti vse.

Ob tem je treba reči, da za zobozdravstvene poklice ni zanimanja in da niti na razpisane štipendije ni odziva, poleg tega pa je zaposlovanje tako ali tako omejeno. Vsi zobozdravniki delajo sedaj toliko, da presegajo delovne norme in načrte. Kako naj delajo še več (čeprav rezerve morda so), če s tem škodujejo celotnemu kolektivu zdravstvenega doma, saj več dela pomeni večje stroške in preko-

račitve načrtov, na osnovi katerih dobi zobozdravstvena služba točno določeno vsoto denarja? Tako tudi o nagrajevanju po delu ni moč govoriti, saj za to preprosto ni denarja. V takem položaju, ki pa seveda ni novomeška posebnost, temveč sedaj veljavni sistem financiranja zdravstva, je praktično onemogočeno boljše delo in hitrejšo odpravljanje vseh slabosti z dolgo čakalno dobo vred.

Delegati so zaključili razpravo s sklepom, naj Zdravstveni dom Novo mesto do jeseni pripravi razvojni načrt zobozdravstvene službe v novomeški občini, ki bi ga uresničevali postopoma glede na denarne možnosti. Zdravstveni center pa je dobil nalogo, da pripravi celovitejši načrt vseh kadrovskih potreb in štipendiranja, saj sedaj primanjkuje še veliko zdravnikov in drugih zdravstvenih delavcev tako v bolnišnici, kot tudi v osnovni zdravstveni dejavnosti. Pri tem je bil posebej poudarjen problem internega oddelka novomeške bolnišnice, kjer se je število zdravnikov v zadnjih letih celo zmanjšalo in imajo sedaj le polovično zasedenost, zaradi česar je strokovnost dela vse bolj sporna.

Z. LINDIČ—DRAGAS

Vaščani Dolenjega in Gorenjega Kamenja so prišli tudi do asfalta

Tako složnih in zagnanih za delo, kot so vaščani Dolenjega in Gorenjega Kamenja v krajevni skupnosti Bučna vas, je res težko najti v vsej občini. Leta 1980 so obnovili elektriko, pred šestimi leti so napeljali telefon, pred dvema letoma pa so iz novega zajetja v Cegelnici pri Hmeljniku napeljali v vas vodovod. Najtrši oreh v prizadevanjih za boljši jutri teh vasi v vznožju Hmeljnika pa so strli pretekli teden, ko so v obe vasi, ki štejeta štirideset hiš „potegnili“ asfaltno cesto.

„Vsakič, ko smo v vas uvajali novost, je bilo hudo, tole s cesto pa je bilo najtežje. Še dobro, da je sedaj vse v vasi.“ je povedal domačin Stane Krámer, ki ima ob Karlu Patetu in Jožetu Bašlju v vasi največ zaslug za dvig iz zaostalosti. Zagotovo pa ceste še ne bi bilo, če krajani Bučne vasi ne bi imeli tako prizadevnega predsednika sveta krajevnne skupnosti, kot je Jože Brodnik iz Gorenjih Kamenc, ki je gradnji ceste namenil tudi teden dni svojega dopusta. Cesto so pridni Kamenčani speljali po novi trasi že pred desetimi leti, letos pa se jim je uresničila dolgoletna želja. Vsako gospodinjstvo je prispevalo 30.000 din, nekaj je primaknila krajevna skupnost iz samoprispjevka, kar 500. tisoč din pa je prispevalo Gozdno gospodarstvo Novo mesto. Skupna dolžina asfaltiranih površin je 3.500 m, predračun del, ki jih je opravilo Cestno podjetje, pa znaša 4,5 milijona dinarjev. Ob tem velja zapisati, da tudi asfaltiranje ni potekalo brez pridnih domačinov, ki so opravili skoraj 100 prostovoljnih ur na gospodinjstvo.

V krajevni skupnosti Bučna vas nameravajo letos, seveda če bo dovolj dobre volje in finančnih sredstev, razširiti pokopališče v Dolenjih Kamencah in sezidati novo mrliško vežico, za asfaltiranje pa bodo pripravili tudi makadamski cestni odsek proti Hudemu.

J. P.

Razčlenili novomeško starost

Anketa je pokazala, da večina starejših ljudi v treh novomeških krajevnih skupnostih ne potrebujejo sosedске pomoči, ker jim pomagajo sorodniki — Razvijati pa kaže dnevno varstvo

Z domom starejših občanov v Novem mestu je bilo brez dvoma veliko narejenega za razreševanje problematike ostarelih ljudi v novomeški občini. Ker pa zmogljivosti doma ne zadoščajo več (z dograditvijo, ki bo končana jeseni, naj bi potrebe nekako le pokrili) in ker mnogi ostareli še vedno gledajo na dom kot na zadnji izhod, je potrebno pri nadaljnjem reševanju te problematike izkoristiti prav vse možnosti, da bi vsem ostarelim omogočili človeka vredno življenje, ne pa le zivotarjenje v pozabi in osamljenosti.

Problematika starejših občanov je v novomeški občini vedno bolj prisotna. Kar 10 odstotkov občanov (5.678) je namreč starejših od 65 let. Vedno več je tudi ostarelih, ki ostajajo sami in potrebujejo pomoč pri vsakodnevnih opravilih, če nimajo nikogar, ki bi skrbel zanje.

Center za socialno delo Novo mesto, ki se aktivno ukvarja z reševanjem teh problemov, je pred kratkim opravil posebno anketo v treh novomeških krajevnih skupnostih (Kandija—Grm, Drska in Center), da bi ugotovil potrebe po pomoči in oblikah pomoči starejšim občanom. V anketi so zajeli 431 občanov in z ugotavljanjem družinskih, zdravstvenih, materialnih in stanovanjskih razmer prišli do zanimivih podatkov, ki dajejo usmeritve za nadaljnjo aktivnost pri skrbi za ostarele občane v teh in tudi drugih krajevnih skupnostih.

Anketa je sicer pokazala, da starejši občani v teh treh krajevnih skupnostih večinoma ne potrebujejo posebne nege in postrežbe in tudi ne sosedске pomoči, saj jim pomagajo sorodniki. S tem pa seveda še ni rečeno, da je povsod tako.

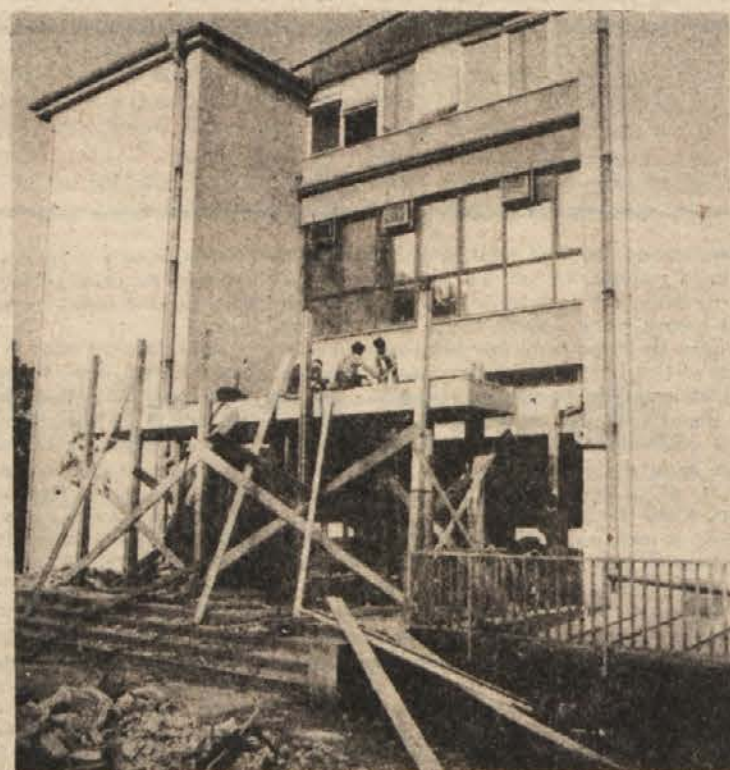
Ko so delegati na zadnji seji skupščine novomeške skupnosti socialnega skrbstva obravnavali analizo ankete, so v celoti podprli predloge Centra za socialno delo, kako delati v prihodnje, ter še sami navrgli nekaj koristnih predlogov. Tako naj bi v vseh krajevnih skupnostih organizirali sosedске pomoči, naredili sezname starejših ljudi, ki takšno pomoč potrebujejo, pa tudi konkretne zadolžitve, kdo bo komu pomagal. Nosilci te aktivnosti bodo krajevne organizacije Rdečega križa, vključili pa naj bi vse, ki želijo prostovoljno pomagati ostarelim sokrajanu, še posebno osnovnošolsko mladino. Za mestno območje pa že tečejo pogovori za oblikovanje posebnega koordinacijskega odbora, ki bo

dnevno varstvo odraslih ter razne servisne dejavnosti (pranje perila, dostava hrane na dom itd.) za starostnike, ki imajo pogoje, da živijo doma, vendar pa se počutijo osamljene.

Anketa je prav tako pokazala, da starejši ljudje v primeru bolezni potrebujejo laično zdravstveno nego na domu. Ali naj bi jo organizirali ob strokovni zdravstveni negi (patronaži) ali pri domu starejših občanov, ostaja še odprto vprašanje, ki ga bodo obširneje obravnavali v skupnosti socialnega varstva. Z. L.—D.

skrbel za to, da bi se takoj načrtno lotili dela.

Podpreti velja tudi predlog, naj bi se dom starejših občanov po dograditvi še bolj odprl navzven in razvil

PRICELA SE JE ADAPTACIJA POŠTE — V teh dneh so delavci SGP Pionir že pričeli z deli za razširitev glavne poštne stavbe na Novem trgu v Novem mestu. V času gradnje, ki bo predvidoma zaključena do srede oktobra, bo delo na pošti oteženo. Poštni razdelilni center za delovne organizacije bo začasno posloval na Cikavi, odprta pa je tudi poštna podružnica na desnem bregu Krke (Majde Šilc 20) s celodnevno službo. V času adaptacije je nekaj sprememb tudi v prometnem režimu, saj je parkiranje pred pošto dovoljeno le službenim vozilom JLA, PTT in občinske skupščine, da pešce pa je zgrajen zavarovan leseni hodnik iz smeri občinske stavbe. (Foto: J. Pavlin)

Ugoden start v zdravstvu

Novomeška zdravstvena skupnost je v letošnjih prvih treh mesecih poslivala v začetnih okvirih

Novomeška zdravstvena skupnost je v prvih treh mesecih letošnjega leta poslovala razmeroma zelo ugodno. Po veljavnih prispevnih stopnjah je zbrala 169,7 milijona dinarjev, kar je 25,84 odstotkov letnega plana, v celoti pa skoraj 174 milijonov dinarjev, kar je skoraj odstotek več, kot znašajo dovoljena sredstva za tromesečje.

Sredstva so bila presežena pri prispevku iz bruto osebnega dohodka zaradi višje prispevne stopnje v tem času. Le-ta je bila z aprilom že znižana za 0,88 odstotka, v prvem trimesečju zbrana sredstva nad dovoljeno porabo pa so izločena na poseben račun pri SDK.

In kako je bilo s porabo denarja? Za nadomestila osebnih dohodkov, pogrebne, posmrtnine in potne stroške je šlo 18 milijonov, kar je nekaj manj kot 24 odstotkov letnega plana. Tudi izdatki za osnovno zdravstveno varstvo v celoti niso bili preseženi, razen za splošno ambulantno in dispanzersko ter preventivno dejavnost, kar pa bodo izravnali z rebalansom plana, po katerem bo ta dejavnost dobila nekaj več sredstev.

Izdatki za bolnišnično zdravljenje so v prvem četrtletju nekoliko presegli načrte, znatno pod planom pa so bili izdatki za zdraviliško zdravljenje. Tudi stroški za zdravila in injekcije, ortopedske in druge pripomočke ter zdravstveno varstvo vojaških in vojnih invalidov niso presegli načrtov.

Vsi podatki kažejo, da so razmere v zdravstvu zaenkrat kar ugodne. Je pa seveda vprašanje, kako bodo do konca leta „vozile“ predvsem izvajalske zdravstvene delovne organizacije, saj se bolezni in korišćenje pravic očitno ne obračata po možnosti oz. v začetku leta dogovorjeni višini sredstev za zdravstveno varstvo.

SPOSOJENO TRNJE

— Poznamo dobre novinarje, ki so postali slabi politiki. Toda včasih se ne bodo nikoli več vrnili v novinarstvo. (Iz Svijeta)

Na pamet delegatski „da“

Še vedno ni izračunov, kaj bo prenos obveznosti in pravic iz zdravstvenega varstva na združeno delo, ki ga zahteva zakon, pomenil za posamezni tozd

Čeprav so delegati v skupščini novomeške zdravstvene skupnosti veliko razpravljali že o osnutku aneksa številka dve k samoupravnemu sporazumu o temeljnih planih občinske zdravstvene skupnosti za obdobje 1981—85, niso bili nič manj glasni na zadnji seji pretekli torek ob sprejemanju predloga tega aneksa ob zaključku nekaj tednov trajajoče javne razprave v združenem delu.

Pisali smo že, da ta akt predvideva prenos pravic in obveznosti iz zdravstvenega in tudi invalidskega varstva na temeljne organizacije združenega dela. Prav o tem je bilo vseskozi veliko pomislov. Pripombe, kolikor jih je bilo, so precej podobne. Prevladuje mnenje, da bo to prehu do breme za združeno delo v sedanjem težkem gospodarskem trenutku in da tega sedaj niti materialno niti kadrovsko nismo sposobni uresničiti.

Vse kaže, da je res tako. Prav tako pa je res, da bi moral biti takšen sistem vpehjan po sedaj veljavem zakonu o zdravstvenem varstvu že leta 1981 in da je

poudarjanje prehudega bremena za združeno delo bolj ali manj govorjenje na pamet. Konkretni izračuni, kaj prenos pravic in seveda obveznosti na temeljne organizacije pomeni, namreč niso narejeni, čeprav je bilo o tem ves čas veliko govora in zahtev.

Ob vsem tem nič ne pomagajo in ne spremenijo stvari niti ugotovitve, da je bil že zakon sprejet preveč na hitro, brez potrebnih priprav, na kar opozarjajo tudi drugod po Sloveniji. Kar je, je. Zakon je tu in očitno se ne da več odlašati z njegovo celovito uveljavitvijo. Tako so delegati z veliko večino tudi sprejeli predlog aneksa, pri tem so poudarili, da je treba dati delavcem v posameznih temeljnih organizacijah v roke tudi izračune, kaj bo ta prenos zanje pomenil, ko se bodo odločali o sprejemu aneksa. Kako naj bi ta akt uresnili v praksi, je očitno že drugo, čeprav še pomembnejše vprašanje, ki mu bo treba posvetiti še veliko časa in dela.

Z. L.—D.

Udarjeni dobri gospodarji

Novoles daje pobudo delegatom, da se zavzamejo za spremembo predpisov, ki vsem enako omejujejo stroške za potovanja

Dipl. pravnik Remzo Skenderović, pomočnik direktorja Novolesovega tozda za blagovni promet, je na nedavni seji novomeške občinskega komiteja razpravjal o nemogočem položaju, v kakršnem so se znašle delovne organizacije, ki povečujejo izvoz in si prizadevajo čimveč prodati tudi doma. Vzrok? Predpisi, ki omejujejo potne stroške. Tovariš Skenderović je svojo izjavo še dodatno osvetlil v pogovoru:

„V gospodarstvu imamo kopico problemov zaradi tega, ker začasni predpisi in ukrepi onemogočajo pravo načrtovanje, brez dolgoročno znanih pogojev

Dipl. pravnik Remzo Skenderović: „Po telefonu se ne da prodajati, ne doma in zlasti ne v tujini.“

gospodarjenja pa je težko dosežati planirane rezultate. Med take začasne predpise in omejitve sodi že lani uveljavljen zakon o omejitvi porabe izdatkov, letos pa je začasna prepoved razpolaganja z delom dohodka za iste namene še strožja in dovoljuje še manjšo porabo. Novoles na primer, ki je že prejšnja leta, ko še ni bilo stabilizacije, varčno ravnal z vsemi vrstami notranje porabe, je tako bolj prizadet kot delovne organizacije, ki so na debelo trošile denar za dnevnice,

potne stroške doma in v tujini, za kilometrino, reprezentanco, reklamo in podobno. Taki so imeli višjo startno osnovo.“

– V čem se kažejo težave, ki jih te omejitve prinašajo delovni organizaciji v praksi?

„Pri nas smo, recimo, skoro na vsaki drugi seji kolegija obravnavali podatke o stroških, ki smo jih v te namene že porabili, da ne bi bili morebiti kršilci, kajti to štejejo za gospodarski prestopke in tudi kazni so visoke. To preračunavanje vzame veliko časa. Upoštevati je treba, da so stroški za bencin, hotele, vozne karte veliko večji, hkrati pa je vsota, ki jo smeš porabiti za te namene, letos še manjša. V primeru Novolesa – tako pa je tudi v ostalih delovnih organizacijah – ne moremo prodaje, nabave in obdelovanja tržišča opravljati po telefonu. Zgodilo se bo, da bomo verjetno že avgusta ali septembra porabili dovoljena sredstva za vse leto – kaj pa potem? Letos povečujemo izvozni plan, računamo več prodati na domačem trgu, do raznih materialov za proizvodnjo je vse težje priti. Če nisi ob vsem tem prisoten na terenu, si vlak zamudil.“

– V čem vidite izhod, kajti kršilci predpisov nočete biti, radi pa bi tudi izpolnili dogovorjene planske obveznosti?

„Rešitev je samo v čimprejšnji spremembi predpisov, zato menimo, da bi se morali naši delegati v republiški in zvezni skupščini zavzemati za želje združenega dela. Vedeti je treba namreč, da so zlasti na tujih tržiščih pogoji prodaje vse težji, vse hujša je konkurenca, zato je prisotnost v poslovnem svetu nujna. Seveda to pomeni stroške, toda če hočemo izvažati, še več izvažati, moramo na take stroške pristati.“

R. B.

MANJ PISARN, VEČ KONFORTA ZA DELAVCE – Delavci Iskre, tozda Elektrospojnih vezij iz Novega mesta, ponosno in z velikim pričakovanjem čakajo na preselitev v nove prostore na Cikavi. Posamezne oddelke bodo selili po etapah, tako da bo proizvodnja potekala nemoteno. V tem času že pripravljajo regalna skladišča, saj bodo najprej preselili material, ki ga imajo vskladisčenega na različnih lokacijah v okolici Novega mesta. Utesnjeni prostori na Ragovski niso omogočali normalnih delovnih razmer, na Cikavi pa bo za delavce vse drugače. Veliki proizvodni prostori, garderobe, kuhinja z jedilnico in še marsikaj je tisto, česar se delavci najbolj veselijo. (Foto: J. Pavlin)

Danes pripravljati za jutri

Vrsta sklepov zavezuje združeno delo v načrtnejše in dolgoročneje kadrovanje, da ne bo zdajšnja generacija šolarjev ostala brez zaposlitve – Odpraviti neskladja!

Letos končuje šolanje 25 medicinskih sester, 16 bolničarjev in 21 kmetijskih tehnikov, katerim bo težko zagotoviti že pripravništvo, kaj šele zaposlitev. Na delo v stroki skorodaj ne morejo računati. To pa je le del neskladij, ki se v novomeški občini kažejo med potrebami združenega dela in šolsko mrežo, oziroma željami mladih. O tovrstni problematiki je tekla beseda na nadaljevanju zasedanja dveh občinskih zborov 16. maja.

S komaj zagotovljeno sklepčnostjo v zboru združenega dela in družbenopolitičnem zboru, medtem ko delegatov zbora krajevnih skupnosti ni bilo dovolj in so prisotni odšli, so delegati novomeške občinske skupščine nadaljevali v aprilu prekinjeno skupno sejo.

Kot sta ob obširnem gradivu še dodatno poročala Jure Gros, predsednik odbora za usmerjeno izobraževanje pri OIS, in Rožica Šonc za skupščino zaposlovanja, so na vidiku dokajšnje težave pri zaposlovanju zdaj šolajoče se generacije mladih. Sole usmerjenega izobraževanja so po kadrovskih in prostorskih zmogljivostih sicer zastavljene tako, da bodo zadoščale večletnim potrebam, toda večina mladih se želi izsolati vsaj do pcte stopnje izobraževalnih programov, medtem ko združeno delo išče predvsem ljudi s poklici ožjih profilov.

Tako je očitno, da bodo tudi generacije gradbenih tehnikov iskale zaposlitev, obenem ko gradbena podjetja na vse pretege iščejo zidarje, tesarje in podobno izsolane ljudi. Podobno je pričakovati v zdravstvu in delno v kmetijstvu. Lahko bi te

ške in sili ljudi v poklic, za katerega nimajo veselja.

Ugotovljeno je tudi, da je število kadrovskih štipendij iz leta v leto manjše. Medtem ko je bilo lani razpisanih 820 štipendij, jih je v letošnjem šolskem letu le še 721, vsako leto pa približno tretjina teh štipendij ostaja nepodeljenih, ker zanje ni zanimanja. Tudi to je očitno dokaz razkoraka med potrebami združenega dela in poklicnimi željami mlade generacije.

VAVTA VAS: VEŽICA BO

V Vavti vasi bi radi zgradili na pokopališču mrliško vežico, pa je doslej gradnja ovirala predvsem nejasnost glede zemljišča. Eдини prostor, kjer bi lahko tako poslopje postavili, je last župnišča, ki ni bilo voljno zemlje prodati. Našli pa so drugo rešitev: po menjalni pogodbi, ki so jo potrdili tudi na seji dveh občinskih zborov 16. maja, bo župnišče v zameno za 16.31 m² zemljišča dobilo 6.100 m² gozdne parcele, obenem pa so se dogovorili za doplačilo v gotovini, in sicer v znesku 40.000 dinarjev. Tako je zadeva z zemljiščem urejena, da krajevna skupnost ne bo več ovirana pri začetku del.

ZA DRAGE INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente so prispevali: Sob Novo mesto 4.000 din namesto v enca pokojnima Milanki Rkman in Avgustu Košku; Tovarna zdravil Krka 50.000 din namesto šeststik za 8. marec; Tovarna zdravil Krka 3.000 din namesto v enca pokojnemu Miloradu Dimitriću in osnovna organizacija ZSMS 10.000 din.

»Dolenjski list«

Jadran je letos „preslan“

Se nobeno leto ni bilo v delovnih organizacijah toliko zanimanja za letovanje v lastnih počitniških zmogljivostih kot letos. Ni potrebno ugibati, zakaj, kajti padec življenjske ravni in hkratne podražitve penzijskih in gostinskih uslug onemogočajo poprečnemu Dolenjcu letovanje na morju, kakršno si je prej le kdaj pa kdaj privoščil. Anketa med slučajno mimoidočimi na ulicah Novega mesta je potrdila domnevo, da v hotelih naših gostov skorodaj ne bo.

Anton Šporar, upokojenec iz Jerebove 20: „Grem za deset dni na zdravstveni oddih v Šmarje-

Milena Opara, varuhinja iz Segove ulice: „V delovni organizaciji sem prosila za letovanje v naših počitniških prostorih, vendar je bilo prosilcev preveč in moja prošnja je bila zavrnjena. Smo tričlanska družina in na bivanje v hotelu ne moremo računati, ker tega ne zmoremo,

Darko Šporar (slučajni soimeznik prvega anketiranca), oddekovodja v Novolesovi trgovini: „Z družino gremo na oddih v Červar. Žena je dobila mesto pri svoji delovni organizaciji, sicer ne bi šli nikamor. Navadno gremo poleti na morje, ampak nikdar po hotelih, vselej po sindikalni liniji. Še to je drago, da komaj zmoremo.“

R. B.

Milena Opara

Justi Pirc

pač pa bomo šli morebiti s šotorom. Sicer pa z letošnjim pravim dopustom slabo kaže.“

Justi Pirc, gospodinja iz Podgore pri Prečni: „Še nikdar v življenju nisem bila na počitnicah kje na morju ali drugod, pa seveda tudi letos ne bom šla. Mož je invalidsko upokojen, sin je še v šoli, denarja je malo. Vsaki dve leti grem na svoj dom na Štajersko, letos pa tudi tega ne bo. Kar doma bomo, saj smo tega vajeni.“

Darko Šporar

Anton Šporar

Ške Toplice, vendar na stroške Zveze borcev, kar pomeni zame brezplačno. Da bi šla z ženo kam na morje, niti ne misliva, je predrago. Prejšnja leta sva še kdaj pa kdaj šla, zdaj nama je tak oddih nedosegljiv.“

R. B.

Zdaj kupci postavljajo pogoje

Zastoje v gradbeništvu, predvsem pa padec kupne moči prebivalstva, čutijo tudi v zaloški Opekarni – Bodočnost ni obetavna, ker je proizvodnja odvisna od mazuta

Časi so se spremenili. Pred dvema letoma so kupci še toplo opeko vozili iz zaloške opekarnice, za kvaliteto sploh niso vprašali. Samo da je opeka bila! Danes imajo na zalogi enotedensko proizvodnjo, kupec pa zahteva blago ne samo dobre kvalitete, ampak tudi v roku dostavljeno.

„Če bi proizvajali samo opečnate izdelke, bi bili že v izgubi, kot so nekatere slovenske opekarnice. Rešuje nas trgovina z reprovromaterialom,“ navajajo odgovorni v Opekarni Zalog. Ni več tako, kot je bilo do nedavnega, da je bila proizvodnja za leto dni vnaprej prodana. Zdaj delajo za sprotno prodajo, imajo enotedensko zalogo proizvodnje, veliko več skrbi pa posvečajo obdelavi trga in komerciali. Trg je vedno bolj zahteven.

Zaostrene razmere je čutili že od lanske pomladi. Zasebniki, katerim so prej dobavljali okrog 90 odst. proizvodnje opečnatih izdelkov, gradijo veliko manj, zato se je razmerje

obrnilo. Zdaj prodajajo polovico družbenemu sektorju, samo polovico proizvodnje še za zasebno gradnjo. Zaradi teh sprememb so tudi povečali obseg proizvodnje raznih porolitov, prodirajo na trg z materialom za gradnjo teniških in športnih igrišč pa za izolacijo podov v hlevih. Tega meljejo in sejejo iz poškodovanih opek, pomeni pa le stransko dejavnost. S tem materialom se je zaloška opekarna dokaj hitro uveljavila zato, ker je dobila priznanje za material, ki so ga uporabili na igriščih za mediteranske igre v Splitu.

Kot zanimiv proizvod, ki pa prav tako pomeni stransko dejavnost, omenjajo v kolektivu zidake za vinoteko. Z njimi so že opremili klet za poldrugi vagon stekleničenih vin na Hvaru, precej kupcev pa imajo tudi med zasebniki. In če bo šlo po sreči, bodo nekaj količin teh zidakov poslali tudi v izvoz.

Prvo trimesečje za kolektiv opekarnice ni bilo ugodno, saj so komaj krili stroške. Predvsem so težave z energijo, kajti nova tehnologija dela na mazut. Porabijo ga 150 ton mesečno. Seveda so že razmišljali o presmeritvi na plin ali premog, kot velja stabilizacijski nasvet, toda, . . . Dejstvo je, da ni niti plina in ne premoga, če pa bi hoteli preurediti naprave za ogrevanje s plinastimi ali trdnimi gorivi, bi potrebovali težke milijone. Teh pa nimajo!

Proizvodnja je v opekarni zastavljena tako, da se peč vse leto ne ustavi, razen 14 dni, v času remonta. Tako so tudi za

nedavne prvomajske praznike v opekarni vse dneve delale dežurne ekipe.

Bodočnost je za take delovne organizacije precej negotova. Z domačimi inovacijami (uspešni so bili že prejšnja leta!) skušajo doseči čim boljše izkoriščenost drage energije, upajo pa tudi, da bo opeka v gradbeništvu družbenega sektorja spet postala bolj cenjena. Take težnje je že mogoče zaznati.

R. B.

OPEKARSTVO NI DONOSNO – Ko danes kupci nalagajo opeko na kamione, še kako gledajo, če ni kak kos poškodovan. Še ni dolgo tega, ko za kvaliteto nihče ni vprašal. Čez noč spremenjene razmere so opekarsko proizvodnjo pripeljale na rob donosnosti. Nekaj opekarn po drugih občinah je že nehalo delati. (Foto: R. Bačar)

NESKLEPČNI IN NEODGOVORNI

Na zasedanju treh zborov novomeške občinske skupščine 16. maja je bil zbor krajevnih skupnosti nesklepčen, ker so 4 delegati manjkali, da bi lahko zasedali. Ker pa je bilo med 32 delegati nekaj le prisotnih, tudi iz oddaljenih krajev, so prišli zastoj v mesto. Sejo so zapustili in jo bodo drugič nadaljevali. Nastali so brezpredmetni stroški, izgubljen je bil dragoceni čas, za vse to pa se prisotni in vestni lahko „zahvalijo“ manjkajočim. Ker nekateri delegatske dolžnosti ne jemljejo resno, bi jih morali vsaj resno opozoriti!

Novomeška kronika

ZADNJE ČASE NI POMANJKANJA – Oskrba z mesom se zadnje tedne občutno popravlja, saj je redek dan, ko v mesnicah ne dobijo govedine in svinine na izbiro. Večkrat pa zmanjka kureline, medtem ko o teletini ni več sledu. Tudi ni več takega pomanjkanja pralnega praška in čistil, občasno je mogoče dobiti surovo maslo in margarino, pač pa že več mesecev niso prodajali kave.

SLADOLEDNA SEZONA – Zadnji izredno topli dnevi, v katerih se je izkazalo, da tudi ledeni „svetniki“ nimajo več prave moči, so k prodajalcem sladoleda privabili mlado in staro. Po okusu je sladolead na več prodajnih mestih dober, ampak zanimivo bi bilo izvedeti še za inšpekcijsko mnenje o kvaliteti.

JAGODE SAMO ZA OKO – Medtem ko se je cena prvih paradiznikov na novomeški tržnici od prejšnjega tedna od 300 že spustila na 250 din za kilogram, so prve jagode še vedno po 300 dinarjev. Marsikdo jih le pogleda, postoji ob prijetnem vonju in gre dalje. Solata velja 50 do 60 din kilogram, ponudba pa je precejšnja. Največ prodajalcev je ta čas z različnimi sadikami. Paradizniko-

ve in sadike paprike ponujajo poleg domačih prodajalcev in vrtnarjev številni neznanci iz daljnih krajev. Ker je precej konkurence, cene niso pretirane.

Ena gospa bi rada vedela, na koga pokazati s prstom glede ugotovljenih izgub v nekaterih novomeških delovnih organizacijah, če te izvirajo samo iz dolga države do podjetja. Gre namreč za podpisane in „poštampljane“ izvozne stimulacije, le denarja ni . . .

Z IZROČILOM OBOGATENA SEDANJOST

Za letošnje majsko srečanje na spominskem območju Žumberak - Gorjanci napoveduje občinska organizacija ZZB NOV množično udeležbo svojih članov. Borci se bodo še številne kot doslej pridružili mladim, ki v Pogani jami nadaljujejo izročilo med vojno utrjenih bratskih vezi prebivalstva na slovenski in hrvaški strani gorjanskega hribovja.

V novembru bo srečanje kozjanskih borcev in borcev Zagorskega odreda v Bistrici ob Sotli. Skupaj bodo počastili spomin na boje obeh odredov pred štiridesetimi leti v Obsotelju.

Tudi na Gorjancih bo jeseni še eno borčevsko srečanje. Sešli se bodo v Kamencah, kjer je Gubčeva brigada 1943. leta uničila nemško postojanko. V Brestnici bo domična proslava kozjanskih borcev in aktivistov. Nanjo bodo povabili tudi borci iz drugih območij in prebivalstvo vseh šestih občin, ki so podelile Kozjancem domovinsko pravico.

SREČANJE - V rojstnem kraju Kozjanskega odreda jim pesem bogati vsakdanjik. Moški pevski zbor iz Sromelj sodeluje na vseh proslavah. Lani je imel 18 nastopov. Pel je tudi na posavski reviji v Ševnici in na šentviškem taboru. Enkrat na leto se mu v domačem okolju pridružijo tudi pevci iz drugih zborov na Kozjanskem. Njihov koncert privabi tedaj poslušalce od blizu in daleč (na sliki). To jih spodbuja, da vsak praznik KS popestrijo z novimi zamislimi. (Foto: J. Teppey)

Dokončano delo je najcenejše

V brežiški občini ostaja precej nalog za nov referendumski program - Ceste propadajo, ker je bilo denarja le za najnujnejše - Potrebe še v zdravstvu in šolstvu

V brežiški občini se letos izteka četrti samoprispevek. Zbrani denar so občani namenili za šolstvo, zdravstvo, otroško varstvo, kulturo ter komunalne in cestne objekte.

Uresničevanje referendumskega programa so spremljale tri komisije pri izvršnem svetu občinske skupščine in skupaj z gradbenimi odbori bdele nad porabo družbenih sredstev. Skupnost se je na ta način zavarovala pred morebitnim zapravljanjem.

Večina nalog iz zadnjega programa je bila v tem obdobju izpeljana, čeprav ne vselej v celoti, ker je zaradi podražitev zmanjkovalo denarja. Po zadnjih ocenah bo najbolj prikrajšana bolnišnica v Brežicah, ki je imela ob sprejemu programa zagotovljeno iz samoprispeska le tretjino investicij, tri četrtine pa iz drugih virov. Po novih predpisih mora samoprispevek zagotoviti vsaj polovico potrebnih sredstev, sicer načrtov ni mogoče izpeljati.

Prav zaradi nujnih izboljšav v zdravstvu in zaradi šolstva v občini

že vznikajo pobude za nov samoprispevek. Letos bodo namreč začeli graditi osnovno šolo v Dobovi. Denarja je samo za prvo fazo (to je za osem učilnic in pripadajoče prostore), preostalih osem učilnic z zakloniščem pa je predvidenih za drugo fazo. Pot do nje vodi samo prek samoprispeska.

NA SVIDENJE NA BIZELJSKEM!

Republiška delovna akcija v brežiški občini se bo začela 17. junija. Skupščina akcije Trebče 1983 je na sobotnem zasedanju (15. maja) sprejela samoupravni sporazum o medsebojnih odnosih in obveznostih. Pregledala je opravljene naloge in se dogovorila, kaj je treba še napraviti, da bo delo lahko nemoteno steklo. Brigadirji bodo na Bizeljskem kopali vodovod na več kot pet kilometrov dolgi trasi. Bizeljanci bodo dobili pitno vodo iz Pišec.

drugo fazo. Pot do nje vodi samo prek samoprispeska.

Izvršni svet občinske skupščine opozarja še na potrebo po večji varnosti moderniziranih občinskih cest. Z denarjem iz dosedanjih samoprispeskov je cestna služba lahko opravila le najnujnejša dela brez zapornega sloja na asfaltu in brez zaključkov. Ceste zaradi tega izredno hitro propadajo, občani pa zahtevajo, da se to prepreči. Če bodo ostale take, kot so, bo vržen stran tudi tisti delež samoprispeska, ki so ga do zdaj zbrali za ceste.

Razlogov za razpis petega samoprispeska oziroma za podaljšanje dosedanjega je torej dovolj. Razpoloženje občanov kaže naklonjenost do izpeljave začetnih del do konca, čeprav bodo morali za to še za nekaj let poseči v žepo.

J. TEPPEY

Generacije si podajajo roke

V RK tretjina občanov

Občinska organizacija Rdečega križa v brežiški občini ima za seboj plodna leta, zato obracun dejavnosti za zadnje obdobje njenih aktivistov ne spravljva v zadrego. Pohvalijo se lahko z izredno raznovrstno dejavnostjo in doslednostjo pri uresničevanju sprejetih nalog.

Rdeči križ je tudi ena najbolj množičnih organizacij, saj združuje nad 5300 odraslih in 2466 mladih članov. V krajevnih skupnostih deluje 17 organizacij, aktivni mladih članov pa so v vseh osnovnih šolah. V Rdečem križu deluje tretjina prebivalcev in veliko se jih tudi usposablja za specializirane dejavnosti.

Aktiviste izobražujejo v tečajih za predavatelje, demonstratorje, za nego bolnika in poškodovanca na domu in za poizvedovalno službo. Drugi spet skrbijo za zadostne zaloge rabljene obleke in posteljnine ter tako doprinajajo vsak svoj delež k obrambnim pripravam. Rdeči križ je tudi organizacija, ki vključuje veliko podmladka. Aktivni mladih članov na šolah so v stalnih stikih z organizacijami v krajevnih skupnostih in sodelujejo pri vseh akcijah. Iz šol prihajajo v njihove vrste člani, ki imajo za seboj precej ur usposabljanja za nudenje prve medicinske pomoči. Šolarji se seznanjajo tudi z drugimi dolžnostmi aktivistov RK, predvsem s pomočjo ostarelim krajanom. Vsako leto jih razvedrilo s prikupnimi programi na srečanjih starejših občanov in v Domu upokoencev. Izredno dobro se odzivajo tudi pri zbiranju starega papirja in drugega odpadnega materiala, ki ga tovarne koristno uporabijo kot surovino za svoje izdelke.

Rdeči križ je v občini in krajevnih skupnostih tesno povezan z drugimi organizacijami, pa tudi z interesnimi skupnostmi in društvi. Nalog ima čedalje več, posebej zdaj, ko se osebni standard znižuje zlasti pri tistih podpirancih, ki so odvisni izključno od družbene pomoči. Bolj kot kdajkoli bodo morali prav aktivisti Rdečega križa opozarjati na najbolj pereče primere in skupaj s krajevno skupnostjo poiskati načine in vire, da bodo ostareli in onemogli občani preskrbljeni vsaj z najnujnejšim.

J. T.

NA SENOVEM DOBRI KRVODAJALCI

V krški občini je lani oddalo kri kar 160 krvodajalcev več kot leto poprej. Najbolj so se odrezali v Metalni, kjer je namesto predvidenih 102 krvodajalcev darovalo kri kar 187 delavcev. Senovčani so lahko ponosni tudi na svoje rudarje, saj jih je kri darovalo 155 (plan 102). Močno nad planom so še krška Papirkonfekcija 30 (21) in dijaki tehniške srednje šole. In kakšna bo odzivnost krvodajalcev 24. maja v kostanjeviški zdravstveni postaji v sredo, 25. maja, v osnovni šoli Milke Kerin v Leskovcu, v četrtek v OŠ 14. divizije na Senovem in v petek, 27. maja, v ambulanti Celuloze v Krškem.

KOLIKO JE KDO DOBIL? - V krajevni skupnosti Veliki Podlog zatrjujejo, da so za svoj razvoj prispevali več kot dve tretjini sredstev. Zato menijo, da ne bi bilo napak, ko bi v občini skušali proučiti, kaj so posamezne krajevne skupnosti dobile po vojni z lastnimi prispevki in kaj z družbenimi sredstvi. (Foto: P. Perc)

Z delom pomnožijo vsak dinar

V krajevni skupnosti Veliki Podlog bolj napredujejo, odkar so samostojni

„Odkar smo ustanovili svojo krajevno skupnost, se lažje uresničijo vsi cilji in načrti - tudi samoprispevek. Prvi v občini smo zbrali pšenice in ječmena v vrednosti 45 tisočakov za po uničujoči toči prizadeto Bizeljsko,“ je v kratkem strnil delovanje krajanov krajevne skupnosti Veliki Podlog predsednik tamkajšnje krajevne konference Socialistične zveze Franc Juvanc.

Predsednik skupščine krajevne skupnosti Branko Kerin je občin-

skim funkcionarjem na nedavnem obisku povedal, da se je od 900 krajanov okrog 250 zaposlilo, pretežno v Sigmatu, za samoprispevek za komunalno opremljanje in nabavo opreme za gasilce pa je na referendumu leta 1980 glasovalo kar 70 odst. volilnih upravičencev.

redi prevoznikov pa po besedah predsednika delegacije za zbor krajevnih skupnosti Jožeta Urbanca povzročajo delegatom nemalo preglavic. Seje, ki so v krški občini že nekaj časa predvsem popoldne, morajo predčasno zapustiti, kar gotovo ne vpliva dobro na delovnost delegatov, saj tudi zato ni prave povratne informacije.

Poleg zelo občutljivega romskega vprašanja, še zlasti po tragičnem dogodku pred časom, krajane Velikega Podloga že nekaj časa pestijo neurejeni podvozi, ki ob vsakem večjem nalinu ohromijo promet. Za asfaltno preprogo so poskrbeli v vseh vaseh, zmanjkalo pa jim je

denarja za zaporno plast asfalta, tako zdaj luknje in razpoke pretijo, da bo treba, če tega problema v kratkem ne rešijo, pričeti vse znova.

Pri Sigmatu bodo pričeli urejati spominski park „88 dreves za tovariša Tita“, Društvo prijateljev mladine, ki je eno boljših v občini, pa je bilo pobudnik za ureditev osnovne šole, kjer so preuredili stanovanje za vrtec. Če k temu prištevamo še urejanje igrišča in otroškega igrišča, potem lahko z gotovostjo trdimo, da so krajanje opravili preko 1700 udarniških ur. Taka zagnanost pa že zasluži posebno pozornost tudi zato, ker DPM skuša po vaseh zgraditi manjša igrišča s peskovniki.

P. P.

USPEŠNO DELO PIONIRSKÉ HRANILNICE

Na naši šoli že devet let deluje pionirska hranilnica. Varčujemo vsi učenci, saj že cibani ob sprejemu v pionirsko organizacijo dobijo hranilno knjižico z začetno vlogo. Hranilnico vodi devetčlanski svet in je odprta petkrat na teden. V njej dela 27 delavcev, razporejenih v pet skupin. Člani hranilnice se udeležujejo vseh tekmovalij, ki jih pripravlja Temeljna posavska banka Krško, na medšolskem tekmovalju sodelujemo z likovnimi in literarnimi prispevki. Lani smo ob dnevu varčevalcev v Stubiici prejeli priznanje in denarno nagrado kot najuspešnejša hranilnica v Posavju. Varčevalci pišemo tudi sestavke o svojem delu, izdajamo glasilo Zrnca.

Člani novin, krožka in svet PH OŠ Krško

Ivan Arh

„Za vseh šest vasi smo nabavili kontejnerje za smeti, opremo za gašenje, kabel za javno razsvetljavo, samo obnova zadržnega doma pa nas je veljala 500 tisočakov. Pomembna bo še ureditev vodnjakov in prevozov solarjev v Krško in Novo mesto,“ je bil še bolj določen Ivan Arh, predsednik sveta KS. Menil je, da ni prav, ker pri Križaju, kamor prihajata dva avtobusa Izletnikov, ne počaka Šapovih potnikov, da bi prestopili Neuskajeni vozni

DIVJAD POTREBUJE HRANILNICE

Lovska družina v Velikem Podlogu se zavzema, da bi grmičevje pri Jelšah ostalo zaradi fazanov, jerebic, zajcev in druge nizke divjadi, ki potrebuje zatočišče in remize, kot lovci imenujejo hranilnice. Čeprav zatrjujejo kmetijci, da bodo imeli ob novi farmi prašičev na Pristavi kar desetkrat več grmičevja in da bo tega dovolj za nizko divjad tudi na Gorici, bi vendarle radi obdržali sedanjih okrog 50 arov grmičevja, ki menda silno ovira obdelavo številnih hektarov zemlje.

Rezi Pirc: „Lani smo zbrali za 120 tisočakov zelenjave!“

letovanja pa so prispevali skupnost otroškega varstva 400 tisočakov, izobraževalna skupnost in občinski sindikalni svet pa po 360 tisočakov.

„Ker smo se odločili za najcenejšo inačico, bodo troci prispevali največ ekonomsko ceno, to je 3.334 dinarjev. Pri tej in regresih bomo upoštevali socialno stanje. Organizatorji so se povezali s sindikalnimi organizacijami, kjer so zaposleni starši otrok, in marsikje so sklenili, da bodo pomagali kriti stroške za socialno ogrožene otroke. Še več prostovoljnega dela pa nas čaka v pripravah in pri izvedbi akcije letovanj. Zlasti bo potrebno zbrati veliko zelenjave in drugih artiklov, predvsem pa prepričati starše, da bodo otrokom omogočili letovanje,“ razlaga prizadevna predsednica Rezi Pirc.

Omenimo naj še, da predvidevajo poleg dveh izmen šole v naravi, šeste in sedme, da bodo v četrti izmeni s Krčani letovali tudi otroci iz pobratenega Obriheima.

P. P.

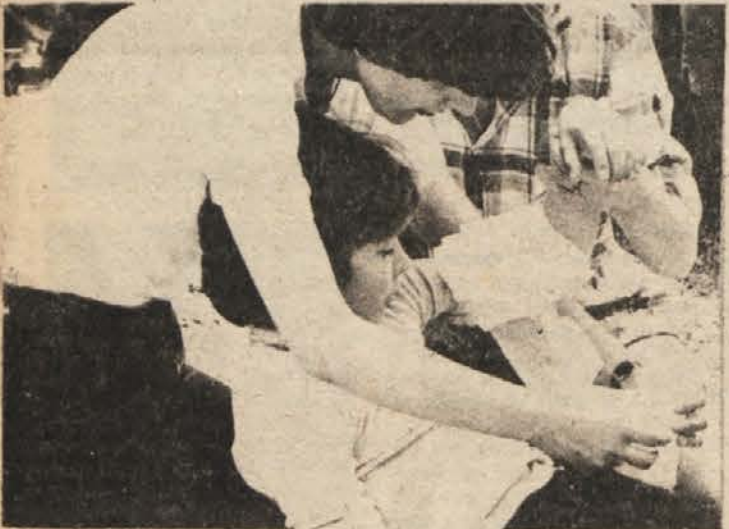
KRŠKE NOVICE

ZREZEK PO PREDLANSKI CENI? Predsednik krške občinske zdravstvene skupnosti Zdenko Picelj že kar slovi po duhovitih razpravah na sejah. To je znova dokazal na zadnjem skupnem zasedanju skupščine občinske zdravstvene skupnosti in vseh treh zborov občinske skupščine. Ko je govoril o težavah zdravstva, je dejal, da ni mogoče omejiti število, kot bi nekateri radi oklestili programe zdravstva, nadalje, da zdravstvo ni trafika, ki jo lahko kadarkoli zapreš. „Mene bi tudi direktor hotela Sremič gotovo vrgel iz hotela, če bi rekel, naj mi postreže z rezekom po ceni iz leta 1981,“ je rekel Picelj, dvorana pa v smeh.

DAVČNA „LESTVICA“ - Kmetje na Gori menijo, da je davčna lestvica preveč izenačena, saj morajo na hribovskih kmetijah

delati, denimo orati, tudi osem ur, v nižinah pa menda to lahko opravijo v treh, štirih urah. Ustreznejša davčna politika naj bi mlade zadržala na zemlji, gotovo pa bodo ne le med kmeti vedno tudi taki, ki bodo o davkarjih dokaj različnega mnjenja...

„IZLETNIKOVA“ OBLJUBA - Pri krškem „Izletniku“ so obetali selitev vseh avtobusov od občine k železniški postaji. Ljudje pa pravijo, da je ostalo še marsikaj po starem, predvsem pa pogrešajo table z označbo prog in vozni red. Bolj „pestro“ je vsaj prodajalki v kiosku „Dela“, ki so ga prestavili pred zgradbo bivše menze hotela Sremič, saj bi ob nalih prodajalki potrebovala vsaj škornje, če že ne čoln, če bi hotela suha do „kopnega.“ Kar je dobro za enega, ni za vse...

ZA POMOČ JE ODLIČILNO ZNANJE. V osnovnih šolah brežiške občine je 2466 mladih članov Rdečega križa. Učence sedmih razredov vsako leto usposablja za nudenje prve pomoči ponesrečencem. To sodi hkrati v sklop obrambnih priprav. Šolske ekipe prve pomoči redno preverjajo svoje znanje tudi na občinskih tekmovanjih. (Foto: J. Teppey)

NOVO V BREŽICAH

TOŽI, POTEM PA GA NI. „Oravnalni svet brežiške KS je doslej pokazal več volje po mirni rešitvi sporov kot tožniki in toženci. Najbolj nerodno je, kadar se pojavijo ne odzove tožeča stranka. Tako sprtih strank ni mogoče pripeljati do poravnave, prizadetim pa prihraniti stroške in čas za tekanje po sodišču. Kdo ve, morda pa nekateri prav v tem uživajo.“

KAKRŠNA SETEV, TAKA ŽETEV, smo navajeni reči, toda pridelek ni vedno odvisen samo od setve. Če bi bilo tako, se prodajalcem v Agrariinih in Slovinovih trgovinah ne bi bilo treba vedno znova zagovarjati, ker nimajo dovolj umetnih gnojil, zaščitnih sredstev in rezervnih delov. Preskrba je slaba, tako da poljedelci ne morejo zavdati vinogradnikom, ti pa ne sadjarjem in vrtnarjem.

ODGOVORNE OSEBE SO KOT POGREŠANE OSEBE. V cestnem prometu ovirajo varnost tudi pre-

obremenjena vozila, prevelik osni pritisk in slaba tehnična opremljenost vozil. Prometni organi to nadzorujejo in o prestopkih obveščajo tožilstvo, toda voznik ni vedno sam za vse kriv. Ko poizvedujejo za odgovorno osebo, jo težko najdejo, še zlasti, če je prijava samo posnetek objektivnih okoliščin. One druge so zamogle in v delovnih organizacijah kažejo malo pripravljenosti po razjasnitvi.

PRIHAJA OBDOBJE TENISA? Na teniških igriščih v Čateških Toplicah bo v sezonskih mesecih po pot trenerjev. V šolo tenisa vabijo odrasle in šolsko mladino, hotelske goste in druge obiskovalce. Člani kluba imajo na voljo dve igrišči, na katerih igrajo lahko vse dni razen ob nedeljah. Terme jim dajejo popust. V kratkem napovedujejo prvi tečaj tenisa za odrasle, takoj na začetku počitnic pa za pionirje. Počitnice Brežičanov naj bi torej minevale v znamenju tenisa.

NAJPREJ NA KATASTER IN REGION

Graditelji se dostikrat lovijo, ker ne vedo na katera pota morajo, da zberejo vso potrebno dokumentacijo za gradnjo. Po novem bo najbolje, da si na geodetski upravi pri občini najprej priskrbijo mapno kopijo. Z njo naj se nato napotijo v predstavništvo Regiona, ki ima poslovne prostore na drugem koncu Sevnice v prostorih nekdanje pralnice v rumenem električarskem bloku (naselje heroja Maroka). Na podlagi prinesene mapne kopije in razpoložljive urbanistične dokumentacije bodo tam lahko ugotovili, ali ima sploh smisel vrtati dalje. Na seji občinskega izvršnega sveta minuli petek v Sevnici, kjer so obravnavali poročilo Regiona, je bilo rečeno, da bodo verjetno lahko izdali lokacijska dovoljenja v okrog 60 odst. primerov. Izvršni svet je namreč na eni prejšnjih sej, kot smo že poročali, sprejel sklep, da je del gradnje v naseljih in kjer to ni izrecno v škodo kmetijstvu, le mogoče sprostiti.

NA DOLGO POT — Krmeljska Metalna se pogumno vključuje v izvoz zahtevne opreme. Na sliki: z nakladanjem dolgih nosilcev zaporničnih izpustov za hidroelektrarno Haditha v Iraku sta se morali istočasno pomujati dve dvigali. (Foto: A. Železnik)

Posluh za socialna vprašanja

Oblikovana še skupnost socialnega varstva — Socialne kartice, prve v Posavju

Zadnja med samoupravnimi interesnimi skupnostmi po zadnjih volitvah se je minuli teden oblikovala skupščina socialnega varstva. Njena sestava se razlikuje od drugih skupnosti, saj vanjo ravno te skupnosti, npr. za socialno skrbstvo, zaposlovanje in otroško varstvo, pošiljajo svoje delegate.

V sevniški občini so v primerjavi s preostalima posavskima občinama prišli najdlje pri tako imenovanih socialnih karticah. Na enem mestu, pri Centru za socialno delo, imajo tako vpogled v socialne razmere ljudi uporabniki pa se tudi že poslužujejo teh evidenc.

Ker je bila to prva seja te skupščine, je bilo prav, da so se

delegati na kratko seznanili z vprašanji, ki so aktualna v posameznih dejavnostih. V skupnosti za zaposlovanje doslej niso poznali nesklepčnih sej. Opažajo, da se večja števila ljudi, ki so izgubili zaposlitev. Število tistih, ki prejemajo denarno pomoč, se je potrojilo. Precejšen je tudi pritisk na štipendije iz združenih sredstev. Trenutno imajo čez 400 štipendistov.

Poročali smo že, da se posebno v skupnosti socialnega skrbstva borijo z denarnimi težavami. Poudarjajo, da jim bo manjkalo najmanj 1,7 milijonov dinarjev za financiranje dejavnosti. Stroški se jim podobno kot vsem, iz dneva v dan večajo, zato se bojijo, da bo primanjkljaj še večji.

V skupščini socialnega varstva imajo svoje delegate tudi upokojenci. Le-ti so imeli v Sevnici izredno dobro obiskano konferenco. Z zadovoljstvom ugotavljajo, da se stanovanjska vprašanja članov zadovoljivo rešujejo. Aktivnost samega sevnškega Društva upokojencev je vse bolj razvejena, zato se ponovno čutijo prostorsko utesnjeni.

Za predsednico skupščine socialnega varstva so izvolili Tinko Črtalič, njen namestnik pa je Tone Polutnik.

A. ŽELEZNIK

ZANIMANJE ZA OBRT

Občinski izvršni svet v Sevnici je to pomlad sklical predstavnike delovnih organizacij, da bi se pogovorili, katera dela bi morebiti lahko odstopili obrtnikom. Odziv je bil žal bolj pičel. Kljub temu so določena dela ponudili v Stilesu, Jutrjanki in Kopitarni. Očitno nekaterim kaj delati ni noben problem. Malce v šali, vendar zares je bilo ob tem na izvršnem svetu rečeno, da bodo do polletja verjetno kar štirje zapustili občinsko upravo in šli med obrtnike.

VAŠKI ODBOR SE ČUTI PRIZADETEGA

Ko se bližajo koncu dela na mostu čez Mirno in novem priključku, so krajanje Radne izvedeli, da bo priključek na cesto pri nekdanjem starem mostu spremenjen v peš pot. V petičiji svetu boštanske krajevne skupnosti, navajajo, da je škoda razdirati sedanjo cesto. Menijo, da bi cesto pustili za smer proti Logu, kjer imajo tudi pokopališče. Proti Sevnici, koder je drugod preglednejši priključek, naj bi s prometnim znakom zavijanje prepovedali.

SEVNIŠKI PABERKI

PEVCI NA STUDENCU — Zveza kulturnih organizacij sevnške občine prireja v nedeljo občinsko pevsko revijo v kulturnem domu na Studencu. Na tej, že šesti prireditvi za povrstjo naj bi predvidoma sodelovali: oktet Boštanski fantje, mešani pevski zbori Lisce, Jutrjankje, Loke in Zabukovja, moški zbor krmeljske Svobode in seveda tudi studenski lovski oktet. Revija se bo pričela ob 16. uri.

SPET NOČNO STRELJANJE — Strelska družina heroja Maroka iz Sevnice prireja v soboto ob 20. uri na strelišču nad Radno nočno streljanje z vojaško puško. Prijavljajo naj se tričlanske ekipe do pol ure pred pričetkom prireditve. Pristopnina znaša 200 dinarjev, ekipam, ki bodo streljale večkrat, se bo za uvrstitve štel najboljši rezultat. Prve tri ekipe z največ zadetki bodo prejele pokal, ostali do 10. mesta pa lepe praktične nagrade.

HVALEŽNI PRIREDITELJI — Sevnškim radioamaterjem so pri izvedbi medregijskega tekmovanja v lovu na lisico hvaljevredno prisločili na pomoč nekatere organizacije in posamezniki. Blaška osnovna šola jim je nudila prostor, sevnški gostilničar Franc Vrtovšek je vsem prikrbel brezplačno kosilo. Izredno gostoljubni so bili tudi v družini invalida paraplegika Jožeta Radeja, kjer je bil start in cilj tekmovanja.

ZA RAKETARJE SE NIČ — Mimo je uspelo 4. srečanje strokovnjakov in ljubiteljev raketarstva in astronautike v Sevnici in na Lisci. Pred to valjko prireditvi ni manjkalo glasov, da bodo člani domače Vege slednjič le dobili primerni prostor za svojo dejavnost. Žal do tega ni prišlo, čeprav so na to sevnške predstavnike opozarjali nekateri ugledni gostje.

„Dajte baker, pa boste dobili kabel!“

Kako naj v teh razmerah pridejo na Bučki do prepotrebne telefona?

Krajevna skupnost Bučka na meji treh občin je oddaljena od večjih krajev tako, da bi krajanom še kako prav prišlo bolj razvejano telefonsko omrežje. Samo dvoje telefonov, eden na krajevnem uradu in drugi v trgovini, sta na voljo le med delovnim časom. Zato skoraj ni mogoče govoriti o pravi zvezi s svetom.

Leta 1980 so pričeli pobirati prispevke. Denar je takrat vplačalo 15 krajanov. Novomeško podjetje za PTT je pripravilo načrt, ki je po preprisanju domačinov prezahteven. „Imamo 70 interesentov, pošta pa govori kar o 300-parnem kablju. Tako naj bi bilo za Bučko na razpolago 120 parov. Na območju celotne krajevne skupnosti premoremo le 180 gospodinjstev. Marsikje bi zanesljivo shajali tudi z dvojčki, zato je ta načrt nedvomno preoptimističen.“ meni tajnik krajevne skupnosti Anton Ilaš.

Nabava telefonskih kablov s toliko žilami namreč ni lahka stvar. Ker so dobili posredno le okrog 800 metrov drobnejšega kabla, zadeva pa je običajna, so se obrnili neposredno na ljubljansko Elektronabavo. Tam so dobili v pojasnilo, da kabel lahko dobijo takoj, če dajo za enako vrednost bakra. Bučenci so brž vse skupaj preračunali: če bi hoteli vse potrebne kable — brez njih ni telefonske zveze — bi morali spraviti skupaj recni in piši 30 ton bakra!

„Pri najboljši volji bi ga morda zbrali kakšno tona, že za to bi morali pretakniti vse konce. Kmet za svoje živinčce ne more dobiti deviz ali tega nesrečnega bakra,“ zaskrbljeno pravi tajnik Ilaš. Tako je minila jesen, mineva pomlad. Ni ga, ki bi jim pomagal iz te zagate.

A. Z.

Za gnojila zmanjkalo denarja

V skladu za intervencije v kmetijstvu občine Trebnje bodo zbrali 14 milijonov dinarjev — Ali ga bo letos dovolj tudi za umetna gnojila?

Sklad za intervencije v kmetijstvu trebnjske občine je imel lani manj denarja, kot je bilo potreb. Še vedno se namreč dogaja nesmisel, da v teh skladih zberejo več denarja v občinah, ki so predvsem porabnice hrane in ker se denar za pospeševanje kmetijstva pretaka v sfero porabe namesto v pridelavo, kot je dejal predsednik izvršnega odbora trebnjskega sklada Lojze Metelko, je tudi v Trebnjem zmanjkalo denarja za doplačilo umetnih gnojil.

Kljub denarnim stiskam je sklad v okviru možnosti vendarle opravil svojo vlogo, še več pa od njega pričakujejo v tem letu. Najbolj uspešne so bile intervencije v živinoreji, kjer je bilo za povečan prives izplačanih 169 premij za govedo, precej premij za telice, veliko napora in denarja pa je bilo vložena tudi v večji pridelek pšenice. Lani so v trebnjski občini za okrog tretjino povečali odkup pšenice. Doplačila pa so bila izplačana tudi za semensko koruzo in krompir.

Letos so si trebnjski kmetijci zastavili precej bolj zahteven načrt; v skladu naj bi se namreč zbralo več kot 14 milijonov dinarjev. Temu primerni bodo tudi tržni presežki mleka, mesa, krme in ostalih poljščin. Letos bodo namolzi 6 milijonov litrov mleka, odkupili prek 2.300 govedi ali 600 ton mesa in spitali v kooperaciji prek 3 tisoč telet. Za te pridelke naj bi porabili 1.600 ton gnojil, pridelali pa 3 tisoč ton koruze v zrnju, 20 tisoč tone silažne koruze ter opravili košnjo na 1.400 hektarjih travnikov. Okoli 100 hektarjev bodo zasejali tudi s krmnimi dosevki.

Vsi ti vse prej kot majhni načrti, ki so povsem realni, saj temeljijo na dosedanjih dosežkih trebnjskega kmetijstva, pa bodo terjali tudi precej naporov pospeševalne službe. Zdjaj ta služba kadrovsko preslabo zasledena, zato jo bodo morali še v tem letu okrepiti.

Se pomembneje je, da bodo povezave med pridelovalci hrane in

porabniki tesnejše, kar v tem primeru pomeni, da bo moralo od tam

PETROLEJA ZA KOSILNICE PA NI

Košnja je pred durmi, saj je trava zaradi ugodnega vremena pognala že precej visoko. Ker po tej strani trebnjski kmetje in bržkone tudi drugi nimajo skrbi, se malo bolj ukvarjajo z vprašanjem, kako do petroleja, ki poganja skoraj tri četrt kosilnic. In če že ni petroleja, potem bi morale biti vsaj kose. Vendarle vsi upajo, da bo republiški komite za kmetijstvo še pravočasno poskrbel za gorivo in bo košnja nemoteno potekala.

J. SIMČIČ

Pol stoletja redi žrebce

Zanimanje za konje v trebnjski občini spet narašča — K temu prispeva tudi rejec Majde z Luže pri Knežji vasi

„Že 54 let se ukvarjam z rejo žrebcev“, pravi štirinsedemdesetletni kmet Janez Majde z Luže pri Knežji vasi. In zmeraj sem imel srečo s temi svojimi žrebci. Doslej sta mi zbolela samo dva, enega pa so skupaj z vozom in vso opremo odpeljali Nemci in ustaši, ko so se umikali iz naših krajev. Ker me je konjereja zmeraj veselila, sem zdaj spet zadovoljen, ker zanimanje za konje ponovno narašča.“

S kakšno ljubeznijo se Majde ukvarja z žrebci, je bilo videti tudi po tem, kako jih je čistil, preden sta stopila pred objektiv kamere. Vendar reja žrebcev ni zgolj posledica ljubezni do konj. Vsak izmed žrebcev — zdaj ima Majde v hlevu dva noričana — oplodi na leto po 70 do 100 kobil, za vsako oploditev pa Majde dobi po 2 tisoč dinarjev, kar je pomemben prispevek k tudi sicer cvetoči kmetiji. Območje njegovih žrebcev sega do velikega Gabra,

Zužemberka in Mokronoga. Letos so kobile, ki jih je oplodil njegov žrebec, povigle že 51 žrebičkov, medtem ko drugi, ki je družbeno last, za zadaj še nima potomcev v trebnjski občini.

Majde je že od vsega začetka kooperant Kmetijske zadruge Trebnje, za katero zdaj v kooperacijo redi 46 telet, hkrati pa ima v hlevu še 21 glav svoje živine. Na leto prodaja po 27 tisoč litrov mleka in pridela 15 ton krompirja. Odkar poteka organiziran odkup pšenice, podpisuje pogodbe o prodaji. Lani je prodal tri četrt tone pšenice, letos pa je bo še nekaj več.

Šin je dodal, da je dela na 16 hektarjih veliki kmetiji veliko, pa tudi stroški niso od muh. Samo za gnojila, škropila in semena so letos odšteli 90 tisoč dinarjev. Vsi ti stroški so namenjeni predvsem pridelavi lastne krme, ki je je ponavadi dovolj za vso živino, razen za teleta ki jih redijo v kooperaciji.

PONOSEN NA SVOJEGA ŽREBCE — V zadnjih letih se je povečalo število kobil, zato je tudi dela za Majdetovega žrebca precej več. S ponosom pove, da je letos žrebilo že 51 kobil, ki jih je oplodil eden izmed njegovih žrebcev. (Foto: J. Simčič)

IZ KRAJA V KRAJ

KJE SO KIFELJČKI, ŠTRUK-LJI? — Trebnjski peki so ob otvoritvi nove pekarnice na veliko obljubljali, kako bodo v njej pekli tudi veliko več peciva različnih vrst. Toda zdaj o tem pečivu v trebnjskih trgovinah ni ne duha ne sluha. Trebnjska mladež si tembolj želi tega peciva, ker pričakuje, da bi bilo vsaj tako dobro, kot je kruh. In zdaj je vprašanje, kaj bodo na to rekli peki. Pa ne da tudi njim manjka reprodukcijskega materiala, ker je uvoz zmanjšal?

PASJI DNEVI SO TU, BAZEN PA PRAZEN — Odkar se je začela prava poletna vročina — minule dni je termometer zrel cel na 30 Celzija — se mnogi trebnjski občani podajo k mirenemu bazenu. Toda ta je prazen, okoli njega je že skoraj

meter visoka trava, v straniščih pa je še lansko blato. Kapanja željni Trebnjanci se seveda sprašujejo, kaj je z vsemi tistimi obljubami, da bo bazen spodobno obnovljen. Ali bo treba tudi v tem primeru reči čakati do konca srednjeročnega obdobja?

BO KOMAJ ASFALTIRANO CESTO ODNESELO? — Dobričani so komaj dočakali zadnjo etapo gradnje ceste proti svojemu kraju, pa že imajo spet pripombe. Prav tako, kot so se cestarji lotevali asfaltiranja, se zdaj lotevajo utrjevanja bankin in gradnje muld. Vse to so opravili samo pri Železnem, medtem ko na drugih odsekih ceste ni opaziti podobne gradbene dejavnosti. Seveda se tamkajšnji krajanje boje, da jim komaj pridobljene asfaltne obloge ne bi odnesla voda.

Spomenik žrtvam

Na Mirni bodo odkrili spomenik aktivistom in padlim borcem

Krajanje krajevne skupnosti Mirna bodo letos še posebno slovesno praznovali krajevni praznik. 4. junija bodo v okviru praznovanj odkrili spomenik padlim borcem in aktivistom NOB iz te krajevne skupnosti. Spominsko obeležje bo stalo pred osnovno šolo „Zapadnodolenjski odred“ na Mirni.

Načrte za spomenik je izdelal arhitekt Zdenko Hlavaty iz Novega mesta, bronast stebrični relief, ki bo predstavljal partizansko kolono z ranjenci, pa bo izdelal likovni samorastnik Sandi Leskovec z Mirne. Na šestorokraki ploščadi, iz katere poganja pet stebrov — vse skupaj bo predstavljalo bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov, njih boj za nacionalno in socialno osvoboditev ter mladost — bo postavljena tudi žara, ki jo bo izdelal pisatelj in likovnik Tone Svetina. Na bronastih ploščah bodo izpisana imena vseh padlih borcev in aktivistov.

Spominsko obeležje, s katerim se bodo Mirenčani ob 40-letnici nove Jugoslavije oddolžili vsem borcem za svobodo, bo veljalo 320 tisoč dinarjev. Denar zanj bodo prispevale mirenške delovne organizacije, krajevna skupnost in komisija za varstvo vojaških spomenikov pri izvršnem svetu trebnjske občinske skupščine. Varstvo in urejanje spomenika pa bo prevzela osnovna šola z Mirne.

J. S.

STEBRI ŽE STOJE — Del novega spominskega obeležja NOB na Mirni že stoji, pa tudi okolico so učenci mirenške osnovne šole že uredili. Tako da bo do krajevne praznika vse nared.

TREBANJSKE NOVICE

SEVNIŠKI VESTNIK

V Črnomlju nova tovarna opreme

Sanacijski program IMV predvideva zgraditev nove tovarne za proizvodnjo masivnih elementov za prikolice v Črnomlju — Dokončana do leta 1985

„Črnomljski tozd Industrije motornih vozil je najbolj zastarela lesna tovarna v Sloveniji, tako da je za nadaljnjo proizvodnjo opreme za prikolice v Črnomlju le ena rešitev: zgraditi novo tovarno.“ Tako je dejal na nedavni seji zborna združenega dela črnomljske občinske skupščine Jože Demšar, član kolegijskega poslovnega organa sozda IMV, odgovoren za prikoličarsko dejavnost. Delegete je seznanil s sanacijskim programom IMV, predvsem pa s programom sanacije prikoličarske dejavnosti, v katerega sta vključena tudi tozda v Črnomlju in Semiču.

Za sanacijo črnomljskega tozda so v IMV namenili 250 milijonov dinarjev. V letošnjem letu bodo opravili pripravljala dela za novo investicijo, prihodnje leto pa bodo zaključili prvo fazo rekonstrukcije na novi lokaciji. Osnovna mikrolokacijska ureditev je že izdelana, prednost nove lokacije pa je v tem, da bo združena celotna dejavnost tozda od hlodov do polizdelkov, ki jih bodo iz Črnomlja odpremljali na montažne linije v Novo mesto, Brežice in v Belgijo. Dokončno bo novi

tozd, katerega proizvodnja bo specializirana za izdelavo vseh

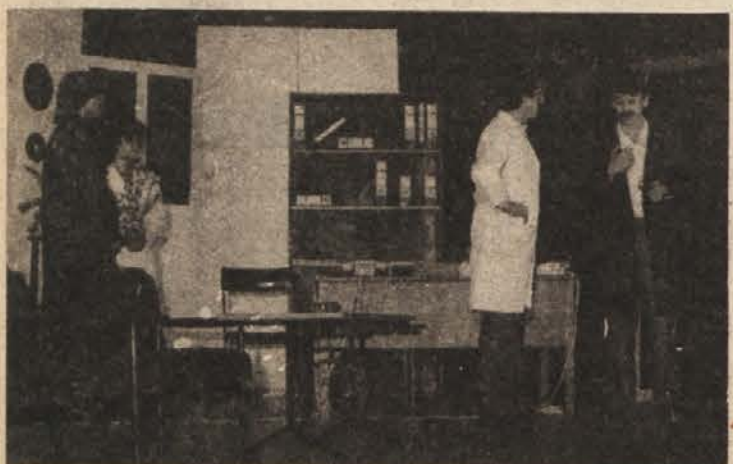
POBRATENI MLADINCI

Da občani pobratenih občin Črnomelj in Duga Resa sodelujejo prav na vseh področjih, so pretekli teden dokazali tudi mladinci iz Vinice in Generalskega stolpa, ki so podpisali na Vinici listino o pobratenju. Ob tem so se pomerili tudi v športnih igrah, pripravili kulturni program, gostitelji pa so mladincem iz sosednje Hrvaške pokazali tudi svoj kraj iz Zupančičevo rojstno hišo.

masivnih elementov za celotno prikoličarsko dejavnost, po načrtih opremljen do leta 1985. Hkrati bodo, po Demšarjevih besedah, dogradili tudi energetski kompleks, tako da bi tovarno namesto z mazutom ogrevali z lesnimi odpadki.

Za semiški tozd pa sanacijski načrt ne predvideva gradnje novih objektov, saj na razdalji le nekaj kilometrov ne bi bila smotrna gradnja dveh novih objektov z enakim proizvodnim programom. Zato pa bodo v tem novem tozdu v okviru sanacijskega programa posodobili proizvodnjo z dodatno opremo. Po predračunih znaša vrednost nove opreme 13 milijonov dinarjev.

B. M.

DOBRA IGRA NAVDUŠILA BELOKRANJCE — Med odrskimi deli, ki so si jih v izvedbi domačih igralcev — amaterjev letos ogledali po Beli krajini, je gotovo najbolj navdušil Direktorjev rojstni dan. Komedijo so pod vodstvom mlade režiserke Sonje Vidmar zaigrali prav tako zelo mladi igralci iz Semiča, saj je bila njihova povprečna starost le okrog 20 let. Čeprav se spomladanska gledališka sezona za belokranjske amaterske skupine že izteka, bodo Semičani poleti nastopili še trikrat: predstavili se bodo brigadirjem na mladinski delovni akciji Bela krajina 83. (Foto: M. Bezek)

Kljub težavam uspešni

Črnomljski sindikat o delu v preteklem letu

Kot so poudarili na nedavni letni seji črnomljskega občinskega sindikalnega sveta, je bila v preteklem obdobju glede na težke gospodarske razmere vloga sindikata še posebno pomembna.

Aktivnost sindikalne organizacije se kaže zlasti v tem, da kljub težkim pogojem za nabavo reprovromateriala v nekaterih DO ni prišlo do večjih zastojev v proizvodnji. Prav tako pri posameznih prerazporeditvah delavcev ni prišlo do zaostrenih situacij, saj so bili delavci na to pripravljani. Zanimarjiva ni niti vloga sindikata pri doseganju zadovoljivem gospodarskem rezultatu na področju konvertibilnega izvoza. Uspešno so v črnomljski občini uresničevali dogovor o družbeni usmeritvi o razporejanju dohodka, saj med DO skorajda ni prekoračiteljic, le dve pa sta za

majhen znesek kršili dogovor o izplačilih bruto osebnih dohodkov.

Na seji so ugotovili, da je bil delovni čas dovolj usklajen z družbenim dogovorom, pohvalno pa je tudi, da so bili vsi pripravniki, ki so končali šolo, zaposleni vsaj za čas pripravniškega staža. Dokaj zadovoljivo rešujejo v občini tudi stanovanjske probleme.

Prisotni so uspešno ocenili akcijo „Zaključni računi 82“, čeprav še vedno niso bili povsem zadovoljni. Delavci ob zaključnem računu niso razpravljali le o osebnih dohodkih, regresih, dopustih ipd. Vendar ugotavljajo, da so v zaključnih računih premalo uporabljali primerjalne podatke sorodnih delovnih organizacij. Prav tako v poročilih ni bilo dovolj podatkov o pridobitvi dohodka na podlagi višanja cen, spremembe vrednosti dinarja, konjunktornosti ipd.

Vrtec na prostem

Romske otroke pri Semiču dvakrat na teden obiskuje vzgojiteljica

V semiški otroški vrtec so v preteklem letu sprejeli vse ciccibane, katerih starši so pravčasno oddali prijave, ter odklonili le nekaj prošelj za jasli. Res je sicer, da v vrtcu ni prostorske stiske, vendar so morali pred tremi leti adaptirati kletna prostora v sosednjem stanovanjskem bloku ter s tem pridobiti dve igralnici. Otroci v na novo pridobljenih prostorih so prostorsko ločeni od ostalih otrok v vrtcu, vendar so starši kljub temu zadovoljni, da so otroci le vključeni v organizirano varstvo.

Sicer pa je, kot ugotavljajo v vrtcu, v semiški krajevni skupnosti še mnogo otrok vključenih v zasebno varstvo, varuhinje pa so predvsem stare mame in sosedje. Zavedajo se, da marsikje takšno varstvo ni ustrezno, predvsem pa, da se ti otroci ne vključujejo v kolektivne igre, kar je za njihov razvoj še posebno pomembno. Zato so začeli letos pripravljati v popoldanskem času vrtec za otroke od 3. do 6. leta starosti. Zanimanje za takšno obliko vzgoje je pri starših veliko, saj je danes v dva oddelka vključenih okrog 30 otrok. Mnogim otrokom, ki bi se prav tako radi dvakrat na teden pridružili svojim vrstnikom, pa je to zaradi neurejenega prevoza iz oddaljenih vasi v Semič onemogočeno.

Martina Sepaher

Letos so vsesmiškem vrtcu naredili še en pomemben korak. Ker se zavedajo, kakšne posledice puščajo na romskih otrocih v bližnjem naselju Pri štirih rokah prepovedi staršev, da bi obiskovali šolo, so začeli s potujočim vrtcem, da bi s tem približali staršem in otrokom v romskem naselju vsaj način vzgoje v vrtcu. To je hkrati tudi začetni korak k spreminjanju mišljanje Romov, da bi le začeli pošiljati otroke najprej v vrtec in nato v šolo.

Delo s temi otroki ni lahko in to najbolj ve vzgojiteljica Martina Sepaher, ki dvakrat na teden obiskuje skupaj s socialno delavko in varuhinjo romske otroke. „Nekaj izkušenj o delu s takšnimi otroci sem prinesla s seboj v Semič iz Trebnjega, kjer sem prav tako delala z mladimi Romi. Vesela sem, da nam je uspelo vzpostaviti most s prebivalci, predvsem pa z njihovimi otroki. Tako stari kot otroci, ki jih je sedaj v skupini osem, so zadovoljni, da jih obiskujemo. Četudi nekateri med njimi ne znajo govoriti slovensko, vseeno radi sodelujejo,“ je povedala Sepaherjeva. Pri tem ni pozabila omeniti, da je delo vzgojiteljice v romskem naselju, kljub temu da je na prostem, tako kot v pravem vrtcu.

Ce bodo z vzgojo romskih otrok nadaljevali s takšnimi uspehi, kot so začeli, so v semiškem vrtcu prepričani, da ti otroci, ko postanejo šoloobvezni, ne bodo več ostajali doma.

B. M.

ZAMENJAVA OSEBNIH IZKAZNIC

Do konca oktobra morajo občani zamenjati osebne izkaznice. Da bi ta zamenjava potekala čim bolj urejeno, oddelek za notranje zadeve metliške občine poziva ljudi, naj ne čakajo na zadnje dni, marveč naj izkaznice zamenjajo že prej. To je možno opraviti vsak torek, sredo in petek od 7. do 14. ure, s seboj pa je poleg stare osebne izkaznice treba prinesiti še dve novejši fotografiji.

OROŽNA DOVOLJENJA

Lani je na metliškem oddelku za notranje zadeve 57 ljudi vložilo zahtevek za izdajo dovoljenja za nabavo lovskega in plinskega orožja ter samokresov. Na oddelku so izdali 47 odločb, tri zahtevke so zavrnili, 7 pa jih je še v postopku. Zahtevek za nakup streliva je vložilo 32 občanov in vsem so ugodili.

SPOMLADANSKE ZIMSKE SKRBI — Do zime je res še daleč a skrbni ljudje se že pripravljajo nanjo, zlasti kar se tiče nabave kurjave. Na premog je treba čakati kar lep čas, ta dva možaka sta ga naročila dovolj zgodaj.

Delavci vedno manj odločajo

V sindikatu odkrito in kritično o vseh perečih vprašanjih — OD v metliški občini med najnižjimi v Sloveniji — Več naj bo preproste in jasne besede

Ko so na nedavni letni seji metliškega sindikalnega sveta ocenjevali delo sindikata v občini v zadnjem letu dni, so poudarili, da so v tem času največ pozornosti posvetili reševanju vprašanj, ki izhajajo iz družbenoekonomskih odnosov in položaju delavca v zaostrenih gospodarskih razmerah.

Trem področjem pa je treba v sedanjem času nameniti še posebno pozornost: prizadevanju za večji izvoz, razvoju in z njim tesno povezano naložbeno sposobnostjo ter osebnim dohodkom. Izkazalo se je, da se v primerjavi z drugimi občinami v regiji izvoz iz metliške občine zmanjšuje. Slaba tehnološka opremljenost metliškega gospodarstva zmanjšuje njegovo konkurenčno sposobnost, brez investicij pa tudi ni novih zaposlitev. Osebnih dohodki pa so sploh vroča tema v metliški občini in o tem je tekla beseda tudi na večini razprav o zaključnih računih in na sindikalnih občnih sejah. Osebnih dohodki so v metliški občini med najnižjimi v Sloveniji, povsod pa ni ustrezen niti sistem nagrajevanja, kar zlasti velja za družbene dejavnosti.

Kritično so spregovorili še o eni prednostni nalogi sindikata v zadnjem obdobju, se pravi o prizadevanjih za razvoj in krepitev samoupravnih odnosov. Na tem področju so zadovoljni le z izobraževanjem delegatov, medtem ko se je pokazalo, da je zanimanje delegatov za samo-

upravno odločanje tako v zborih občinske skupščine kot v skupščinah interesnih skupnosti veliko premajhno že na začetku mandatnega obdobja, kar se kaže že v prisotnosti delegatov na sejah. To pa je gotovo tudi posledica dejstva, da se je krog odločanja precej zožil, da vedno več odločajo zunaj samoupravnega sistema. Tako ima delavec na ustvarjanje pogojev za pridobivanje dohodka in na njegovo delitev v resnici vedno manjši vpliv. In prav tu bi moral sindikat narediti precej več.

Poleg vprašanja osebnih dohodkov, težkih gospodarskih razmer in z njimi povezanim pomanjkanjem surovin in reprodukcijskega materiala in s tem dela so v razpravah na letnih članskih sestankih sindikata prav možnosti ustvarjanja dohodka in razpolaganja z njim posvetili največ pozornosti.

V razpravi na letni seji občinskega sindikata so med drugim

SPOSOBJENO TRNJE

— Trenutno je povpraševanje po socializmu večje od ponudbe. (Iz Studenta)

Metliški radijski valovi

Zaživelo je delo v metliškem radio klubu

Ceprav so formalno radio klub v Metliki ustanovili pred letom dni — do takrat je bila metliška občina edina v Sloveniji, v kateri niso imeli radio kluba — do pred kratkim ta klub ni deloval, saj niso imeli ne svojega prostora, ne opreme, ne usposobljenih radio operaterjev. Sedaj je klub dobil prostor v zgornjih prostorih bivšega metliškega kina, prejšnji mesec pa je 21 članov opravilo izpit E kategorije, ki jim dovoljuje delo z UKV postajami, 4 pa so opravili izpit C kategorije in lahko delajo s kratkovalovnimi postajami z večjo močjo.

Klub, ki šteje sedaj 35 članov,

njegov pozivni znak pa je YU 3 DME, ima kratkovalovno in UKV postajo ter nekaj orodja in materiala za delo konstrukcijske sekcije. V klubu si prizadevajo, da bi dobili najnujno potrebno tehnično opremo, zlasti prenosne primo-predajne postaje, saj se bo le tako lahko čim več članov usposobilo za operaterje. Da je delo v metliškem radio klubu steklo, imajo zasluge tudi člani semiškega kluba, ki so metliškim kolegom precej pomagali, na razumevanje pa so radiomaterji naleteli tudi pri metliškem izvršnem svetu, oddelku za ljudsko obrambo in drugje. V svoje vrste vabijo še nove člane, za katere bodo poskrbeli, da se bodo strokovno usposobili.

V SOBOTO „MLADOST, PODAJ MI KRILA“

V soboto, 21. maja, bo ob 21. uri v Metliki na Pungartu v počastitev dneva mladosti tradicionalna prireditev „Mladost, podaj mi krila“. V programu bodo sodelovali: otroci iz osnovne šole, mestna godba, pevski zbor Beti, oktet Vitis, folklorna skupina in tamburaši Društva Ivan Navratil, člani TVD Partizan, KUD Oton Zupančič iz Gradca; ansambel Galebi in še kdo. Vezni tekst je sestavljen iz odgovorov na vprašanja, ki so jih organizatorji zastavili že pred časom. Najduhovitejše, najprišrečnejše in najbolj izvirne odgovore so izbrali in slišati jih bo na Pungartu. Vsa leta je ta prireditev zelo dobro obiskana in tako bo gotovo tudi v soboto. Po programu bo na Pungartu ples. Če pa bo v soboto dež, bo prireditev v telovadnici metliške osnovne šole.

SPREHOD PO METLIKI

V POČASTITEV DNEVA ZMA-GE je pripravilo metliško TVD Partizan kolesarjenje za vse, ki bi se radi razmigali na ta način. Zborna mesto je bilo pred Vinsko kletjo. Blizu štirideset udeležencev je nato krenilo do Primostka, prepeljalo vasi Krivoglavice, Dobravice in Gerkišče ter se vrnilo v Metliko. Med kolesarji je bilo največ osnovnošolcev, ni pa manjkalo tudi udeležencev iz vrst srednje in starejše generacije. Kolesarji so se vrnili domov razigrani in zadovoljni z izletom. Znova so pripravljene kreniti na podobno pot.

CENTER ZA OBVEŠČANJE IN PROPAGANDO pri občinski konferenci ZSMS Metlika je izdal v začet-

ku maja že 23. številko svojega glasila, imenovanega Kolovrat. Uredniški odbor, v katerem so Anica Stefanič, Zdenka Zepupar, Andreja Krštinč, Mirjam Bezek, Matjaž Rus, Bojan Flajnik in Mateja Omerzel, domala prosi mlade, naj sodelujejo v glasilu. Izdana številka namreč pričča, da je sodelavcev premalo, da glasilo nima tistega zaleta, kot ga je pričakovati pri mladih. Pohvalno sicer je, da Kolovrat izhaja, vendar se bodo morali izdajatelji (globoko) zamisliti nad njegovo vsebino. Mogoče bi bilo še najpametneje, da se osredotočijo na obveščanje, literarno snovanje in kritične prispevke naj „odstopijo“ Razmerjem, ki izhajajo pri mestni organizaciji ZSMS.

ČRNO MALJSKI DROBIR

„PRESE LJEVANJE“ ČRNO MALJSKEV — Mladi Črnomljski se jezijo nad pomanjkanjem glasbenih nastopov v njihovi prestolnici. Tako so bili v začetku marca „prisiljeni“ oditi na koncert Janja Kovačiča v Metliko. Kaj oditi! Po besedah ovidecev so v sosednjo občino drli trumoma, tako kot tudi 7. maja, ko je v Metliki nastopila angleška glasbenica Jenny Beeching. Kot pravi črnomljska mladež, ta invazija v Metliko sploh ne preseneča, saj v letošnjem letu v njihovem mestu ni bilo tvojstnih glasbenih dogodkov, celo tretjazrednih koncertov v stilo Miša Kovača da ni več. No, bilo pa je zato v Črnomlju tudi nekaj dobrih kulturnih prireditev, med drugim pred kratkim koncert Partizanskega pevskega zbora iz Ljubljane, a bi na njem med poslušalci lahko na prste prešteli mlade ...

vsak dan le nekaj avtobusov, a je človek prav vesel, če ujame katerega izmed njih. Poleg tega, da vozni redov ni nikjer na vpogled, potniki ne vedo niti tega, kje so postaje. Še manj pa očitno to vedo vozniki Integralovih avtobusov, ki ustavljajo po lastni presoji: eni pri hotelu, drugi pri pošti. Prometnih znakov, ki bi označevali avtobusno postajališče, tako in tako ni nikjer.

ŽOGOBRČI, NA PLAN!

Športno društvo Butoraj priredi v počastitev dneva mladosti v nedeljo, 22. maja, tradicionalni belokranjski turnir v malem nogometu. Glede na to, da so Butorajčani dobri organizatorji in gostitelji, je pričakovati, da si bo letos razgibavalo ude na njihovem igrišču še več nogometašev kot preteklo leto, ko se je pomerilo 12 ekip.

POSTAJE PO PRESOJI VOZNIKOV — Iz Semiča vozi v Črnomelj

Črnomljski poročevalec

metliški tednik

Iz KS Ivan Omerza

SREČANJE STAROSTNIKOV – Na območju krajevnega odbora (KO) Dolga vas so mladinci pred prazniki postavili mlaj, v kulturnem domu so izvedli bogat kulturni program, podelili zaslužni vaščanom bronaste znake OF, nato pa je bilo še srečanje občanov, starih nad 70 let, ki jih je v tej vasi 60.

KRES IN ŠPORT – Za 1. maj so se krajanje iz območja KO Mozelj zbrali ob kresu in rajali do jutra. Nogometaši Mozlja so se 2. maja udeležili v Stari cerkvi nogometnega turnirja in zasedli 3. mesto.

DELO, ŠPORT, ZABAVA – Pred prvomajskimi prazniki so mladinci z območja KO Crni potok in Zajčje polje uredili igranje, očistili bazen (kal) in studenec pri igrišču, da je zdaj voda pitna. Smučiče so očistili grmovja in dreva ter tako napravili 2 kubika drv za grejte kulturnega doma, iz odpadnih vej pa so pripravili prvomajski kres. Na turnirju v malem nogometu 2. maja so zmagali domačini. Po tekmi je bil piknik v gozdu pri igrišču.

TRI IZ LIVOLDA – Z delovno akcijo, ki je trajala pet ur, ker se je je udeležilo malo ljudi, so uredili park pred spomenikom in pospravili gradbeni material pri gasilskem oz. kulturnem domu. Če bi se iz vsakega gospodinjstva udeležili akcije vsaj en član, bi trajala le uro. Sodelovala sta tudi dva traktorja. – V Livoldu so ustanovili tudi žensko gasilsko desetino, k čemur so jih gotovo spodbudili uspehi sosednjih dolgovaških gasilk. GD Livold bo slavilo prihodnje leto 100-letnico obstoja.

POSADILI SOJO – Na območju KS Ivan Omerza so vaščani letos prvič posadili tudi sojo, da bi pridelali doma več hrane. Uspeh bomo videli jeseni.

LOKALNA ŠTAFETA – V Livoldu smo 7. maja sprejeli lokalno štafeto, ki je potovala po kočevski občini. Sprejem s kulturnim programom so pripravili mladinci in pionirji.

IRENA GORNIK

DELNIČANI NA KOČEVSKEM ODRU – Pevci in tamburaši iz Delnic (Hrvaška) so poželi za nastop ob prazniku mesta Kočevje v Šeškovem domu v Kočevju velik aplavz. Na fotografiji mešani delniški pevski zbor in tamburaši. (Foto: Primc)

Manifestacija bratstva

Kočevskega praznika so se udeležile delegacije pobratnih mest iz vseh republik – Priznanja zaslužnim

V počastitev 4. maja, praznika mesta Kočevja, je bilo več športnih, kulturnih in drugih prireditev, zadnja – ribiško tekmovalstvo – je bila minulo nedeljo, 15. maja.

Osnovna svečanost, na kateri je govoril predsednik skupščine KS Alojz Hočevar, je bila 7. maja v Šeškovem domu. Za govorniškimi odrom so se zvrstili predstavniki mest oz. KS iz vseh republik (razen iz Višegrada-BiH, ki ni mogla priti na slavo), poudarjali pa so bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti, vsi pa so se spomnili tudi tvorca nove Jugoslavije, pokojnega predsednika Tita.

Tudi kulturni program je bil posvečen krepitvi bratstva in enotnosti ter spominu na tovariša Tita, v njem so nastopile poleg domačega moškega pevskega zbora še kulturne skupine iz Delnic, in sicer mešani

pevski zbor „Zdravko Petrovič-Jastrebnik“, mladinski pevski zbor „Goranke“ in tamburaški zbor.

Na svečanosti so podelili letošnja priznanja krajevnih skupnosti. Najvišji, kipa bronaste jelke, sta prejela Ivan Klun starejši in kočevska poslovna enota Ljubljanske banke. Podeljenih je bilo še 20 plaket mesta Kočevja, ki so jih prejeli: Cirila Zlindra, Cveto Arko, Herman Bunderla, Saša Bižal, Drago Čihal, Vladimir Gašparac, Alojz Hočevar, Stane Jarm, Marjan Kosten, Oskar Kopitar, Marjan Mrvar, Jože Novak, Stane Otoničar, Alojz Petek, Franc Premrl, Božidar Tomič, Vinko Zajec, Janez Zgonc, Feliks Žagar in Alojz Znidaršič. Plakete so bile podeljene tistim, ki so več let prizadevno delovali v organih krajevnih skupnosti in so tudi največ prispevali k napredku na območju mesta Kočevja.

J. P.

Petletni načrti krajevnih skupnosti

Kaj bodo KS ribniške občine urejale s samopriskom in z dohodki iz drugih virov

Krajevne skupnosti ribniške občine so sprejele svoje delovne programe za naslednje petletno obdobje od 1983 do 1988; financirali naj bi jih iz samopriskov, ki ostane za potrebe posamezne KS (če bo referendum konec meseca uspel), iz dodatnih prispevkov občanov pa tudi iz drugih virov, kot so sredstva samoupravnih interesnih skupnosti, organizacij združenega dela, drugih skupnosti itd.

V programih ne bomo zapisali predračunskih vrednosti, ker so izračuni približni in ker bodo zaradi inflacije in podražitev dejanski zneski gotovo drugačni. Poglejmo, kaj načrtujejo v posameznih KS za naslednjih pet let.

KS RIBNICA: Avtobusni postajališči Breg-Grič in Zlebič, vodovod Dane, napeljava telefona v Zadolje, kanalizacija v Nemški vasi, asfaltiranje poti v Nemški vasi, sofinanciranje vodovoda Breže-Jurjevica-Dolenji Lazi, sofinanciranje ceste Sv. Rok-Jurjevica, asfaltno prelitje Grajske poti, obnova in ureditev pločnikov v Šeškovi ulici, prelitje Kolodvorske ulice z asfaltom, asfaltna ureditev ceste v Hrovači, asfaltiranje ceste od Vodnikov do Kurirske ulice, sofinanciranje ureditve ovinka na Bregu, sofinanciranje kanalizacije (Šeškova, Kolodvorska, Opekarska, Trg Veljka Vlahoviča), asfaltiranje ceste Slatnik-Zlebič, sofinanciranje vlečnice v Bukovici in sofinanciranje avtobusne postaje v Ribnici.

KS SODRAŽICA: Urejanje cest na Vinicah in v Zapotoku, sofinanciranje telefonske linije za Ravni dol, urejanje cest v Sodražici, nekaterih krakov kanalizacije ter okolice blokov, doma DPO in gasilskega doma, urejanje ceste v Podklancu, nabava kontejnerjev za vasi, urejanje cest v zasekljih Zamostca (Podgora, Grdi

dol), ureditev nekaterih odcepiov cest v Zimaričah, sofinanciranje telefona v Lipovščici, javna razsvetljava po vaseh, izgradnja ceste od priključka pa do Lipovščice, ureditev mrljiških vežic v Sodražici.

KS DOLENJA VAS: Posodobitev ceste v Dolenji vasi, sofinanciranje gradnje pokopališča v Dolenji vasi, ureditev mrljiških vežic ter popravilo pokopaliških ograj v Grčaricah in Rakitnici, sofinanciranje ptt omrežja, sofinanciranje ulične razsvetljave, vodovod za Grčarske Ravne, sofinanciranje gradnje gasilskih domov (Dolenja vas, Lipovec, Rakitnica), nakup kontejnerjev.

KS LOŠKI POTOK: Sofinanciranje posodabljanja regionalne ceste Sodražica-Loški potok, obnova cest po vaseh Travnik, Retje, Šegova vas, Srednja vas in Mali Log, kulturni dom.

KS SV. GREGOR: Posodabljanje ceste Sv. Gregor-Mala Slevica in ceste do vasi Zlati rev, ureditev mostu v Jazbini, posodobitev ceste Runarsko-Novni pot-Kotel, ureditev poti Zadniki-Vintarji-Perovo-Crni potok, ureditev pokopališča pri Sv. Gregorju.

KS VELIKE POLJANE: Posodobitev ceste skozi Velike Poljane do vasi Vrh, ureditev ceste pri pokopališču, posodobitev ceste proti Dulam, telefonski priključki,

elektrifikacija „Vahtnice“, sofinanciranje gasilskega doma v Velikih Poljanah.

J. P.

Pred referendumom

Otrok na varnem

FRANC ŠILC IZ VELIKIH POLJAN: „Vsi naši krajanje so za samopriskovek, saj pravijo „Ja, kaj bomo pa naredili, če ne bo denarja?“ Tudi skupni program je posrečeno izbran, saj zajema investicije, ki so res nujne. Člani našega kolektiva Riko Ribnica so zadovoljni z vsem, kar je bilo doslej zgrajenega s samopriskom, posebno pa z novim zdravstvenim domom. Iz KS

Velike Poljane se nas več vozi na delo v Ribnico. Kakih pet ali šest nas pripelje tudi otroke v vrtec v Ribnico. Zato je prav, da bi vrtec v Ribnici razširili in bi vanj lahko sprejeli še več otrok, ki zdaj nimajo urejenega varstva. Prav je tudi, da bi posodobili čimprej tistih 10 km ceste proti Loškemu potoku, kar ni pomembno le za delovne organizacije, ki imajo tam tozde in obrate, ampak za vse, ki se vozijo vsak dan na delo v Ribnico in drugam.“

DUSAN URH IZ SODRAŽICE: „Referendum mora uspeti, saj brez samopriskovka na območju naše KS ne bo napredka. Vrtec nujno potrebujemo, saj vsi veste, da v sedanjem ob večjem deževju vdira voda. Vrtec pa bi omogočil tudi, da bi se lahko zaposlilo še več žena. Res je, da z minulim samopriskom

kom nismo storili vsega, kar smo načrtovali, vendar so za to krive le podražitve. Kar smo torej zamudili, bomo zdaj nadoknadili. Popolnoma sem prepričan, da bo referendum uspel, saj smo o tem razpravljali na mnogih zborih občanov in vsi vemo, zakaj bomo zbirali denar in zakaj je samopriskovek potreben in koristen. Zavedamo se, da je gospodarski položaj resen, vemo pa tudi, da bi naš napredek zavrla za 5 do 10 let, če bi se odločili drugače. Novi vrtec in vse drugo ne pomeni le boljšega varstva otrok, ampak tudi novo možnost za gospodarski razcvet naše krajevnih skupnosti, saj bodo ljudje lahko več naredili in več se jih bo zaposlilo, če bodo vedeli, da so otroci med njihovo odsotnostjo na varnem.“

J. P.

Manj denarja, več dela

Položaj šolstva v ribniški občini se poslabšuje – V okviru skupne porabe več denarja izobraževalni skupnosti

V ribniški občini je šolstvo v težkem položaju. Že lani ni mogla občinska izobraževalna skupnost zagotoviti šolam denar za 100-odstotno pokritje amortizacije. Ni denarja za popravilo starih šolskih stavb (zato so vnesli popravila nekaterih šol tudi v program bodočega samopriskovka). Tudi osebni dohodki prosvetnih delavcev so majhni.

Vse to so ugotovili na zadnji skupni seji zborov občinske skupščine 11. maja. Na njej so razpravljali o položaju osnovnega šolstva v občini in o analizi razmer na področju vzgoje in izobraževanja v občini. Razprava, v kateri so sodelovali, tudi prosvetni delavci, je bila zelo kritična, končno pa so sprejeli naslednje sklepe:

Občinski izobraževalni skupnosti je treba zagotoviti dodatni denar za pokrivanje amortizacije, materialnih stroškov in osebnih dohodkov, vendar tako, da se skupna poraba v občini ne bo povečala, ampak da bo dobila manj tista SIS, ki je dobivala v preteklosti več. Programe SIS je potrebno prilagoditi materialnim možnostim; vendar morajo biti taki da ne bo moteno delovanje posameznih dejavnosti. Ni namreč sprejemljivo, da bi nekatere dejavnosti zmanjševali ali celo ukinjali.

Pri izplačevanju osebnih dohodkov je treba upoštevati dogovorjena merila. Samoupravne akte je treba dopolniti tako, da bo zadostno merilo nagradjanja po delu, pri tem pa mora biti upoštevana z družbenim dogovorom dovoljena masa izplačil. Ker cene in življenjski stroški uhajajo iz dogovorjenih okvirov, je treba ustrezno popraviti resolucijo v tistem delu, ki se nanaša na skupno in osebno porabo. Izvršni

J. PRIMC

Matetu zlati znak

Najvišje priznanje sindikatov tudi v Ribnici

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je pred kratkim podelil zlati znak Zveze sindikatov Slovenije 36 posameznikom in 8 organizacijam. To najvišje sindikalno priznanje je prejel tudi Vinko Mate iz Ribnice, ki je zaposlen v Inlesu, je pa tudi predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Ribnica.

Vinko Mate, rojen 1931, je bil sekretar mladinske organizacije že leta 1948. Ker je bil vreden in marljiv, je kmalu napredoval in prevzel tudi druge odgovorne dolžnosti. Bil je predsednik delavskega sveta Inlesa, predsednik zbora združenega dela občinske skupščine itd.

V sindikatu je delal, oz. je delal na raznih področjih. Najprej je delal v občinskem odboru sindikata zdravstvenih delavcev v Ribnici. Bil je tudi podpredsednik republiškega odbora sindikata delavcev v gozdarstvu in lesarstvu. Zdaj je predsednik občinskega sveta ZS Ribnica.

Delal je, oz. še dela tudi na raznih drugih področjih. Tako je že več mandatov predsednik Društva za pomoč duševno prizadetim osebam itd.

Med sodelavci in v širši okolici, kjer deluje, je cenjen in spoštovan. Za svoje delo je prejel tudi več drugih priznanj in odlikovanj.

NAGELJČEK ZA STAREJŠE

Na srečanje starejših vaščanov v Zeljnah je prišla tudi 85-letna Marija Lavrih, ki je četrta najstarejša prebivalka tega območja. (Foto: Primc)

Zdravstvena skupnost s prazno malho

Po eni strani izguba, po drugi pa zamrznjeni milijoni – V Kočevju iščejo pot iz težav, verjetno pa je sami ne bodo mogli najti – Nova navodila obetajo izboljšanje

Občinska zdravstvena skupnost Kočevje je sprejela za letošnje začasen načrt, ker ji manjka denarja. V letu 1981 je zaključila poslovanje s 14.876.471 din primanjkljaja, lansko leto pa celo s 47.122.918 din primanjkljaja.

Glavni vzrok za tako stanje je bila zelo nizka (ena najnižjih v republikah) prispevna stopnja za zdravstveno varstvo. V kočevski občini so se skušali kar najbolj stabilizacijsko obnašati in upoštevati tudi vse predpise in navodila, hkrati pa razbremeniti gospodarstvo.

Pravega učinka pa ni bilo. Gospodarstvo zaradi tega ni nič boljše poslovalo; zaradi nizke prispevne stopnje pa imajo letos še večje težave, saj je dovoljeno lanske „izvirne prihodke“ SIS družbenih dejavnosti povečati le za 13 odst. V Kočevju so skušali „napako“ zadnjih dveh let popraviti tako, da so zvišali prispevno stopnjo za zdravstvo. Tako se je v SIS družbenih dejavnosti v prvih treh mesecih letos zbralo več denarja. Ker pa je medtem izšel predpis, da je lanske izvirne prihodke SIS možno zvečati le za 13 odst., je morala SDK „presečke“ vzeti in jih nakazati na

poseben račun. Teh presežkov vseh SIS je bilo v kočevski občini ob trimesečju 23.307.635 din (od tega največ v zdravstveni skupnosti, 14.393.363 din, in izobraževalni skupnosti 5.286.342 din).

V kočevski občini zdaj ne najdejo sami poti iz teh težav, saj vsi izračuni kažejo, da za zdravstveno dejavnost ni dovolj denarja, da o zniževanju izgube sploh ne govorimo, po drugi strani pa je skoraj 14 milijonov te skupnosti „zamrznjenih“. Podoben položaj je v prosveti. Podobne, vendar nekoliko manjše težave imajo tudi ostale SIS.

Vse to so ugotovili na zadnji razširjeni seji občinskega komiteja ZK, kjer so sklenili, da je treba o teh težavah obvestiti širšo javnost pa tudi višje partijske in druge organe. Menili so tudi, da je kočevska občina še v posebno težkem položaju zato, ker je zelo velika in redko raseljena, zaradi česar so večji

stroški za mrežo zdravstva, šolstva, prevoze, vzdrževanje cest itd.

V zaključke so med drugim zapisali, naj bi se za izračun letošnje dovoljene porabe upoštevala lanska dovoljena poraba (in ne le „izvirni prihodki“), ob tem pa je treba upoštevati tudi lanske presežke in primanjkljaje. Organizacijam združenega dela so priporočili, da bi sprejele sporazum o dodatnem zbiranju denarja za pokrivanje lanskega primanjkljaja zdravstva. V skupščinah SIS je potrebno okrepiti vpliv uporabnikov in posvetiti večjo pozornost neposredni svobodni menjavi dela.

JOŽE PRIMC

Pogostili so starejše

Zeljncani izvedli kulturni program tudi v Izoli

Ob dnevu OF in prazniku dela je vaška organizacija Rdečega križa v Zeljnah pri Kočevju pogostila starejše vaščane, stare nad 60 let. Teh je na tem območju 55, na srečanje pa jih je prišlo preko 30. Zaradi boleznih se srečanja nista mogla udeležiti tudi najstarejša krajana, 92-letni Rudi Štalcer in 91 letna Lavričeva (Carova) mama.

Najstarejšim krajanom je zapel nonet „Rog“ iz Zeljn, igral pa jim je harmonikar Cveto Križ. Srečanje in pogostitev so organizirale prizadevne delavke vaškega odbora RK, ki so pripravile že mnoge kulturne in zabavne prireditve v tem kraju in drugod.

Med njimi naj omenimo le neutrudno Kristino Trkovič in Katico Rauh.

Udeležence srečanja sta pozdravila domačina Katica Rauh in predsednik vaškega odbora RK Vili Šaver, srečanja pa so se udeležili tudi predstavniki občinskega vodstva RK.

V aprilu je prav tako Kristina Trkovičova organizirala obisk Zeljnčanov v počitniškem domu za upokojence v Izoli. Mlada folklorna skupina „Rog“ iz Zeljn in nonet „Rog“ sta izvedla za upokojence kulturni program in požela veliko aplavza in pohvale.

V Izoli je razen teh dveh kulturnih skupin odpoval še poln avtobus Zeljnčanov, med katerimi je bilo največ upokojencov.

Drobne iz Kočevja

DRAŽJA HRANA – 15. novembra 1980 so dobili abonente na mizah obvestilo, da bo abonentsko kosilo podražilo na 48 din. 1. aprila letos pa so dobili spet podobno obvestilo, da je kosilo po 120 din. To je precejšen dvig, posebno za upokojence, ki se hranijo po gostinskih obratih in imajo nekateri zelo majhne pokojnine.

NI DOVOLJ LE IZPIT – Po časopisih beremo, da je vozniška

– Zakaj na mostu pri cerkvi ne popravijo že lani poškodovane ograje?

– Ker računajo, da bo občane varoval ljubi bog.

KOČEVJSKE NOVICE

prva zmaga doslej nad gosti. Omenimo naj še, da sta se kluba pogovorila o morebitnem pobratanju.
J. PLATIŠE

SPORTNO SREČANJE POBRATENIH

Že celih sedem let traja športno sodelovanje pobratenih mest Kočevja in Prokuplja. Letos so gostje iz Srbije gostovali pri Kočevcih 7. maja in se z njimi pomerili v šestih disciplinah. Rezultati: nogomet: Kočevje - Prokuplje 2:2; streljanje: Kočevje 1.391, Prokuplje 1.384; kegljanje: Kočevje 2.2436, Prokuplje 2.283 in namizni tenis: Kočevje - Prokuplje 3:0.

M. G-č.

KRKA DOLENJSKI PRVAK

12. maja se je končalo letošnje prvenstvo četvork balinarske zveze Novega mesta, na katerem je nastopilo 8 ekip s preko 50 tekmovalci. Končni vrstni red: Krka, Društvo upokojencev, Novoteks, Iskra, Zeleničar, UNZ, Pionir in IMV. Prihodnji teden se prične prvenstvo dvojic, za katero se je prijavilo 14 ekip.

R. MRAZ

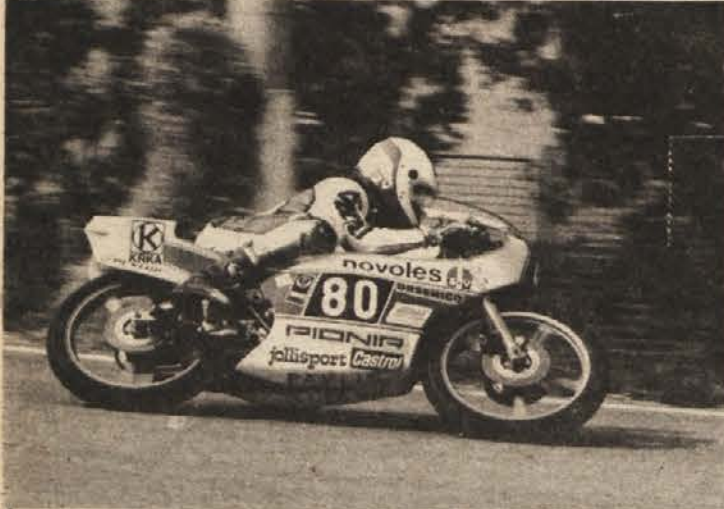
BRŠLJINCANI TRETJI

Na novomeškem Stadionu bratstva in enotnosti je bilo v soboto polfinalno tekmovanje starejših pionirjev drugih nogometnih selekcij. Po treh zanimivih srečanjih je zmagala ekipa SSD Brda, sledita: OS M. Blejca in OS XII. SNOUB iz Bršljina.

M. GORENC

PRVA ZMAGA MIRENČANOV

V soboto sta se na Mirni v tradicionalnem nogometnem srečanju pomerili ekipi domačega Vejerja in Petlovca iz Hrvaške. Domačini so zmagali s 5:1, to pa je tudi njihova

PAVLIČ SPET USPEŠEN - V znanem avstrijskem centru motošporta Salzburgingu je na veliki mednarodni prireditvi, ki je štela tudi za evropsko prvenstvo, novomeški dirkač Lojze Pavlič v nedeljo ponovno dosegel velik uspeh: v kategoriji do 125 ccm, v kateri je nastopilo 58 dirkačev, je zasedel odlično šesto mesto in tako ponovno potrdil svoje mednarodne kvalitete. Nastopil je tudi njegov klubski tovariš Robert Hemljak, ki je bil 21.

Ta dirka je bila za Pavliča tudi dober trening za naslednji nastop 29. maja, ko se bo na istem dirkališču pomeril s svetovno elito za Veliko nagrado Avstrije, nato pa pripravil na dirko za svetovno prvenstvo, ki bo 19. junija pri nas, na Reki. (Foto: M. Klinc)

Na podlagi 3., 4. in 8. člena odloka ter 4. člena pravilnika o podeljevanju priznanja občine Trebnje objavlja komisija za odlikovanja in priznanja skupščine občine Trebnje

RAZPIS o podelitvi priznanja občine Trebnje

Priznanje se podeljuje za izredno uspešno družbeno pomembno ali življenjsko delo, ki je prispevalo k napredku ter ugledu občine na gospodarskem, pedagoškem, znanstvenem ter drugih področjih.

Priznanje je enkratno in se podeljuje vsako leto za občinski praznik občanom, delovnim in drugim organizacijam ter društvom.

Predloge za podelitev priznanja dajejo delovne, družbenopolitične in druge organizacije, samoupravne skupnosti ter društva.

Komisija za odlikovanja in priznanja skupščine občine Trebnje bo sprejemala predloge na predpisanih obrazcih do vključno 3. junija 1983.

Komisija za odlikovanja in priznanja skupščine občine Trebnje
319/20-83

MERCATOR KMETIJSKI KOMBINAT SEVNICA TOZD KLAVNICA

Razpisna komisija TOZD Klavnica razpisuje dela in naloge:

individualnega poslovnega organa - DIREKTORJA TOZD KLAVNICA

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- višja ali srednja izobrazba ekonomske ali živilske smeri,
- 3 oz. 5 let delovnih izkušenj,
- kandidat mora izpolnjevati pogoje, določene v 511. členu zakona o združenem delu.

Delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas s polnim delovnim časom za opravljanje razpisanih del in nalog bo delavec izbran za dobo 4 let.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na zgoraj navedeni naslov. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po objavi.

327/20-83

ŠOLSKI CENTER SEVNICA SVET TOZD OSNOVNA ŠOLA „ANA GALE“ SEVNICA

R AZPISUJE DELA IN NALOGE

RAVNATELJA za 4 leta (ni reelekcija)

Pogoji:
- Kandidat mora poleg pogojev po 511. členu ZZZ izpolnjevati pogoje iz 2. odstavka 32. člena zakona o izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju
- imeti aktiven in pozitiven odnos do samoupravljanja in do družbenih interesov.

ZAČETEK DELA: 1. 7. 1983
Učna obveznost: 6 ur

Prijave pošljite v 10 dneh po objavi na Šolski center Sevnica, TOZD Osnovna šola „ANA GALE“, Sevnica, Cesta na Dobravo 28.

Prijavi priložite dokazilo o izobrazbi in življenjepis z opisom dosedanjega dela. Kandidate bomo obvestili o izbiri najkasneje v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

321/20-83

DELAVSKI SVET RUDNIKA RJAVEGA PREMOMA KANIŽARICA

RAZPISUJE prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili za dobo 4 let

VODJA RAČUNOVODSTVA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko, višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske smeri in 3, 5 oz. 10 let delovnih izkušenj v knjigovodstvu
- da izpolnjuje pogoje iz 51. člena zakona o knjigovodstvu
- da ima aktiven in pozitiven odnos do socialističnih samoupravnih odnosov

Kandidati naj pošljejo vloge in dokazila o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Rudnik rjavega premoga Kanižarica, 68340 Črnomelj, „Za razpisno komisijo“.

323/20-83

„STREŠNIK“, IGM p. o. Dobruška vas 68275 Škocjan

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

DELAVCEV PRI IZDELOVANJU BETONSKIH IZDELKOV

Kandidati morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- NK delavci, lahko tudi začetniki

Delo je za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom. Kandidati naj pošljejo vloge v 8 dneh kadrovske službi delovne organizacije. O izidu izbire bodo obveščeni v 15 dneh po preteku objave.

324/20-83

KNJIGOVODSKI CENTER ČRNOMELJ

RAZPISUJE prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANIZACIJA

POGOJI:
- višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah,
- sposobnost organiziranja in vodenja.

Kandidati morajo poslati prošnjo z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa z oznako „za razpisno komisijo“. Kandidati bodo obveščeni o izidu v zakonskem roku.

326/20-83

Mercator - Velepreskrba, n. sub. o. Ljubljana TOZD Standard, Novo mesto

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. POSLOVODJA PRODAJALNE V BELI CERKVI
2. POSLOVODJA V PRODAJALNI PRI VODNJA-KU
3. NAMESTNIKA POSLOVODJE V PRODAJALNI PRI VODNJAKU
4. SALDAKONTISTA V STROKOVNI SLUŽBI TOZD

Pogoji: poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- pod 1, 2 in 3: visoko kvalificirani trgovski delavec in 5 let delovnih izkušenj v trgovsko-živilski stroki;
- pod 4: srednja strokovna izobrazba ekonomske ali sorodne smeri in 5 let delovnih izkušenj pri enakem ali podobnem delu.

S kandidati bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas.

Poskusno delo traja 3 mesece.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Mercator-Velepreskrba, TOZD Standard, Novo mesto, Glavni trg 3, s pristavkom: Komisiji za delovna razmerja.

Kandidate bomo o izidu objave obvestili v 15 dneh po preteku roka za prijavo.

320/20-83

Splošno gradbeno podjetje „PIONIR“

Novo mesto TOZD Mehanizacija, kovinarstvo in instalacije

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

1. - vodja službe prodaje in kalkulacij TOZD MKI
2. - vodja službe za študij dela in časa
3. - 2 rezkalca
4. - več atestiranih varilcev
5. - več KV elektro instalaterjev
6. - več KV in PU ključavničarjev
7. - 3 vodovodne instalaterje
8. - 4 monterje ogrevalnih naprav
9. - 2 stavbna kleparja
10. - 1 KV ali PU avtoličarja
11. - 2 KV avtomatika osebnih vozil
12. - 2 izolaterja
13. - 1 rudarskega tehnika - tehnologa minersko vrtnih del

Pogoji pod 1., 2. in 13.: srednja ali višja šolska izobrazba ustrezne smeri (ekonomske oziroma strojne). Pogoji od 3-12: kvalificirani oziroma polkvalificirani delavci ustreznih strok.

Kandidati morajo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev poslati v 8 dneh po objavi na naslov:

SGP „PIONIR“ TOZD MKI Kettejev drevored 37 68000 NOVO MESTO

330/20-83

DANA TOVARNA RASTLINSKIH SPECIALITET IN DESTILACIJA MIRNA

- komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

VEČ DELAVCEV (DIJAKOV IN ŠTUDENTOV) začasno delo v proizvodnji.

Delo je organizirano preko Študentskega servisa; pisne prijave naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: „DANA“, tovarna rastlinskih specialitet in destilacija Mirna.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

329/20-83

prosta dela in naloge

GOZDNO GOSPODARSTVO BREŽICE n. sol. o. TOZD HORTIKULTURA, PLANTAŽE IN GRADNJE BREŽICE

RAZPISUJE po sklepu delavskega sveta TOZD HPG Brežice z dne 11. 4. 1983 dela in naloge

GRADBENEGA TEHNIKA ZA NIZKE GRADNJE ZA NEDOLOČEN ČAS

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:
1. da ima opravljen pripravniški staž in
2. da ima po možnosti opravljen strokovni izpit.
Izbrani kandidat bo sprejet na 3-mesečno poskusno dobo.

Stanovanje ni na razpolago. Prijave sprejema TOZD HPG Brežice, Gornji Lenart 28/a, 68250 Brežice. Prijave sprejemamo 15 dni po razpisu. Kandidate bomo obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

322/20-83

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE PIONIR - TOZD KERAMIKA in zaključna dela

objavlja proste delovne naloge in opravila

DIREKTORJA TOZD KERAMIKA IN ZAKLJUČNA DELA

Za direktorja je lahko imenovana oseba, ki poleg v zakonu določenih pogojev izpolnjuje še naslednje pogoje:

- da ima visoko šolo gradbene, ekonomske ali pravne smeri in 5 let prakse na ustreznih delovnih mestih
- da ima višjo šolo gradbene, ekonomske ali pravne smeri in 7 let prakse na ustreznih delovnih mestih.

Kandidat bo sprejet na opravljanje delovnih nalog in opravil direktorja TOZD Keramika za 4 leta.

Kandidati naj vlogi prilože ustrezna dokazila o izobrazbi in opis dosedanjega dela v 15 dneh po objavi, in sicer v zapečateni ovojnici z oznako: „Za razpisno komisijo TOZD Keramika“ in na naslov: SGP „Pionir“, Novo mesto, Kettejev drevored 37.

Kandidate bomo o rezultatih razpisa obvestili v 40 dneh po dnevu zaključka razpisa.

325/20-83

MALTIT®

hidravlično vezivo za pripravo malt za zidanje in omete.

Nabavite ga lahko v vseh večjih trgovinah z gradbenim materialom in naši trgovini na drobno v Anhovem, telefon (065) 51-030, 52-030

SALONIT ANHOVO

TOZD BLAGOVNI PROMET
Kidričeva 20
65001 Nova Gorica, p. p. 68
Telefon: (065) 24-411

MONO

betonska garaža

hitro in enostavno do zanesljive zaščite vašega avta!

vsestranska uporabnost

Garažo MONO lahko uporabljamo za:

- toplotno izolirane ali neizolirane varnostne garaže (posamezne, dvojne, trojne ali vrstne),
- drvarnice,
- manjša skladišča in
- za druge pomožne zgradbe.

STREŠNIK

industrija gradbenega materiala p.o. dobruška vas

68275 Škocjan, telefon /068/85-230, /068/85-231

BREZPLAČEN IZLET Z VLAKOM V PULJ

Naš razred se je odzval na nagradni natečaj železničarjev in za poslanske spise smo prejeli skupinsko nagrado - brezplačen enodnevni izlet po Sloveniji. Odločili smo se za pot Novo mesto - Pulj. Na dan izleta je sicer deževalo, na cilju pa nas je pozdravilo sonce. Tako smo si nemoteno ogledali več puljskih znamenitosti; najbolj nas je pritegnila starodavna arena. Pot z vlakom je bila čudovita v obe smeri, za dobro voljo pa smo s šalami poskrbeli sami. Železničarjem se zahvaljujemo za zanimivi izlet.

DARINKA FINK
OŠ Dol. Toplice

MLADI PRIPRAVLJAJO IGRISČE

V kratkem bo na stadionu v Loki občinsko tekmovanje za mlade atlete. Zato mladinci in pionirji naše šole za teden dni pripravljamo igrisče. Opravila niso lahka, zato nas tolaži misel na to, da nas bodo naši tekmovalci razveselili z dobrimi rezultati.

PETER ŠUJICA
OŠ Črnomelj

POTREBE SO, BO TUDI DENAR?

Na dnevnem redu nedavne seje skupščine novomeške skupnosti socialnega skrbstva je bil tudi sporazum o združevanju sredstev za skupne naložbe v Dom počitka Impoljca za nadaljevanje adaptacije doma do leta 1985. Celotna investicija, ki poteka že od leta 1980, je ocenjena na 76,89 milijona dinarjev, obveznost novomeške občine pa 6,686 milijona dinarjev. Novomeška enota skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja je v letu 1981 že poravnala obveznost v višini 5,448 milijona din, do konca aprila prihodnje leto pa bi bilo treba

prispevati še manjkajoči delež. Ker skupnost socialnega skrbstva tega denarja nima, potrebe za namestitve ljudi iz novomeške občine v ta dom pa so (za novomeško skupnost je zagotovljenih v domu 28 mest), naj bi tudi manjkajoča sredstva poskušali zagotoviti v SPIZ.

NOVA KOMISIJA

Na sejal zborov občinske skupščine Ribnica so imenovali komisijo za spremljanje in izvajanje zakona o združenem delu, ki bo delovala pri občinski skupščini. Za člane so imenovani: Ferdinand Nosan (predsednik), Janez Bambič, Aleš Abrahamšberg, Jože Drobnič, Janez Picek, Julijan Ozimek in Janez Andoljšek.

OSMR TNICA

Nenadoma nas je zapustil naš upokojeni sodelavec

LOJZE BABNIK

komercialist

Od njega smo se poslovili na novomeškem pokopališču Ločna v soboto, 14. maja. Vestnega in dobrega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu.

Delavci Kmetijske zadruga „KRKA“, Novo mesto

*Zapustil si me, ljubi mož,
za teboj mi srce joče,
tolažba ena me krepi,
da srečamo se v večnosti.*

V SPOMIN

21. maja bo minilo leto dni, odkar nas je za vedno zapustil ljubi mož, svak in stric

KAREL JAZBEC-SOKOLOV

iz Bistrice ob Sotli

Hvala vsem, ki se ga spominjate!

Žalujoča žena Marija in Ivanuševi

ZAHVALA

Ob smrti moža, očeta, dedka in pradedka

JOŽEFA PAVLIŠIČA

iz Črešnjevca pri Semiču

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh dneh pomagali, z nami sočustvovali in ga spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dekanu in kaplanu iz Semiča, PGD Črešnjevca in Krvavčji vrh in ZB Črešnjevca.

Žena Marija in otroci z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

FRANCA GAZVODA

Vel. Brusnice 37

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam karkoli pomagali, izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in vence in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala velja IMV DSS, Iskri Šentjerneje, Kremenu Novo mesto, ZB Novo mesto, 12 NOV Novo mesto, PTT Ljubljana, PGD Brusnice - Gabrje, Ratež in Potov vrh, godbi, govornikom in KUD Brusnice. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, stari oče, brat in stric

JOŽE BIZJAK

Rovišče 1, Studenec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom in znancem, ki so nam pomagali in sočustvovali z nami, pokojnemu darovali cvetje in vence ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo Marici Kobe za nesebično pomoč, Žibertu za poslovilne besede ter duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoči: hčerka Mija z družino, Anica z Jožetom, brat Lojze, sestre Fanika, Anica in Mici z družinami in ostalo sorodstvo

*Ne jokajte na mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je po dolgi in težki boleznici zapustila naša draga žena, mama, stara mama in teta

ANTONIJA BRINOVEC MRVARJEVA MAMA

iz Starih žag 10 pri Dolenjskih Toplicah

Od pokojnice smo se poslovili 15. maja na domačem pokopališču. Iskreno zahvalo izrekamo vsem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, pokojnici darovali cvetje in vence ter jo spremili na njeni zadnji poti. Se posebej se zahvaljujemo osebju splošne bolnišnice Novo mesto - interni oddelek, govornikom Ivanu Špoljarju, Romanu Suštaršiču, Mirku Anžiču za lepe poslovilne besede, pihalni godbi Novoles, pevskemu zboru Dolenjske Toplice, DU, ZB NOV Dolenjske Toplice in krajevni skupnosti. Prav tako se zahvaljujemo delovnim kolektivom Avtomontaža Ljubljana, KZ Straža in kolektivu Kartonažna Občice. Zahvaljujemo se tudi vsem sorodnikom, znancem, sosedom in prijateljem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: mož Franc, otroci Bogo, Drago, Slavko, Majda z družinami ter ostalo sorodstvo

*Če bi solza koga obudila,
tebe, dragi Ivan,
ne bi črna zemlja krila.*

ZAHVALA

V 53. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, sin, brat, stric, nečak in svak

IVAN GORENC

Gor. Stara vas 2

Iskrena hvala vsem vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje, Onkološkemu inštitutu iz Ljubljane, Zdravstvenemu domu Mokronog, Krajevni skupnosti Tržišče ter župniku za lepo opravljeni obred in vsem, ki ste pokojnega spremili do njegovega preranega groba. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Ivanka s hčerko, mama, sestra Marija, brat Tone z družino in ostalo sorodstvo

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

PREKLICI

JOZE IVANČIČ, Dol. Kronovo 12, Smarješke Toplice, prepevujemo vsako vožnjo preko mojega vrta in travnika v Kronovem. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

delati kakršnokoli škodo po moji parceli v Dolnem Travniku. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

OVBVESTILA

OBVEŠČAM zainteresirane, da sprejemam naročila za živo apno. Jože Vlašič – Šalamun, Tribuče, 68340 Črnomelj.

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 19. maja – Peter Petek, 20. maja – Bernard Sobota, 21. maja – Dan letalstva Nedelja, 22. maja – Renata Ponedeljek, 23. maja – Željko Torek, 24. maja – Marija Sreda, 25. maja – Dan mladosti Četrtek, 26. maja – Filip

LUNINE MENE

19. maja ob 15.17 – prvi krajec 26. maja ob 19.48 – ščip

KINIO

BRESTANICA: 21. 5. angleški barvni film Morske pošasti. BREŽICE: 20. in 21. 5. ameriški film Telesna strast. 21. 5. ameriška risanka Tommy Kom Jerry Skokom. 22. in 23. 5. ameriški film

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

LICARJA in fanta za priučitev sprejemem. Ponudbe pod: „SAMSKO STANOVANJE“

KVALIFICIRANO kuharico ali dekle z veseljem do gostinstva vzamem v redno delovno razmerje. Hrana in stanovanje v hiši. OD po dogovoru. Tel. 068/21404.

ČAKOJ SPREJMEM DEKLE (lahko za priučitev) za pomoč v gostinstvu. Hrana in stanovanje v hiši, ostalo po dogovoru. Naslov v upravljalni listi (2066/83).

KUHARICO v kemični čistilnici potrebujem takoj. Stanovanje v hiši. Naslov v upravljalni listi (2067/83).

KLJUČAVNICA PASARJA z znanjem varjenja in fanta za priučitev sprejemem. Ponudbe pod: „NUDIM STANOVANJE“

KV BREGA avtokleparja sprejemem v stalno zaposlitev. Samsko stanovanje. Podnube pod: „VESTEN“

KV KUHARICO ali NATAKARICO zaposlimo. Osebnih dohodkov po dogovoru, 7-urni delavnik. Gostišče PAVLIN, Mačkovec 31, Novo mesto, tel. 22-308.

STANOVANJA

PREMIJENO STANOVANJE v Novem mestu (53 m²) prodam. Ponudbe pošljite na oglasni odelek Doljenskega lista, Jenkova 1, Novo mesto, pod šifro „GOTOVINA“

PULJU oddam triposteljne sobe. V juniju in septembru po 400 din, julij in avgust 500 din. Kuhinja in sanitarije na razpolago. Tel. (052) 20-679.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozdr Časopis Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Ksenija Khalil (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik priloge), Mirjam Bezak, Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik priloge: Jože Matkovič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Iztok Gačnik in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 15 din. Letna naročnina 600 din – Za delovne in družbene organizacije 1.200 din – Za inozemstvo 20 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustreznega druge valute v tej vrednosti) – Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna doljenska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 250 din, za razpise, licitacije ipd. 350 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 380 din, 1 cm na prvi strani 500 din. Vsak mali oglas do 10 besed 115 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu. 52100-603-30624 – Naslov uredništva: 68001 Novo mesto. Glavni trg 7, p. p. 33, telefon (068) 23-606 – Naslov skupnih služb DITC: Germova 3, p. p. 33, tel. 22-365 in 22-551 – Naslov ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka: Jenkova 1, p. p. 33, telefon (068) 24-006 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC, tozdr Grafika, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Peklenski angeli. 24. in 25. 5. angleški film Nočni striptiz. CRNOMELJ: 19. in 22. 5. angleški film Maševanje inspektorja Klusoja. 20. in 22. 5. ameriški film Električni jezdec. 24. 5. jugoslovanski film Nemir. 26. 5. francoski film Gadje na počitnicah. KOSTANJEVICA: 21. 5. ameriški film Sladke avanture. 22. 5. italijanski film Srebrno sedlo. 22. 5. ameriški film Dober dan, mister Chance. KRŠKO: 22. 5. ameriški film Imperij udari nazaj. 24. 5. ameriški film Galaktika. 25. 5. danski film Zakaj ne prideš v mojo posteljo. 26. 5. ameriški film Ta Amerika III. del. NOVO MESTO – KINO JLA: Od 20. do 22. 5. nemški film Resnične zgodbe. Od 23. do 25. 5. domači film Titova pot prijateljstva. SEVNICA: 20. in 21. 5. brazilski film Dona Flora in njena dva moža. 22. 5. ameriški film To je Elvis Presley. 25. in 26. 5. ameriški film Čuvaj divjine.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

LICARJA in fanta za priučitev sprejemem. Ponudbe pod: „SAMSKO STANOVANJE“

KVALIFICIRANO kuharico ali dekle z veseljem do gostinstva vzamem v redno delovno razmerje. Hrana in stanovanje v hiši. OD po dogovoru. Tel. 068/21404.

ČAKOJ SPREJMEM DEKLE (lahko za priučitev) za pomoč v gostinstvu. Hrana in stanovanje v hiši, ostalo po dogovoru. Naslov v upravljalni listi (2066/83).

KUHARICO v kemični čistilnici potrebujem takoj. Stanovanje v hiši. Naslov v upravljalni listi (2067/83).

KLJUČAVNICA PASARJA z znanjem varjenja in fanta za priučitev sprejemem. Ponudbe pod: „NUDIM STANOVANJE“

KV BREGA avtokleparja sprejemem v stalno zaposlitev. Samsko stanovanje. Podnube pod: „VESTEN“

KV KUHARICO ali NATAKARICO zaposlimo. Osebnih dohodkov po dogovoru, 7-urni delavnik. Gostišče PAVLIN, Mačkovec 31, Novo mesto, tel. 22-308.

STANOVANJA

PREMIJENO STANOVANJE v Novem mestu (53 m²) prodam. Ponudbe pošljite na oglasni odelek Doljenskega lista, Jenkova 1, Novo mesto, pod šifro „GOTOVINA“

PULJU oddam triposteljne sobe. V juniju in septembru po 400 din, julij in avgust 500 din. Kuhinja in sanitarije na razpolago. Tel. (052) 20-679.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozdr Časopis Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Ksenija Khalil (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik priloge), Mirjam Bezak, Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik priloge: Jože Matkovič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Iztok Gačnik in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 15 din. Letna naročnina 600 din – Za delovne in družbene organizacije 1.200 din – Za inozemstvo 20 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustreznega druge valute v tej vrednosti) – Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna doljenska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 250 din, za razpise, licitacije ipd. 350 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 380 din, 1 cm na prvi strani 500 din. Vsak mali oglas do 10 besed 115 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu. 52100-603-30624 – Naslov uredništva: 68001 Novo mesto. Glavni trg 7, p. p. 33, telefon (068) 23-606 – Naslov skupnih služb DITC: Germova 3, p. p. 33, tel. 22-365 in 22-551 – Naslov ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka: Jenkova 1, p. p. 33, telefon (068) 24-006 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC, tozdr Grafika, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

PRODAM Z 750 SC, letnik 1979. Oglasite se lahko vsak dan na naslov: Josip Benkovič, C. herojev 64, Novo mesto. PRODAM Z 750, letnik 1978. Tel. 23-627 popoldne. Z 750, letnik 1975, prodam za 62.000 din. Telefon (068) 21-034. R 4, letnik 1978, prodam. Telefon 22-344. PRODAM FIAT 850 coupe in čoln MAESTRAL 5. Jože Benkič, Družinska vas, Smarješke Toplice. MOPED APN 4 in moško kolo ROG prodam. Telefon 24-370, po 16 uri. FIAT 126 P, letnik 1981, prodam. Informacije dobite v opekarni Zalag 21, Novo mesto. 126 P prodam, letnik 1979. Telefon 21-010. ZASTAVO 101, letnik december 1978, prodam. Srečko Fridl, Levstikova 1, Novo mesto. CITROEN GSX 1,2, francoski, zelo dobro ohranjen in opremljen, prodam za 270.000,00 din. Janko Jagodič, Mirna 163, tel. 47-008. ZASTAVO 750, letnik 1972, prodam. Becele, Smolenja vas 63, Novo mesto. ZASTAVO 101, letnik 1982, prodam. Mirko Bajec, Smolenja vas 62, Novo mesto, telefon 25-096. ZASTAVO 101 MEDITERAN, STARO 5 MESECEV, PRODAM. Mestne njive 14, Novo mesto, telefon 21-183. KOMBI IMV minibus 2200 diesel, letnik 1978, skupaj ali po delih prodam. Gustelj Kržičnik, Mrtnice, Leskovec, telefon 72-552 po 15. uri popoldne. ZASTAVO 101, letnik 1980, in VW 1200, letnik 1976, ter bočno traktorsko koso prodam. J. Klančar, Rodine 15, Trebnje. FIAT 125 PZ, neregistriran, v snem stanju, prodam. Telefon 24-614, popoldne. Z 101, letnik 1978, dobro ohranjeno, prodam. Vprašajte na telefon 62-648. MOTORNO KOLO MZ – 150 ccm, skoraj novo, prodam. Štefanič, Kvasica, Dragatuš. Z 101, letnik 1976, prodam. Ivan Luzar, Segova 6, Novo mesto. PRODAM avto WARTBURG – LIMUZINA, letnik 78. Tel. 068 22-487. DIANO, 1977, prodam. Zupančič Matjaž, Tomažja vas 31. PRODAM NSU Prinz 1000 po delih. Jože Mikec, Koštialova 10, Novo mesto. Tel. (068) 22-064. PRODAM Zastavo 101 confort, letnik 1981. Inf. na tel. 23-611 (popoldan), Igor.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

LICARJA in fanta za priučitev sprejemem. Ponudbe pod: „SAMSKO STANOVANJE“

KVALIFICIRANO kuharico ali dekle z veseljem do gostinstva vzamem v redno delovno razmerje. Hrana in stanovanje v hiši. OD po dogovoru. Tel. 068/21404.

ČAKOJ SPREJMEM DEKLE (lahko za priučitev) za pomoč v gostinstvu. Hrana in stanovanje v hiši, ostalo po dogovoru. Naslov v upravljalni listi (2066/83).

KUHARICO v kemični čistilnici potrebujem takoj. Stanovanje v hiši. Naslov v upravljalni listi (2067/83).

KLJUČAVNICA PASARJA z znanjem varjenja in fanta za priučitev sprejemem. Ponudbe pod: „NUDIM STANOVANJE“

KV BREGA avtokleparja sprejemem v stalno zaposlitev. Samsko stanovanje. Podnube pod: „VESTEN“

KV KUHARICO ali NATAKARICO zaposlimo. Osebnih dohodkov po dogovoru, 7-urni delavnik. Gostišče PAVLIN, Mačkovec 31, Novo mesto, tel. 22-308.

STANOVANJA

PREMIJENO STANOVANJE v Novem mestu (53 m²) prodam. Ponudbe pošljite na oglasni odelek Doljenskega lista, Jenkova 1, Novo mesto, pod šifro „GOTOVINA“

PULJU oddam triposteljne sobe. V juniju in septembru po 400 din, julij in avgust 500 din. Kuhinja in sanitarije na razpolago. Tel. (052) 20-679.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozdr Časopis Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Ksenija Khalil (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik priloge), Mirjam Bezak, Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik priloge: Jože Matkovič. Ekonomska propaganda: Janko Saje, Iztok Gačnik in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 15 din. Letna naročnina 600 din – Za delovne in družbene organizacije 1.200 din – Za inozemstvo 20 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustreznega druge valute v tej vrednosti) – Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna doljenska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu za komercialne oglase 250 din, za razpise, licitacije ipd. 350 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 380 din, 1 cm na prvi strani 500 din. Vsak mali oglas do 10 besed 115 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu. 52100-603-30624 – Naslov uredništva: 68001 Novo mesto. Glavni trg 7, p. p. 33, telefon (068) 23-606 – Naslov skupnih služb DITC: Germova 3, p. p. 33, tel. 22-365 in 22-551 – Naslov ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka: Jenkova 1, p. p. 33, telefon (068) 24-006 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC, tozdr Grafika, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

PRODAM KAVČ, dva fotelja, raztegljiv fotelja (kot pomožno ležišče). Tel. 21-817, Pešič, Mestne njive 6, Novo mesto. PRODAM 50 m² umetnega kamna. Tel. (061) 772-330. PRODAM brejo kravo ali 1-letno žrebico. Kastelic, Gor. Podboršt 11, Mirna peč. PRODAM trifazni hidrofor, grablje Sonce na štiri kolesa, pralni stroj Gorenje – rabljen ali nov. Anton Zevnik, Cdraže 6, Smarješke Toplice. PRODAM hladilnik Gorenje. Novak, Segova 14, Novo mesto, tel. 23-696. PRODAM 50 kg fižola (nakolski). Olga Savič, Stare žage 4, Dol. Toplice. PRODAM športno kolo na deset prestav. Naslov v upravljalni listi (2065/83). PRODAM nakladalko (15 m³), elektromotor (7,5 KS), različen gradbeni les (punte) in domači jabolčnik. Cena po dogovoru. Zefran, Gotna vas 23, Novo mesto. PRODAM stabilni dieselski motor Aran na šajši z dvostopenjskim menjalnikom. Sušteršič, Zagrebška 21, Novo mesto. POROČNO OBLEKO prodam. Urbanč, Gubčeva 3, Novo mesto, telefon 21-857. PRODAM tomos avtomatik in plastični gliser z motorjem in prikolico. Iztok Fink, Irča vas 14, Novo mesto. TELEFFUNKEN – barvni televizor, malo rabljen, prodam. Telefon 71-823. AKOMULATOR, še v garanciji (napon 12 V, 36 AH), prodam. Znidarski, Roje 14, Sentjerne. PRODAM 120-basno klavirsko harmoniko. Ogljed popoldne. Dražo Drobež, Gor. Gomila 2, 68220 Smarješke Toplice.

CEBELJE ROJE prodam. Jože Sukovič, Mirna peč 19. PRODAM kvalitetno rdeče vino (8 hl) in belo vino (14 hl) z atestom. Naslov v upravljalni listi (2068/83). PRODAM čoln SPORT BEOGRAD z motorjem TOMOS 4. Zdravko Hribar, Jerebova 20, Novo mesto, telefon 23-214. DVE OVCI prodam. Telefon 22-308.

KUPIM

KUPIM garsonjero ali enosobno stanovanje. Telefon (047) 21-088; KUPIM ORGLE (elektronske) z ojačevalcem in ritmi. Inf. tel. (068) 23-368.

POSEST

NJIVO (28 arov) v Cerkljah ob Krki, k. o. Krška vas, prodam. Nada Novak, Bršljin 58, Novo mesto, tel. 23-339. PRODAM KMETIJO v Srednjem Lipovcu z gospodarskim poslojem in 12 ha zemlje. Informacije pri Pavli Glavan, Jama 27, Dvor. POŠESTVO: hrastov in akacijev gozd, njive in travnike v skupni velikosti 5 juter (2,5 ha), oddaljeno 3 km od Metlike, primerno za gradnjo, prodam ali zamenjam za stanovanje v Zagrebu. Tel. (041) 525-099. PRODAM gradbeno parcelo z lokacijsko dokumentacijo v Smarjeti. Tel. 25-723. PRODAM dva travnika in dve njivi v Gor. Vrhpolju pri Sentjerneju. Albina Blatnik, Sentjerneja 78. Prodaja bo 29. 5. 1983. PRODAM manjšo kmetijo v bližini Smarjeških Toplic. Lidija Murgelj, Vel. Bučna vas 32 a, Novo mesto. PRODAM komunalno in gradbeno urejeno parcelo v Krškem. Telefon 71-940 (zvečer v petek, soboto in nedeljo). PRODAM hišo z vrtom v Dolnjem Boštanju 15. Informacije 21. in 22. 5. 83.

RAZNO

1. MAJA sem pozabila na vlaku Metlika – Ljubljana rjav ženski brezrokavnik. Najdite ga prosim, da ga vrne na naslov: Pavla Milek, Vavpča vas 44, Semic. FANT 23 let, 170 cm visok, dobro situriran, želi spoznati dekle, ki se je naveličala samote in bi rada spoznala fanta z najresnejšimi nameni. Ponudbe pošljite pod šifro „NEKADILEC“

ČESTITKE

Dragi mami in stari mami ANTONIJI FRANKO iz Mršče vasi za 80. rojstni dan prsrčno čestitamo in ji želimo vse lepo – otroci z družinami. ANTONU PETRICU iz Birčne vasi želijo ob rojstnem dnevu veliko zdravja in mnogo let vsi njegovi.

TRANSPORTNO GRADBENO PODJETJE „TGP“ METLIKA

Odbor za medsebojna razmerja TOZD Transport

objavlja naslednja prosta dela oz. naloge:

- a) VKV BRUSILCA ORODJA b) VKV REZKALCA

Zaradi uvajanja nove dodatne dejavnosti vabimo k sodelovanju tudi strojna tehnika, večje število KV rezkalcev, brusilcev in kovinostugarjev.

Pogoji: pod a in b: VKV delavec zgoraj navedene smeri z najmanj 2 leti delovnih izkušenj.

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen delovni čas. Kot pričetek dela pod točko a in b se predvideva 1/7-1983. Poskusno delo traja 3 mesece. Prijave ustreznimi dokazili bo kadrovska služba „TGP“ Metlika sprejemala v roku 15 dni po dnevu objave. Prav tako pri kadrovske službi „TGP“ Metlika prejmejo vse informacije vsi ostali delavci, ki jih vabimo k sodelovanju. 328/20-83

OPEKARNA ZALOG p.o.
Novo mesto
tel.: 21-403, 22-291

v sodelovanju z

opekarno ptuj

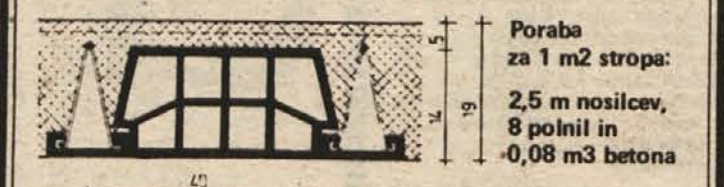
Za hitro in cenejšo gradnjo vam priporočamo:

Montažne preklade

- enostavno, brez opaža, zato hitreje in ceneje, — majhna teža, odlična izolacija, — zagotovljena statična varnost, — tipka proizvodnja, zato takojšnja dobava, — primerno za premostitev okenskih in vratnih odprtih pri stanovanjskih in kmetijskih objektih ter za zakrivanje rolo omarič.

Montažni stropni nosilci

- prednosti montažnega stropa: — kvaliteten in cenen, — lahek – teža nosilca samo 9 kg/m, — preizkušen na zahtevnih objektih, — potresno varen, — enostavna montaža brez opaža – podpiranje je potrebno samo na 1,5 do 2 m, — spodnja površina stropa je v celoti opečna, — odlična zvočna in toplotna izolacija, — uporaben za gradnjo velikih in manjših objektov do razpona 6,5 metrov.

Iz našega prodajnega programa vam nudimo tudi vse ostale gradbene materiale.

MALTIT®
SALONIT ANHOVO

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila naša draga mama, stara mama

BARA KRAMARIČ

iz Dragomlje vasi 6

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v času njene bolezni obiskovali, nam ob njeni smrti izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje in vence ter jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Hvala vsem sosedom, ki ste nam v težkih trenutkih nesebično pomagali, organizaciji ZZB Suhor ter govornikom za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 94. letu nas je 12. maja zapustil naš dobri in navdve skrbni oče, ded, praded in stric

ANTON ZUPANČIČ

iz Čanja pri Sevnici

Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga spoštovali. Iskrena hvala vsem za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje. Hvala vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od njega in ga spremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala vsem duhovnikom za tako lep obred in iskrene govore ob zadnjem slovesu. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

ALBIN KODRIČ

iz Cerkelj ob Krki 24

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste pokojnega spremili na zadnji poti, mu darovali cvetje in vence. Še posebno se zahvaljujemo sorodnikom in sosedom za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih. Hvala župniku za opravljeni obred, pevcem iz Cerkelj, godbenikom iz Loč za žalostinke ter sosedu Milenkoviču za poslovilne besede. Zahvalo smo dolžni tudi kolektivom Motel Petrol Čatež, Terme Čateške Toplice ter Region Brežice. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Alojzija, sin Bine, hčerki Nevenka in Nataša ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega dragega in nepozabnega

FRANCIJA KRHINA, ml.

iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sorodnikom, sosedom, številnim prijateljem in znancem, vsem njegovim prijateljem za podarjene vence in cvetje. Vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami, nam ustno ali pisno izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo DO Elektro in njihovim enotam, skupnosti ZTKO, tovarišici in učencem 3. a razreda OŠ Katje Rupena, tovarišu Jeraju za ganljiv poslovilni govor pri odprtem grobu, godbi za žalostinke, proštu Lapu za tolažilne besede in opravljeni obred. Vsem, ki ste našega dragega Francija v tako velikem številu spremili na njegovi mnogo prerani poti do zadnjega doma, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, ded, praded, brat, stric in tast

FRANC BRADAČ

iz Soteske 4, Straža

Iskreno zahvalo izrekamo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, z nami sočustvovali, nam pisмено in ustno izrekli sožalje, pokojnemu pa darovali toliko cvetja ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo ZB Dol. Toplice, Društvu upokojencev Dolenjske Toplice, Gasilskemu društvu iz Soteske, delovnim kolektivoma Novolet - TPI Soteska in Zavarovalni skupnosti TRIGLAV Novo mesto za podarjene vence in cvetje, govornikom za poslovilne besede, župniku za opravljeni obred in godbi. Vsem še enkrat iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob nepričakovani in nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta, sina, starega očeta, brata in strica

BOŽIDARJA PIVCA

iz Kašče pri Semiču

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in vaščanom iz Sadinje vasi, ki so nam v teh težkih trenutkih nesebično priskočili na pomoč. Posebej se zahvaljujemo obratu IMV Semič, gasilcem in lovcem za organizacijo pogreba, vsem govornikom za lepe poslovilne besede, DO Iskra Semič, loveckemu pevskemu zboru in vsem ostalim za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter za številno spremstvo na zadnji poti. Hvala tudi dekanu za opravljeni obred.

VSI NJEGOVI

*Kje si, ljubi oče naš,
kje tvoj mili je obraz,
kje so tvoje pridne roke,
ki so delale za nas?*

ZAHVALA

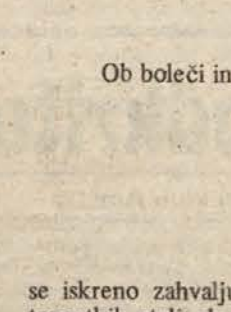
Po težki bolezni nas je v 48. letu za vedno zapustil naš dragi sin, mož, oče, stric, in stari oče

IVAN VESELIČ

s Hrasta 25 pri Vinici

Vsem, ki ste našega očeta spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, iskrena hvala. Posebno zahvalo smo dolžni Rudniku Kanižarica, GD Hrast - Perudina, vsem dobrim sosedom, Iskri Semič, KZ Črnomelj, zdravstvenemu domu Črnomelj, posebno dr. Šopovi, Onkološkemu inštitutu Ljubljana, zlasti dr. Klavišerjevi in celotnemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice Novo mesto. Zahvaljujemo se tudi govornikom za poslovilne besede in župniku za lepo opravljeni obred.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prerani izgubi našega ljubljeneža moža, očeta, sina in brata

VLADISLAVA TIHIJA

iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam ustno ali pisno izrazili sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo Tovarni zdravil Krka, zlasti njegovim ožjim sodelavcem iz TOZD Tehnoservis, DSSS Zdravstvenega centra Dolenjske, dr. Humarjevi in dobrim sostanovalcem na Zagrebški 16 v Novem mestu. Prav lepa hvala govornikom za besede slovesa, mestni godbi Metlika in pevskemu zboru iz Novega mesta. Vsem in vsakemu posebej še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoči: žena Marija, sin Jaroslav, oče Lorenc, sestra Božena z družino in Barbičevi

ZAHVALA

V 76. letu nas je zapustila naša draga teta

ANA KOČEVAR

iz Petrove vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nas v težkih trenutkih tolažili, izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom, ki so nam pomagali, krajevni organizaciji ZB Petrova vas, govorniku, kaplanu in župniku.

VSI NJENI

*A dan je črni moral priti,
bridkosti dan, oj dan solzan.
Teško bilo se je ločiti,
a solze vse, ves jok zaman.
(S. Gregorčič)*

V SPOMIN

Danes mineva leto dni, odkar smo za vedno izgubili našega ljubega moža in atka

MIODRAGA KOLAKOVIČA

Vsem, ki obiskujete njegov tihi dom in ki ste ga ohranili v lepem spominu, iskrena hvala!

Žalujoči: žena Martina in hčerka Smiljka

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame

MARIJE SMOLE

iz Korenitke

se iskreno zahvaljujem vsem prijateljem, znancem, sorodnikom in sosedom v Korenitki za darovano cvetje, toplo sočustvanje in nesebično pomoč. Posebno se zahvaljujem sodelavcem iz bolnišnice za otroške bolezni v Ljubljani, Pepci Tomažin, ki je mami stala vedno ob strani, Lojzetu Kaminu za poslovilne besede in župniku iz Šentlovenca za lepo opravljeni obred.

Hčerka Milka

BOŽIDAR KOPRIVNIK

Konec novembra letos se bo srečal z Abrahamom rojen Krčan, izvrsten strokovnjak, dober tovariš in prijatelj Božidar Koprivnik, poslovodja za vzdrževanje turbogeneratorskega postrojenja v krški jedrski elektrarni. In kar malce neprijetno mu je že bilo v teh dneh, ko smo ga „oblegali“ novinarji z vseh koncev Jugoslavije. Razlog: Koprivnik je bil med trideseterico najboljših jugoslovanskih delavcev, ki jim je predsednik jugoslovanske skupščine Raif Dizdarevič pred mednarodnim delavskim praznikom – 1. majem izročil prvomajske nagrade dela.

V nuklearni poudarjajo, da je takoj, ko je leta 1981 prišel v njihov kolektiv, opozoril nase z zavzetostjo pri opravljanju vseh delovnih nalog, pa tudi z visokim strokovnim znanjem. Kot dolgoletni delavec na energetskih napravah se je pač dobro zavedal, kolikšen pomen ima vzdrževanje zavoljo ogromne škode, ki nastane ob vsakem izpadu energetskega objekta. „Sodelavci so ga takoj sprejeli v svoje okolišje kot človeka, ki je prvi pripravljen nesebično pomagati in prvi ki prime za orodje, da odstrani nastalo okvaro. Višek njegovega uspešnega dela v nuklearni elektrarni je vsekakor uspeha tehnične rešitve tesnitve enega ključnih ventilov pri dovajanju pare na turbino, ko je zaradi okvare grozila

ustavitev elektrarne 5. januarja letos in s tem najmanj sedemdnevni izpad proizvodnje električne energije,“ je bilo med drugim zapisano v obrazložitvi predloga za podelitev Prvomajske nagrade dela Koprivniku.

Kaj pa meni sam, zakaj nagrada – menda sploh prva, ki so jo doslej podelili delavcu iz elektrogospodarstva – prav njemu? „Taka odločitev ne more biti le rezultat mojega dela v nuklearni, kjer so me predlagali, temveč je to priznanje tudi za ostalo dvajsetletno delo na energetskih napravah. Pravzaprav je težko reči, vendar je razlog lahko tudi moje ravnanje ob mnogih težavnih trenutkih, ko je bilo treba hitro ukrepati in sem bil vedno prisoten. „Morda odnos do dela, saj mi je težko, če sem brez dela... Je pa seveda mnogo podobnosti z mojo prejšnjo delovno organizacijo, saj je treba v obeh imeti pred očmi, da je v prvem planu proizvodnja, izpadi pa povzročijo ogromno škodo,“ pripoveduje Božidar, ki se je izučil za kleparja-kotlarja pri podjetju Klep-Kot (sedanjem Sopolu), šolanje pa je nadaljeval na mornariški strojni podoficirski šoli. Stopil je v aktivno službo Jugoslovanske vojne mornarice, v letih 1957 do 1960 pa je delal tudi na šolski ladji Galeb. Spremljal je tovariša Tita na prijateljske obiske v azijske in afriške države.

Prav je, če povemo še to, da je v krški tovarni celuloze in papirja Djuro Salaj začel kot strojnik parnega kotla, dve leti je bil organizacijski sekretar občinskega komiteja ZK in se nato spet vrnil na delo strojnika parne turbine. Napredoval je v vodjo vzdrževanja in vodjo kalorične centrale, a še zmeraj je rad delal pri vzdrževanju turbin. Po 20 letih zvestobe tovarni ga je le premagal izziv po novem znanju, novi tehnologiji in dokazovanju svojih velikih sposobnosti.

PAVEL PERC

PO POVRATKU NA TRDNA TLA – Šestintridesetletni Alojz Novak je eden od šestih prečenskih jadralcev, ki je 1. maja premagal višino prek 4000 m in osvojil zlato C značko. (Foto: J. Pavlin)

Na Rog po zlato „C“

Velik uspeh prečenskih jadralcev – Brez motorja 4500 metrov visoko – Za dva jadralca zlato C značka

Člani novomeškega Aerokluba Prečna Alojz Novak, Marjan Moškon, Rudi Perše, Peter Dular, Marko Glavač in Matej Jevšček so te dni dokazali, da se je mogoče tudi ob dolini Krke z jadralnim letalom povzpeti več kot 4 tisoč metrov nad zemljo, kar je eden od pogojev za osvojitve zlato C značke. Do sedaj je bilo znano, da take višine v Sloveniji mogoče doseči le v Lescah, Novomeščani pa so po višinske rekorde hodili v Bihacu, kjer je bil pred leti dosežen tudi jugoslovanski rekord 8359 metrov absolutne višine.

Ugodne razmere za jadrnanje so bile odkrite povsem slučajno. Tiste dne je bilo sončno in vetrovno vreme. Že dopoldan sta se na jadrnanje podala Nina Bojanc in učitelj

jadralnega letenja Franc Stariha. Kar štiri ure sta se zadrževala in odkrila valovni tok ob pobočju Roga, ki ju je dvigoval 2–5 m na sekundo. O zanimivosti sta obvestila ostale, ki so čakali na tleh. Za dokaz je bilo treba v letala vstaviti barografe in fantje so se potegnili v nebo. Vsi po vrsti so „našli“ valovni tok in izginjali v višinah. Od šesto metrov – tu jih je namreč odpelo vlečno letalo – so v pol ure dosegli višino 4000–4500 m. Višje se niso upali, saj mora jadralec prek 4000 m že uporabljati kisikovo masko.

Ob tako uspešno rešeni višinski nalogi sta Alojz Novak in Matej Jevšček osvojila tudi zadnji pogoj za zlato C, ostale pa čaka še prelet v trikotniku razdalje 300 km.

J. PAVLIN

Gorelo je pod zemljo

Zaradi premikanja plasti zemlje in premoga se je vnel premog na opuščnem dnevnem kopu

Šest gasilcev industrijskega gasilskega društva Itas Kočevje je po treh dneh gašenja končno ukrotilo požar na rudniških sipinah (pri jezeru), ki je po nekaterih podatkih gorel pod zemljo že tri leta, po drugih pa nekoliko manj.

Gasili so vsak dan od 6. do 17. ure. Pri gašenju jim je pomagal buldožer, ki je odkrival zemljo, da so gasilci prišli do središča podzemnega ognja.

Do požara je prišlo zato, ker se pod zemljo premikajo plasti zemlje in premoga. Pri tem trenju pride do take vročine, da se premog vname. Tako je prišlo do dveh podzemnih požarov. Najmočnejši je bil v bližini opuščene separacije, nekoliko manjši pa nižje oz. bližje jezera. Buldožer je kopal tudi do 3 m globoko, da je prišel do gorelih premogovih plasti.

J. P.

Šentjernej: v nedeljo konjske dirke

Start prve izmed sedmih dirk bo ob 15. uri

Šentjernej bo v nedeljo ponovno zaživel v znamenju konjskega športa. Tamkajšnji organizatorji pripravljajo tradicionalno majsko konjeniško prireditev, ki pomeni za Šentjernej pravi praznik.

Start prve nedeljske dirke bo ob 15. uri, najprej pa se bodo pomerili v časovnem handicapu 3- do 12-letni kasači. Proga bo dolga 1.800 metrov, temelj pa je 1,40. Za njimi bodo na startu 3- do 12-letni kasači na progi, dolgi 2.000 metrov, s temeljem 1,34. Za domačine bo še posebej zanimiv nastop Franca Antončiča z Valentino. V tretji dirki se bodo pomerili v časovnem handicapu 3- do 12-letni kasači, proga bo dolga 1.600 metrov, temelj pa 1,26. Nekaj čez 16 /uro je predviden start dvoletnih kasačev v mehaničnem handicapu na 1.200 metrov dolgi progi, kjer bo domače barve zastopal Porše z vozačem Milanom Pavličem. Tudi v peti dirki, časovnem handicapu na 1.800 metrov dolgi progi s temeljem 1,29 za 3- do 12-letne kasače, bodo imeli domačini svojega predstavnika: Jerneja Narata z Izidorom, medtem ko bo svoje moči med dvoletnimi kasači v mehaničnem handicapu na 1.200 metrov dolgi progi poskušal Franc Antončič z Vihorjem. Daleč najzanimivejša pa bo seveda sedma dirka, ki je hkrati tretji tek krožne dirke Slovenije in šteje za republiško prvenstvo.

Klub za konjski šport Šentjernej prireja

v nedeljo, 22. 5. 1983

s pričetkom ob 15. uri

tradicionalne konjske dirke

Na hipodromu v Šentjerneju se bodo pomerili najboljši konji iz vseh slovenskih konjeniških klubov

J. PRIMC

Ščuka velikanka na suhem

V Rinži jo je uplenil ribič Marjan Janež

Štiri dni je Marjan Janež iz Kočevja, ki je ribič 10 let, z bratom Ivanom in prijateljem Milanom Zadnikom zaman blinkaril na Rinži. Prijema ni in ni bilo. Zato je 8. maja zgodaj zjutraj začel loviti raje krape.

Pa tudi ni in ni šlo. Marjana je okoli 11. ure minilo potrpljenje. Palico za lov krapov je zložil in jo odnesel domov. Kmalu pa je se vrnil z drugo palico, ki jo je imel pritrjeno za lov ščuk. Po drugem metu je nekaj močno potegnilo in zavora na ribškem koleščku je zapela. Marjan je potegnil ščuko do brega in videl, da je zapel pravo velikanko.

Vendar ščuka še ni bila na bregu. Kako jo dobiti iz vode? Podmetanke ni imel. Če bi jo skušal dvigniti le s palico, bi se lahko laks utrgal. Isto bi se lahko zgodilo, če bi Milan ki je hitro prišel na pomoč, prijel za laks in skušal po bregu potegniti ščuko na suho. Nobeden se je ni upal prijeti za glavo oz. za škрге, saj je že marsikoga, ki je skušal ščuko tako spraviti na suho, ugriznila. Končno jo je Milan zgrabil za rep in jo vrnil na breg.

Ko so ščuko premerili in stehali, so ugotovili, da je dolga 99 cm in tehta 6,80 kg. Za to dolžino je bila lahka. Imela je prazen želodec in bila gotovo že precej dni lačna. Laks, na katerega je lovil, je bil debel samo 0,35 cm. Vreme je bilo tisti dan bolj kislo, saj je rahlo deževalo, oz. rosilo.

J. PRIMC

Še tako skrito hitro odkrito

Medregijski lov na radijsko lisico je na Blanci priredil sevniški klub Amater

Člani sevniškega radiokluba Amater vse uspešneje razvijajo radiogoniometriiranje, znano tudi kot lov na lisico.

V SEVNICI SPET POSAVSKI ANSAMBLI

Pri taborniškem domu v Sevnici bo za tokratni konec tedna spet na pretek zabavnih melodij. Odred Treh smrek je že tretjič gostitelj zabavnih ansamblov iz vsega Posavja. Jutri in v soboto se prireditvi začneta ob 18. uri. Prvi večer bodo nastopili rock in pop ansambli. V soboto bo zabavni večer, kjer bo ob ansamblu Vikija Ašiča nastopil humoristi celjski Poldek. V nedeljo ob 17. uri se bo pričel nastop narodnozabavnih ansamblov. Slednjih je bilo v začetku tedna prijavljenih presenetljivo malo, gost popoldneva bo ansambel Ultimati.

POHOD NA VELIKO POLJANO

Tudi letos prvo nedeljo v juniju pripravlja SD Kokrica tradicionalni pohod na Veliko Poljano, planšarsko planino na pobočjih Storžiča. Veliko število udeležencev ponoda v zadnjih letih in pa lanske tragične smrti pobornika našega pohoda Jurija Dolenca postavlja pred organizacijski odbor pohoda obvezo, da bo tudi letošnji pohod organiziran vzorno, tako kot dosedanj. Člani organizacijskega odbora že čistijo in urejajo obe glavni dostopni stezi iz Trstenika, ki bosta tudi letos označeni in opremljeni z napisi o botaničnih in krajinskih posebnostih tega področja. Udeleženci bodo v nedeljo, 5. junija, krenili ob 6. uri dalje iz vasi Trstenik.

ŠD KOKRICA

Ekipe tekmovalcev morajo najti skrite postaje. Pri mladincih je to kar pet postaj, pri pionirjih pa tri. Le-te se z značilnim piskanjem oglašajo v enominutnem zaporedju.

Na sobotnem medregijskem tekmovalstvu na Blanci je bilo v različnih skupinah na startu kar 46 tekmovalcev iz vodilnih slovenskih klubov.

Po nesreči ustrelili dva medvedka

V revirju lovške družine Ribnica so 22. aprila odstrelili dva medvedka. Oba sta padla tako rekoč po nesreči, kar je vzbudilo predvsem med lovci veliko razprav.

Tuji lovski gost in domači lovec spremljevalec sta se odpravila na mrhovišče v Veliko goru z namenom, da bi tuji gost odstrelil okoli 80 do 100 kg težkega medveda. Okoli 22. ure se je na mrhovišču nekaj zganilo. Oba sta bila prepričana, da je prišel težkopričakovani kosmatinec. Videla pa nista prav dosti, saj takrat ni bilo polne lune.

Oba sta menila, da je pravi trenutek za strel. Tuji lovec je pometil. Pri poku se je na mrhovišču še vedno nekaj premikalo. Domači lovec je bil prepričan, da je tuji gost medveda le ranil. Hotel je tuječ strel popraviti in je še on pritisnil na petelina.

Ko sta prišla do mrhovišča, kjer naj bi ležal mrtev 100-kilogramski medved, sta razočarana ugotovila, da tam ležita mrtva dva medvedka, težka vsak po kakih 30 do 40 kg.

Prej je zatajila ena od postaj kot pa tekmovalci. Le-ti morajo biti ne le tehnično izurjeni, temveč tudi dobro telesno pripravljene. Ni namreč šala preteči več kilometrov poti, večinoma gozdnatega in grmovnatega sveta. Za vse to je bila goščava nad Blanco idealna.

Med klubi iz Radeč, Litije, Domžal, Titovega Velenja, Ljubljane, Brezic in Hrastnika so se domačini kar dobro odrezali. Sevniški pionirji so bili ekipno tretji, pri dekletih je Karmen Kus osvojila 3. mesto, Mojca Pintarič je bila četrta. Pri mlajših mladincih je bil Igor Jazbec drugi, ekipno so si Sevničani ravno tako priborili tretje mesto.

A. Z.

REKORDEN PLEN – Ribič Janež s ščuko, ki jo je uplenil. Merila je kar 99 cm in ni znano, da bi v Rinži kdo ujel večjo. Seveda je srečni dogodek skupaj z znanci kasneje tudi primerno zalil. (Foto: Primc)

Golobradec ni za v naše vrste

Prišli so k meni.
– Dober dan, je rekel prvi.
– Zdravo, je rekel drugi.
– Prišli smo, da bi se nekaj pogovorili, je rekel tretji.
– Spremljamo te in vidimo, da si naš, je rekel prvi.
– Naprednosti ne moreš skrivati, je rekel drugi.
– Tudi familiji ne gre kaj očitati. Oče je bil delavec. Ni skrenil, je rekel tretji.
– Mati se ni udeleževala. Razumljivo ob toliko otrokih, je rekel prvi.
– V osnovni šoli: zgleden. Ne izstopajoče, a vendar, je rekel drugi.

– Aktiven v izvenšolskih dejavnostih. Predvsem na kulturnem področju, je rekel tretji.
– A tudi v športu. Dolenjski prvak v namiznem tenisu, je vedel prvi.
– Pohvaljen v mladinski delovni brigadi, je nadaljeval drugi.
– Udeleženec Zleta bratstva in enotnosti v Bihacu, je nadgradil tretji.
– Srednja šola: v prvem letniku predsednik razredne skupnosti, je glodal po mojem življenju prvi.

– V drugem: ustanovil šolsko glasilo V brk profesorjem, je točno poročal drugi.
– Igralska skupina, v kateri je sodeloval, je dosegla vidne uspehe na gostovanjih, je bil seznanjen drugi.
– Mature mu ni bilo treba opravljati, ker je bil odličnjak, je bil proforsko seznanjen tretji.
– V višji šoli je imel prvi pogoje za vpis v drugi letnik.
– Že drugič se je udeležil brigade.
– Bil je delegat na mladinskem kongresu v Beogradu.

– 1961. leta se je organiziral. Niti enkrat samkrat ga niso zalotili, da ne bi plačal članarine, celo čisto zasebnih škandalov ni najti.
– Vse je čisto. Nismo potrkali na napačna vrata. Kvalitete so nesporne.
– Samo še formalno vprašanje: Koliko si star?
– Maja sem bil osemindeset.
– Osemindeset? se je začudil prvi.
– Šele osemindeset? se je še bolj začudil drugi.
– Golobradci pa res ne morejo voditi naše mladinske organizacije, je bil besen tretji. Treskoma so zaprli vrata za seboj.

TONI GAŠPERIČ